

Broj: 04-2-07-10 -728 -3/24
Sarajevo, 30.07.2024. godine

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine
Trg Bosne i Hercegovine 1, Sarajevo 71000

Predstavnički dom

Dom naroda

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 30-07-2024		BROJ: 01,02-07-4-1497/24	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

B

PREDMET: Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2023. godini, *dostavlja se*

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na svojoj 25. sjednici, održanoj 23.05.2024. godine, razmotrila i Zaključkom broj 04-2-07-10-728-2/24 utvrdila tekst Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2023. godini (broj 04-2-07-10-728-1/24), koji dostavljamo na znanje, u skladu s članom 2.9. stav (1) tačka 16. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 i 24/24).

Navedeni dokumenti se dostavljaju na jezicima/pismima u zvaničnoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

S poštovanjem,

 Predsjednica
Dr. Irena Hadžiabdić

Prilog:
- kao u tekstu

Dostavljeno:
- Naslovu,
- a/a

Broj: 04-2-07-10-728-2/24
Sarajevo, 23. 05. 2024. godine

Na osnovu člana 18. Poslovnika Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 32/23), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 25. sjednici, održanoj dana 23. 05. 2024. godine, d o n i j e l a

ZAKLJUČAK

Član 1.

Utvrđuje se tekst Izvještaja o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2023. godini.

Član 2.

U skladu s članom 2.9 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, Izvještaj iz člana 1. ovog zaključka dostavlja se Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Član 3.

Ovaj zaključak stupa na snagu na dan donošenja.

Dostaviti:

- Parlamentarnoj skupštini BiH
- a/a

Predsjednica

Dr. Irena Hadžiabdić

Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2023. godini

IZVJEŠTAJ
O PROVOĐENJU ZAKONA
IZ NADLEŽNOSTI
CENTRALNE IZBORNE
KOMISIJE BIH
U 2023. GODINI

Sarajevo, maj 2024. godine

© Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, 2024.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine dozvoljava reprodukovanje ovog materijala uz navođenje vlasnika autorskih prava i u neizmijenjenom sadržaju. Zahtjevi u vezi s autorskim pravima mogu se poslati Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine putem *e-mail* adrese kontakt@izbori.ba ili na adresu Danijela Ozme 7, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 (0) 33 251 300

Faks: +387 (0) 33 251 329

E-mail: kontakt@izbori.ba

Internet-stranica: www.izbori.ba

✕: @IZBORI_BA

Instagram: izbori_ba

Facebook: <https://www.facebook.com/people/Centralna-izborna-komisija-Bosne-i-Hercegovine/100083235705310/>

LinkedIn: <https://ba.linkedin.com/company/centralna-izborna-komisija-bosne-i-hercegovine>

<https://www.youtube.com/c/IZBORIBIH>

Izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba pola.

SADRŽAJ

<i>Uvod</i>	7
<i>Sažetak</i>	9
<i>O Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine</i>	15
<i>I DIO - PROVOĐENJE IZBORNOG ZAKONA BiH</i>	17
<i>1. Priprema i provođenje izbora</i>	19
<i>1.1. Izborne aktivnosti</i>	19
1.1.1. Odluke Centralne izborne komisije BiH u vezi vođenja Centralnog biračkog spiska (član 1.7)	19
<i>1.2. Normativna djelatnost</i>	20
<i>1.3. Ostali akti Centralne izborne komisije BiH</i>	20
<i>1.4. Vođenje Centralnog biračkog spiska</i>	23
<i>1.5. Koordinacija rada općinskih/gradskih izbornih komisija (OIK/GIK) i centara za birački spisak</i>	27
<i>1.6. Provođenje prijevremenih izbora</i>	31
<i>1.7. Povrat takse za ovjeru učešća na prijevremenim izborima</i>	37
<i>1.8. Implementacija izbornih rezultata</i>	38
<i>1.9. Dostavljanje Obrazaca izjava o imovinskom stanju</i>	41
<i>2. Provođenje posrednih izbora</i>	42
<i>3. Zaštita izbornog prava</i>	43
<i>4. Finansijske aktivnosti</i>	48
4.1. Budžet Centralne izborne komisije BiH za 2023. godinu.....	49
4.2. Logističko-operativne aktivnosti i personalne aktivnosti.....	54
<i>5. Informatičko-tehnička podrška radu Centralne izborne komisije BiH</i>	63
<i>6. Zaključna razmatranja</i>	71
<i>II DIO – PROVOĐENJE ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA</i>	73
<i>1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka</i>	75
1.1. Uvod.....	75
1.2. Pravni okvir za finansiranje političkih stranaka.....	76
1.3. Pravni okvir za finansijsko izvještavanje političkih stranaka.....	78
<i>2. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu</i>	81
2.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka.....	81
2.1.1. Izvori finansiranja političkih stranaka.....	82
2.1.2. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta.....	92
2.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja.....	96

2.2.1. Nalazi revizije	97
2.3. Sankcionisanje političkih stranaka	99
2.4. Prijave Centralne izborne komisije BiH nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona	99
2.5. Osnivanje i upis političkih stranaka u sudski registar, prestanak rada političkih stranaka i brisanje iz sudskog registra	100
2.6. Ostale aktivnosti.....	103
2.6.1. Međunarodna saradnja	104
2.6.2. Reforme izbornog zakonodavstva.....	105
3. Zaključna razmatranja.....	106
PRILOZI.....	107
 III DIO – PROVOĐENJE ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BIH.....	 127
1. Provjera kandidata za Vijeće ministara BiH	129
2. Provjera kandidata za pozicije direktora i zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije	129
3. Zaključna razmatranja.....	129
 IV DIO – AKTIVNOSTI CENTRA ZA EDUKACIJU CIK BIH.....	 131
1. Aktivnosti Centra za edukaciju	133
1.1. Promovisanje inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora.....	134
1.2. Obuke izborne administracije	134
1.3. Dani otvorenih vrata Centralne izborne komisije BiH „Promocija novih tehnologija u izbornom procesu“	137
1.4. Radionica „Pilotiranje izbornih tehnologija“	138
1.5. Studijska posjeta Centralne izborne komisije Ukrajine i Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske Centralnoj izbornoj komisiji BiH – Podrška demokratskim poslijeratnim izborima u Ukrajini	139
1.6. Predavanje za studente.....	140
1.7. Publicistička djelatnost.....	140
2. Zaključna razmatranja.....	141
 V DIO - MEĐUNARODNA SARADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE.....	 143
1. Učešće u posmatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima	145
2. SARADNJA S DELEGACIJOM EVROPSKE UNIJE/EVROPSKE KOMISIJE.....	150
3. Saradnja s Vijećem Evrope.....	151
4. Saradnja s Organizacijom za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE BiH) i OSCE-om/ODIHR-om	152
5. Saradnja s Međunarodnom fondacijom za izborne sisteme (IFES)/USAID.....	156

6.	<i>Saradnja sa Svjetskim udruženjem izbornih tijela (Association of World Election Bodies, A-WEB)</i>	158
7.	<i>Saradnja s WEM-Internationalom</i>	159
8.	<i>Memorandumi o saradnji</i>	160
9.	<i>Saradnja s nevladinim sektorom</i>	161
10.	<i>Sastanak s predstavnicima klubova političkih stranaka u Parlamentarnoj skupštini BiH</i>	164
11.	<i>Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih</i>	165
12.	<i>Zaključna razmatranja</i>	166
 VI DIO - JAVNOST RADA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BIH		169
1.	<i>Javnost rada Centralne izborne komisije BiH u 2023. godini</i>	171
2.	<i>Zaključna razmatranja</i>	173
 VII DIO - PREPORUKE		175
1.	<i>Preporuke</i>	177
 PRILOG 1 – POPIS NORMATIVNIH AKATA		179
PRILOG 2 – POPIS MATERIJALNIH PROPISA KOJE CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BIH PRIMJENJUJE U PROVOĐENJU SVOJIH NADLEŽNOSTI		183

POPIS TABELA

Tabela 1. Presjek Centralnog biračkog spiska na dan 06. 12. 2023. godine	25
Tabela 2. Stanje popunjenosti izbornih komisija na dan 29. 01. 2024. godine	27
Tabela 3. Pregled ovjerenih političkih stranaka za prijevremene izbore	31
Tabela 4. Pregled broja upisanih birača za prijevremene izbore	31
Tabela 5. Pregled broja upisanih birača za glasanje putem mobilnog tima za prijevremene izbore	32
Tabela 6. Ovjereni politički subjekti za učešće na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Živinice	33
Tabela 7. Pregled broja upisanih birača za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice	34
Tabela 8. Pregled broja upisanih birača za glasanje putem mobilnog tima za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice	34
Tabela 9. Ovjereni politički subjekti za prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo	35
Tabela 10. Pregled broja upisanih birača za prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo	35
Tabela 11. Pregled broja upisanih birača za glasanje putem mobilnog tima na prijevremenim izborima za načelnika Općine Stari Grad Sarajevo	35
Tabela 12. Pregled akreditovanih posmatrača prijevremenih izbora	36
Tabela 13. Pregled broja prestanaka mandata po nivoima vlasti	38
Tabela 14. Pregled broja prestanaka mandata po razlogu	39
Tabela 15. Struktura naloga u toku 2023. godine	52
Tabela 16. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2022. godini	82
Tabela 17. Struktura izvora finansiranja političkih stranaka u 2022. godini (prema podacima koje su stranke iskazale u svojim finansijskim izvještajima)	90
Tabela 18. Izvori finansiranja političkih stranaka u periodu od 2020. do 2022. godine (prema podacima koje su stranke iskazale u svojim finansijskim izvještajima)	91
Tabela 19. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2022. godini	92
Tabela 20. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004 –2022. godine	94
Tabela 21. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta 2022. godine političkim subjektima po nivoima vlasti (državni nivo, entitetski nivoi i nivo Brčko distrikta BiH)	95
Tabela 22. Pregled prijava nadležnim organima	100
Tabela 23. Političke stranke koje je iz sudskog registra izbrisao Okružni sud u Banjoj Luci	103

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prikaz strukture izvora finansiranja političkih stranaka u 2022. godini	82
Grafikon 2. Prikaz dugovanja političkih stranaka na dan 31. 12. 2022. godine	83
Grafikon 3. Prikaz strukture budžetskih izdvajanja za političke subjekte u 2022. godini	92
Grafikon 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta u periodu od 2004- do 2022. godine	93

Uvod

1. Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) nadležna je za provođenje Aneksa III Dejtonskog mirovnog sporazuma, Izbornog zakona Bosne i Hercegovine¹, Zakona o finansiranju političkih stranaka², učestvuje u provođenju Izbornog zakona Republike Srpske³, Izbornog zakona Brčko distrikta BiH⁴, Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji BiH⁵, Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine⁶, te Ustava Bosne i Hercegovine (Aneks 4. Okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini), Ustava Federacije BiH i Ustava Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na izbore.
2. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, član 2.9, stav (1), tačka 16, utvrđeno je da Centralna izborna komisija BiH podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH) i inicira izmjene tog zakona, dok je Zakonom o finansiranju političkih stranaka, član 17, propisano da je Centralna izborna komisija BiH obavezna svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.
3. Osim navedenih zakona, u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH je i provođenje dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje. Takođe, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, član 13⁷, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
4. Ovaj izvještaj obuhvata najznačajnije aktivnosti koje se odnose na provođenje zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine. U izvještajnom periodu na 81 održanoj sjednici Centralne izborne komisije BiH i velikom broju kolegija na kojima su razmatrani materijali za sjednice i usaglašavane druge odluke bitne za rad Centralne izborne komisije BiH, raspravljalo se i odlučivalo o nizu pitanja i zadataka koji su se odnosili na: provođenje posrednih izbora za zakonodavne organe vlasti, pripremu i provođenje prijevremenih izbora, provođenje aktivnosti na pripremi izbora za tijela lokalne uprave i samouprave, praćenje rada i stanja popunjenosti izbornih komisija, edukacije izborne administracije, nadogradnje i testiranja Jedinstvenog izbornog informacionog sistema (JIS BiH), redovne aktivnosti na vođenju evidencije Centralnog biračkog spiska i izjava o imovinskom stanju, odlučivanje po zahtjevima i žalbama političkih subjekata; razmatranje finansijskih izvještaja političkih stranaka; utvrđivanje prestanka mandata izabраних званиčnika i dodjelu mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima s listi

¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 i 24/24

² „Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16

³ „Službeni glasnik RS“, br. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12 i 109/12, 45/18 i 18/20

⁴ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 17/08, 43/08 i 49/18

⁵ „Službene novine FBiH“, broj 19/08

⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 24/08

⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 103/09 i 58/13

političkih subjekata; plan i program edukacije izborne administracije (općinskih/ gradskih izbornih komisija i osoblja zaposlenog u centrima za birački spisak), provođenje tenderskih i drugih postupaka za nabavku i potpisivanje ugovora s izabranim ponuđačima i tako dalje.

5. Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2023. godini podijeljen je na 7 dijelova koji čine jednu cjelinu.
6. Od prvog do trećeg dijela izvještaja izlaže se materijal koji se odnosi na dosljednu primjenu zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.
7. Četvrti dio izvještaja odnosi se na Centar za edukaciju Centralne izborne komisije BiH i plan i program edukacije članova tijela za provođenje izbora.
8. Peti dio izvještaja odnosi se na međunarodnu saradnju, seminare i edukacije koje Centralna izborna komisija BiH redovno održava, nastojeći da kroz razmjenu iskustava s izbornim komisijama drugih zemalja radi na unapređenju svoga rada.
9. Šesti dio izvještaja odnosi se na javnost rada Centralne izborne komisije BiH kao nezavisnog tijela koje treba transparentno i na nepristrasan način provesti sve zakone iz svoje nadležnosti.
10. U sedmom dijelu izvještaja ponuđene su preporuke čiju realizaciju Centralna izborna komisija BiH nastoji potaknuti kod relevantnih institucija BiH kako bi budući rad u provođenju izbornog procesa bio što kvalitetniji.
11. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 25. sjednici, održanoj 23. 05. 2024. godine, razmotrila i utvrdila tekst ovog izvještaja koji se podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Sažetak

12. Fokus aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u 2023. godini bio je na dosljednoj primjeni svih zakona iz njene nadležnosti, kao i pravovremenom izvještavanju.
13. Izazovi s kojima se suočila Centralna izborna komisija BiH u 2023. godini vezani su za legislativni okvir za provođenje posrednih izbora zbog donošenja amandmana na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i odluke Visokog predstavnika za BiH od 27. 04. 2023. godine kojom se deblokira imenovanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine; pitanje odluka o izboru četvrtog delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske, te kontinuirani napadi na predsjednika i članove Centralne izborne komisije BiH u cilju diskreditacije institucije, izbornog procesa i uništavanja povjerenja javnosti u izborni proces širenjem dezinformacija, misinformacija i malicioznih informacija.
14. U oktobru 2023. godine Centralna izborna komisija BiH usvojila je Strateški plan Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine kojim je definisano 7 strateških ciljeva razvoja kako bi se unaprijedio proces organizacije izbora u Bosni i Hercegovini i povećalo povjerenje javnosti kroz povećanje efikasnosti, transparentnosti i profesionalnosti izborne administracije i izbornog procesa.
15. Tokom 2023. godine nastavljene su aktivnosti koje se zasnivaju na Strategiji unapređenja transparentnosti, integriteta i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini. U februaru 2023. godine ozvaničen je početak projekta „Testni projekat podrške Evropske unije za Centralnu izbornu komisiju BiH“, koji bi trebao biti pilotiran tokom 2024. godine na 165 biračkih mjesta u 10 općina/gradova. Delegacija Evropske unije u BiH izvršila je nabavku opreme za elektronsku identifikaciju birača, čitače bar-kodova i laptope, a u toku je izrada softvera za navedenu opremu, kao i softvera za elektronski prenos rezultata izbora s biračkog mjesta do Centralne izborne komisije BiH.
16. Prezentacija izbornih tehnologija nastavljena je i na postizbornoj konferenciji „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“ koja je održana u junu 2023. godine, kada su učesnici konferencije testirali savremenu opremu za elektronsku identifikaciju birača, elektronsko glasanje i skeniranje glasova.

Nadalje, u periodu od 09. do 13. 10. 2023. godine organizovani su **Dani otvorenih vrata Centralne izborne komisije BiH „Promocija novih tehnologija u izbornom procesu“** za učenike/studente, izabrane i imenovane članove tijela vlasti, predstavnike političkih stranaka, novinare i druge zainteresovane pojedince i organizacije. Manifestacija je okupila preko 700 posjetilaca kojima je demonstrirana praktična prezentacija najsavremenije opreme koja se koristi na biračkim mjestima, a odnosi se na automatsku identifikaciju birača, proces glasanja i skeniranja glasačkih listića, kao i brz prenos rezultata.

Kako bi se bolje razumjeli svi izazovi vezani za uvođenje novih tehnologija u izborni proces uz donatorsku podršku putem angažmana međunarodnog eksperta, organizovana je radionica **Pilotiranje izbornih tehnologija**, kako bi se razmijenila najbolja praksa i naučene lekcije iz drugih zemalja iz područja uvođenja novih tehnologija u izborni proces.

17. Uz podršku Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini razvijena je **aplikacija za elektronsku prijavu političkih subjekata putem portala „e-Izbori“**, čime je cijeli proces omogućen *online* tehnologijom koja donosi brzu obradu podataka u realnom vremenu. Primopredaja i prezentacija aplikacije izvršena je 07. 12. 2023. godine.
18. Nadalje, Centralna izborna komisija BiH je vlastitim resursima razvila aplikaciju za digitalno vođenje materijalno-tehničkih sredstava.
19. Centralna izborna komisija BiH pripremila je Inicijativu o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka, koju će uputiti Parlamentarnoj skupštini BiH i Interresornoj radnoj grupi za izmjene izbornog zakonodavstva, radi upućivanja u zakonodavnu proceduru na razmatranje i usvajanje. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka unapređuje se pravni okvir koji omogućava implementaciju preporuka GRECO-a i OSCE-a/ODIHR-a.
20. Prema presjeku Centralnog biračkog spiska od 06. 12. 2023. godine (3.389.172), broj upisanih birača u Centralni birački spisak bio je veći za 9.575 birača u odnosu na broj upisanih birača na dan 18. 01. 2023. godine (3.379.597).
21. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH donijela je 44 odluke, kojima je za 16 lica utvrđeno da neće biti upisana u Centralni birački spisak dok se nalaze na izdržavanju kazne zatvora, a za 28 lica da stiču pravo upisa nakon izdržane kazne zatvora.
22. U 2023. godini Centralnoj izornoj komisiji BiH dostavljeno je 195 rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti, kao i 2364 rješenja o ispisu i promjenama u rješenjima o državljanstvu BiH, te su vršene provjere podataka i njihova obrada u Centralnom biračkom spisku.
23. Proces provođenja posrednih izbora za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vijeće naroda Republike Srpske i predsjednika i potpredsjednike Federacije Bosne i Hercegovine završen je u martu 2023. godine, što je ukupno 126 posredno izabраних nosilaca mandata.
24. U 2023. godini održani su prijevremeni izbori u 5 gradova (Bihać, Tuzla, Srebrenik, Zvornik, Živinice) i tri općine (Bratunac, Vogošća, Stari Grad Sarajevo).
25. U toku 2023. godine u 6 općina i 3 grada u BiH održani su izbori za organe lokalne uprave i samouprave.
26. U skladu s Odlukom o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, sve **143** izborne komisije osnovne izborne jedinice broje ukupno **583** člana. Na dan 29. 01. 2024. godine u izborne komisije osnovne izborne jedinice bilo je imenovano 564 člana, od čega 297 (52,66%) muškaraca i 267 (47,34%) žena, čime je ispoštovan član 2.14, stav (1) Izbornog zakona BiH koji se odnosi na obezbjeđivanje zastupljenosti polova u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini.
27. U smislu utvrđivanja prestanaka mandata na osnovu zahtjeva izabраних članova tijela vlasti kojima mandat dodjeljuje Centralna izborna komisija BiH i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, odbijanja mandata i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, te utvrđivanja prestanka mandata po službenoj dužnosti,

u 2023. godini obrađeno je 167 predmeta i dodijeljen isti broj uvjerenja o dodijeljenim mandatima. Razlozi pokretanja postupaka za prestanak mandata su sljedeći: 158 po ličnom zahtjevu, 7 zbog smrti i 2 po službenoj dužnosti.

28. U vezi s obavezom dostavljanja Izjave o imovinskom stanju izabranih zvaničnika, Centralna izborna komisija BiH pokrenula je postupak za utvrđivanje odgovornosti protiv 14 izabranih zvaničnika koji nisu dostavili obrazac Izjave o imovinskom stanju nakon isteka mandata 2018. godine, odnosno početka mandata 2022. godine, a 5 postupaka je obustavila nakon dostave izjašnjenja. Zbog nedostavljanja izjašnjenja niti izjave o imovinskom stanju za 9 izabranih zvaničnika, Centralna izborna komisija BiH izrekla je novčanu kaznu u iznosu od 500,00 KM.

Analiza stanja imovinskih kartona pokazala je da ukupno 99 izabranih zvaničnika kojima je prijevremeno utvrđen prestanak mandata na Lokalnim izborima 2020. godine, nije dostavilo izjavu o imovinskom stanju nakon prestanka mandata. Isto tako, ukupno 78 izabranih zvaničnika kojima je dodijeljen zamjenski mandat na Lokalnim izborima 2020. godine, nije dostavilo Izjavu o imovinskom stanju u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti odluke o dodjeli mandata.

Nakon pravosnažne i izvršne odluke Centralne izborne komisije BiH pokrenuti su izvršni postupci za 45 lica iz Federacije BiH i 33 iz Republike Srpske kojima je 2021. godine izrečena novčana sankcija zbog nedostavljanja izjave o imovinskom stanju.

29. Na odluke Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu izjavljene su ukupno 64 žalbe Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine. U postupku odlučivanja po izjavljenim žalbama, Sud Bosne i Hercegovine je 49 žalbi (76%) odbio kao neosnovane, 9 žalbi (15%) je uvažio i predmet vratio na ponovno odlučivanje, a 6 žalbi ili 9% je odbacio kao nedopuštene.
30. U izvještajnom periodu Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine podnesene su dvije apelacije, a vezano za posredne izbore za izbor delegata za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske i jedna apelacija podnesena od strane kandidata grupe delegata u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH iz Kluba Ostalih, za izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH iz reda Ostalih.
31. Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu podnesena je jedna aplikacija na koju je Centralna izborna komisija BiH dostavila izjašnjenje.
32. U skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza za 2023. godinu, Centralnoj izornoj komisiji BiH je odobren ukupan budžet u iznosu od 4.184.000,00 KM za neposrednu potrošnju. **Ukupan korigovani budžet Centralne izborne komisije BiH za period 01.01–30. 12. 2023. godine, s prenesenim sredstvima na domaćim transferima i uplaćenim u 2023. godini iznosi ukupno 4.551.234,28 KM.**
33. U izvještajnom periodu provedeno je ukupno 8 postupaka javnih nabavki, od čega 3 otvorena i 5 konkurentskih postupaka.
34. U periodu januar – decembar 2023. godine na protokolu u pisarnici u djelovodnik predmeta i akata, zaključen na kraju 2023. godine, a koji se vodi u elektronskom obliku, zavedeno je 1552 predmeta; u upisnik prvostepenih predmeta upravnog

postupka zavedena su 1233 predmeta; u upisnik drugostepenih predmeta upravnog postupka zaveden je jedan predmet.

35. U 2023. godini održana je 81 sjednica Centralne izborne komisije BiH: 29 redovnih, 24 hitne, 14 hitnih korespondentnih, 6 korespondentnih i 8 sjednica u skladu s članom 2.18, stav (2) Izbornog zakona BiH⁸ i članom 22, stav (6) Poslovnika Centralne izborne komisije BiH⁹.
36. Na zvaničnoj internet-stranici www.izbori.ba tokom 2023. godine objavljeno je preko 2612 dokumenata. Ukupan broj upita za provjeru Centralnog biračkog spiska putem internet-stranice iznosio je 113273, a zabilježeno je 403 hiljade pregleda internet-stranice.
37. Putem *YouTube* kanala realizovan je 81 prenos uživo sa sjednica Centralne izborne komisije BiH.
38. Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu podnijelo je 145 političkih stranaka ili 74,36% od ukupno 195 političkih stranaka s evidencije Centralne izborne komisije BiH, dok godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu nije podnijelo 50 političkih stranaka, među kojima je 14 političkih stranaka koje nisu podnijele godišnje finansijske izvještaje ni za 2021. godinu.
39. U skladu s odredbom iz člana 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je Parlamentarnoj skupštini BiH podnijela Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2020. godini.
40. Novčanim kaznama sankcionisan je 61 nezavisni kandidat zbog nepodnošenja postizbornog finansijskog izvještaja za Lokalne izbore 2020. godine. Kazne su izrečene u iznosu od 30.500,00KM.
41. U izvještajnom periodu izvršen je pregled, kontrola i revizija godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu. Izdati su revizorski izvještaji za 70 političkih stranaka s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.
42. Za 24 političke stranke koje nisu podnijele godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu i revizorima Službe za reviziju su uskratile pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije, izrečena je administrativna mjera kojom je političkim strankama uskraćeno pravo da se kandiduju za učešće na narednim izborima (Lokalnim izborima 2024. godine).
43. U 2023. godini Centralna izborna komisija BiH je poreznim upravama podnijela 8 prijava protiv političkih stranaka za koje je kontrolom i revizijom potvrđena sumnja na porezne utaje.

⁸ Centralna izborna komisija BiH donosi odluke dvotrećinskom (2/3) većinom od ukupnog broja članova, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno. Ako se odluka ne može donijeti dvotrećinskom (2/3) većinom od ukupnog broja članova na prvom sastanku, na drugom sastanku odluka se donosi većinom glasova.

⁹ Isto kao prethodno.

44. U 2023. godini iz sudskog registra brisano je 12 političkih stranaka, 9 na prijedlog Centralne izborne komisije BiH nadležnim sudovima da brišu političke stranke za koje je utvrđeno da duži period ne obavljaju svoju djelatnost, ne podnose finansijske izvještaje i ne učestvuju na izborima, a tri stranke su brisane iz sudskog registra na osnovu odluke njihovih organa.
45. Tokom 2023. godine izvršene su provjere za 20 kandidata za poziciju ministar/zamjenik ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.
46. Aktivnosti iz djelokruga rada Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH obuhvatile su: redovne obuke izborne administracije, promociju inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, organizaciju postizborne konferencije „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“, na kojoj su analizirani svi izazovi i razmijenjena iskustva izborne administracije u pripremi i provođenju Općih izbora 2022. godine, studijsku posjetu delegacije Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske i Centralne izborne komisije Ukrajine, posjete i predavanja za studente itd.
47. U cilju povećanja transparentnosti rada Centralne izborne komisije BiH i infomisanja javnosti o preduzetim aktivnostima prilikom organizacije i provođenja Općih izbora 2022. godine, u 2023. godini pripremljena je edicija „Izbornopravo u praksi – Opći izbori 2022. godine“ koja obuhvata 7 publikacija: „Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022.“ – direktni izbori, „Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022.“, „Izvještaj Glavne kontrole izbornih rezultata – Opći izbori 2022. godine“, „Izvještaj o radu Glavnog centra za brojanje – Opći izbori 2022. godine“, „Izvještaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u BiH – Opći izbori 2022. godine“ i „Birački odbori: ko, kako, zašto – Opći izbori 2022. godine“, Dezinformacije, misinformacije, malinformacije u izbornom procesu – Opći izbori u Bosni i Hercegovini 2022. godine“. Sve publikacije dostupne su na *web*-stranici www.izbori.ba.
48. U pogledu međunarodne saradnje, predstavnici Centralne izborne komisije BiH su u 2023. godini učestvovali na različitim događajima: 14 međunarodnih konferencija, 5 radionica/seminara/okruglih stolova; 3 izborne posmatračke misije, učešće u radu Izvršnog odbora i Generalne skupštine Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*), učešće u Programu izgradnje kapaciteta za upravljanje izborima u organizaciji Koreanskog instituta za edukaciju za demokratiju (*KOCEI*) itd.
49. U izvještajnom periodu nastavljene su aktivnosti na realizaciji projektnih aktivnosti koje finansijski podržavaju ili implementiraju Delegacija Evropske unije u BiH, Misija OSCE-a u BiH, OSCE/ODIHR i Međunarodna fondacija za izborne sisteme (*IFES*).
50. U 2023. godini nastavljena je uspješna saradnja s nevladinim sektorom, od čega izdvajamo organizaciju dvije konferencije u saradnji s *Transparency Internationalom*: „Unapređenje integriteta izbora u Bosni i Hercegovini“ i „Integritet političkog finansiranja u regionu“, regionalne obuke za predstavnike tužilaštava i policijske službenike u organizaciji Koalicije Pod lupom i saradnju s Udruženjem izbornih zvaničnika u BiH u organizaciji postizborne konferencije.
51. U izvještajnom periodu održane su 4 konferencije za novinare, objavljeno je 106 saopštenja za javnost, a pisani mediji su objavili više od 2500 članaka o radu Centralne izborne komisije BiH.

52. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH je pripremila i usvojila sljedeće dokumente: Izvještaj o provođenju Općih izbora u Bosni i Hercegovini u 2022. godini; Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2022. godini; Monitoring Izvještaja o provođenju Akcionog plana Centralne izborne komisije BiH za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije (2020–2024.) za 2022. godinu, čiji sastavni dio je i Akcioni plan Centralne izborne komisije BiH za borbu protiv korupcije tokom trajanja pandemije virusa COVID-19; Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2023. godinu i Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2024. godinu; Program obuke uposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2024. godini.
53. U 2023. godini nastavljena je i saradnja s drugim institucijama: pripremljen je doprinos Centralne izborne komisije BiH za izradu Priloga institucija u Bosni i Hercegovini za 2023. godinu za potrebe Paketa proširenja za 2023. godinu; pripremljeni su odgovori na pitanja po relevantnim preporukama Zaključnih zapažanja UN Komiteta za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena (CEDEW) na Šesti periodični izvještaj Bosne i Hercegovine; po zahtjevu Ureda za reviziju institucija BiH popunjen je Upitnik za potrebe provođenja revizije učinka iz područja rodne ravnopravnosti (rodno odgovorno budžetiranje); po zahtjevu Ministarstva vanjskih poslova BiH pripremljeno je Mišljenje na nacrt odgovora na preporuku Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope „Situacija nezavisnih kandidata i opozicija na lokalnim i regionalnim izborima“, Preporuka 476 (2022).
54. Nominovan je član i zamjenski član u ime Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH u Interresornu radnu grupu za pripremu Strategije za borbu protiv korupcije (2024–2028.) i Akcionog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije (2024–2028.).
55. Imenovane su dvije predstavnice Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH u Koordinacioni odbor za praćenje provođenja *Gender* akcionog plana BiH za period 2023–2027. godine.
56. U skladu sa zaključkom s 14. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održane 21. 12. 2023. godine, dana 27. 12. 2023. godine održan je informativni sastanak predsjednika i članova Centralne izborne komisije BiH s predstavnicima klubova političkih stranaka u Parlamentarnoj skupštini BiH radi razmjene informacija o prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH i prijedloga za usvajanje paketa integriteta izbornog procesa (uvođenje novih tehnologija u izborni proces) i rješavanje izbornih sporova –prijedlozi za unapređenje.
57. Centralna izborna komisija BiH ulaže kontinuirane napore da unaprijedi izborni proces, a kroz preporuke upućene Parlamentarnoj skupštini BiH ukazuje na potrebu rješavanja ključnih problema koji se, prije svega, odnose na pravovremene izmjene i dopune svih zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.

O Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine

U oktobru 2023. godine Centralna izborna komisija BiH usvojila je sljedeću viziju i misiju institucije i strateške ciljeve i pravce.

Vizija

Naša vizija je izborna administracija koja organizuje slobodne, demokratske izbore koji odražavaju volju birača i koja uživa povjerenje birača i javnosti s izbornom administracijom koja organizuje slobodne, demokratske izbore koji odražavaju volju birača i koja uživa povjerenje birača i javnosti.

Misija

Transparentno, efikasno i profesionalno organizujemo demokratske izbore u kojima građani Bosne i Hercegovine mogu izraziti slobodnu izbornu volju, te zakonito provođenje svih nadležnosti propisanih Izbornim zakonom BiH i Zakonom o finansiranju političkih stranaka BiH.

Naše vrijednosti

Nezavisnost, nepristrasnost, profesionalizam, odgovornost, inkluzivnost, kontinuirano unapređenje i digitalne inovacije, transparentnost, efikasnost.

Strateški ciljevi i pravci

Zadržati status nezavisne institucije koja doprinosi demokratizaciji društva u Bosni i Hercegovini.

Opći strateški cilj: Unapređenje procesa organizacije izbora u Bosni i Hercegovini i podizanje povjerenja javnosti kroz povećanje efikasnosti, transparentnosti i profesionalnosti izborne administracije i izbornog procesa.

Strateški ciljevi razvoja CIK BiH: 1) Institucionalno jačanje izborne administracije, 2) Uvođenje novih informacionih tehnologija u izborni proces, 3) Poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta, 4) Podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju, 5) Unapređenje pristupačnosti izbornog procesa, 6) Povećanje integriteta izbornog procesa, 7) Unapređenje nadzora i transparentnosti finansiranja političkih stranaka.

I DIO

PROVOĐENJE
IZBORNOG ZAKONA
BIH

1. Priprema i provođenje izbora

1.1. Izborne aktivnosti

1.1.1. Odluke Centralne izborne komisije BiH u vezi vođenja Centralnog biračkog spiska (član 1.7)

58. U skladu s nadležnošću o vođenju Centralnog biračkog spiska, a u vezi s odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na osnovu podataka dostavljenih od nadležnih organa o licima koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora ili su izdržala kaznu zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava koju je izrekao sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koja se nisu povinovale naredbi da se pojave pred sudom Bosne i Hercegovine, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije Bosne i Hercegovine i sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u izvještajnom periodu, donijela 44 odluke kojima je za 15 lica utvrđeno da neće biti upisana u Centralni birački spisak, a za 29 lica da stiču pravo upisa u Centralni birački spisak, nakon izdržane kazne zatvora.

1.1.2. Istek mandata članice Centralne izborne komisije BiH i aktivnosti vezane za izbor člana Centralne izborne komisije BiH

59. U 2022. godini pokrenute su aktivnosti na izboru novog člana Centralne izborne komisije BiH s obzirom na činjenicu da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 28. sjednici, održanoj 27. aprila 2016. godine, donio Odluku o imenovanju Irene Hadžiabdić za članicu Centralne izborne komisije BiH iz reda Ostalih („Službeni glasnik BiH“, broj 36/16), te je mandat imenovanoj članici Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine iz reda Ostalih isticao dana 17. maja 2023. godine.

Aktivnosti vezane za izbor člana Centralne izborne komisije BiH nastavljene su i u 2023. godini, korespondencijom s Predstavničkim domom Parlamentarne skupštine BiH i Visokim sudskim i tužilačkim vijećem BiH. I pored toga što su Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH i Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, kao i Centralna izborna komisija BiH imenovali članove u Komisiju za imenovanje, ona se nije sastala, i pored poslane urgencije za izjašnjenje o mogućem datumu održavanja sjednice Komisije za izbor i imenovanje članova Centralne izborne komisije BiH, koju je na adresu Zajedničke komisije za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH poslala Centralna izborna komisija BiH.

U skladu sa zakonom, a nakon isteka mandata dr. Suadu Arnautoviću, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku broj 05-1-02-3-1261-1/23 od 21. 12. 2023. godine, o imenovanju dr. Irene Hadžiabdić za predsjednicu Centralne izborne komisije BiH i nakon toga, u januaru 2024. godine, Odluku broj 05-1-02-

3-1-1/24 od 03. 01. 2024. godine, o razrješenju dr. Suada Arnautovića s dužnosti predsjednika Centralne izborne komisije BiH.

1.2. Normativna djelatnost

60. Priprema i usvajanje normativnih akata, kao kontinuirani zadatak Centralne izborne komisije BiH, ogleda se u izradi podzakonskih akata donesenih na osnovu zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH. Centralna izborna komisija BiH nastojala je unaprijediti podzakonske akte uvažavajući preporuke posmatračkih misija OSCE-a/ODIHR-a za unapređenje izbornog procesa.
61. Popis normativnih akata usvojenih u 2023. godini dat je u Prilogu 1 ovoga izvještaja.

1.3. Ostali akti Centralne izborne komisije BiH

62. Pripremljen je Izvještaj o provođenju Općih izbora u Bosni i Hercegovini u 2022. godini¹⁰, te je usvojen Zaključkom kojim se utvrđuje tekst izvještaja¹¹ na 55. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 03. 08. 2023. godine. Izvještaj je dostavljen u Parlamentarnu skupštinu BiH.¹²
63. Pripremljen je Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2022. godini¹³, te je usvojen Zaključkom kojim se utvrđuje tekst izvještaja¹⁴ na 55. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 03. 08. 2023. godine. Izvještaj je dostavljen u Parlamentarnu skupštinu BiH.¹⁵
64. Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2022. godini usvojen je u drugom krugu glasanja na 15. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH¹⁶, dok Izvještaj o provođenju Općih izbora 2022. godine nije usvojen.¹⁷ Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH razmatrao je predmetne izvještaje na 12. sjednici, održanoj 28. 12. 2023. godine, i nije ih odobrio¹⁸.
65. Pripremljen je monitoring Izvještaj o provođenju Akcionog plana Centralne izborne komisije BiH za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije (2020–2024.) za 2022. godinu, čiji sastavni dio je i Akcioni plan Centralne izborne komisije BiH za borbu protiv korupcije tokom trajanja pandemije virusa COVID-

¹⁰ Akt broj 04-2-07-10-885-1/23

¹¹ Akt broj 04-2-07-10-885-2/23

¹² Akt broj 04-2-07-10-885-3/23

¹³ Akt broj 04-2-07-10-886-1/23

¹⁴ Akt broj 04-2-07-10-886-2/23

¹⁵ Akt broj 04-2-07-10-886-3/23

¹⁶ Akt Predstavničkog doma PS BiH, broj 01-20-1-15-15-/24 od 30. 01. 2024. godine

¹⁷ Akt Predstavničkog doma PS BiH, broj 01-50-1-15-15/24

¹⁸ Akt Doma naroda PS BiH, broj 02-50-6-16-12/23 od 04. 01. 2024. godine

19 koji je usvojen na 24. sjednici Centralne izborne komisije BiH, održanoj 28. 02. 2023. godine.¹⁹ Nakon usvajanja, predmetni dokument je dostavljen u Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK BiH).²⁰

66. Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2023. godinu²¹ pripremljen je na osnovu Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2023 - 2025. godine²² i usvojen je na 11. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 02. 02. 2023. godine. Dana 03. 02. 2023. godine dokument je dostavljen Ministarstvu finansija i trezora BiH.²³
67. Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2024. godinu²⁴ pripremljen je na osnovu Srednjoročnog plana rada 2024 -2026. godine²⁵. Nakon što je Ministarstvo finansija i trezora BiH dalo pozitivno mišljenje²⁶, Program rada je usvojen na 67. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 19. 10. 2023. godine. Dana 20. 10. 2023. godine, dokument je dostavljen Ministarstvu finansija i trezora BiH²⁷. Pri izradi Programa rada korištena je nova metodologija, u skladu s Uputstvom o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama BiH koje je Vijeće ministara BiH usvojilo na 12. sjednici održanoj 18. 05. 2023. godine²⁸.
68. Dana 30. 03. 2023. godine Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH dostavljen je prilog Centralne izborne komisije BiH za monitoring posjetu Savjetodavnog komiteta za Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina, a 14. 06. 2023. godine dostavljeni su i odgovori na pitanja Savjetodavnog komiteta za Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina.
69. Po zahtjevu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH koje je dostavilo informaciju o preporukama iz Zaključnih zapažanja UN Komiteta za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena (CEDEW) na Šesti periodični izvještaj Bosne i Hercegovine, pripremljeni su odgovori na pitanja po relevantnim preporukama i oni su dostavljeni nadležnom ministarstvu dana 28. 07. 2023. godine.²⁹
70. Pripremljen je Program obuke uposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2024. godini³⁰ na koji je Centralna izborna komisija BiH zaključkom broj 04-2-50-4-1121-2/23 dala saglasnost na 70. sjednici održanoj 06. 11. 2023. godine, te je on dostavljen Agenciji za državnu službu BiH³¹.

¹⁹ Akt broj 04-07-10-1058-10/21

²⁰ Akt broj 04-07-10-1058-11/21

²¹ Akt broj 04-2-07-10-1392-3/22

²² Akt broj 07-1-02-2-1859/22

²³ Akt broj 04-2-07-10-1392-4/22

²⁴ Akt broj 04-2-07-10-998-1/23

²⁵ Akt broj 07-1-02-2-983-3/23

²⁶ Akt broj 05-02-2-6957-2/23

²⁷ Akt broj 04-2-07-10-998-3/23

²⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj 48/23

²⁹ Akt broj 04-50-2-403-8/19

³⁰ Akt broj 04-2-50-4-1121-1/23

³¹ Akt broj 04-2-50-4-1121-3/23

71. Centralna izborna komisija BiH je na 65. sjednici održanoj 05. 10. 2023. godine usvojila Strateški plan Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine.³² Ovaj dokument je ključan korak u postizanju visokog nivoa organizacije i integriteta izbornog procesa u Bosni i Hercegovini. Strateški plan Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine će poslužiti kao temelj za daljnji sistematičan rad, postavljanje jasnih smjernica i ciljeva, te definisanje mjera koje će izbornu administraciju približiti izvrsnosti u organizaciji izbora. U dokumentu su predstavljeni strateški ciljevi razvoja Centralne izborne komisije BiH u periodu 2024–2027. godine na način da su podijeljeni prema operativnosti i funkcionalnosti u sedam pravaca: 1) institucionalno jačanje izborne administracije, 2) uvođenje novih informacionih tehnologija u izborni proces, 3) poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta, 4) podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju, 5) unapređenje pristupačnosti izbornog procesa, 6) povećanje integriteta izbornog procesa i 7) unapređenje nadzora i transparentnosti finansiranja političkih stranaka. Strateški plan Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine dostupan je javnosti na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH.³³

*Strateški plan
Centralne izborne
komisije BiH za
period 2024–2027.
godine*

72. Centralna izborna komisija BiH je na 10. sjednici održanoj 07. 03. 2024. godine donijela Odluku o usvajanju i provođenju Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine.³⁴ Predmetnom odlukom imenovano je i lice zaduženo za nadzor nad provođenjem Plana integriteta. Nakon usvajanja, predmetni dokument je dostavljen u Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.³⁵ Prethodno je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije aktom 05-07-4-21-2/24 od 21. 02. 2024. godine dala pozitivno mišljenje na Prijedlog Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine. Dokument je dostupan na web-stranici www.izbori.ba.³⁶
73. Po zahtjevu Ureda za reviziju institucija BiH popunjen je Upitnik za potrebe provođenja revizije učinka iz područja rodne ravnopravnosti (rodno odgovorno

³² Akt broj 04-2-50-4-1250-1/23

³³ https://www.izbori.ba/Documents/2023/10/31/ifes_strateski_plan-bos.pdf

³⁴ Akt broj 04-2-50-4 -979- 10 /22

³⁵ Akt broj 04-2-50-4 -979- 12 /22

³⁶ https://www.izbori.ba/Documents/CIK/plan_integriteta/Plan_integriteta_CIKBIH_2024_2027.pdf

budžetiranje)³⁷ i on je dostavljen u Ured za reviziju institucija BiH dana 03. 03. 2023. godine.

74. Po zahtjevu Direkcije za evropske integracije (DEI) pripremljen je doprinos Centralne izborne komisije BiH za izradu Priloga institucija u Bosni i Hercegovini za 2023. godinu za potrebe Paketa proširenja za 2023. godinu³⁸) i on je 13. 03. 2023. godine dostavljen u Direkciju za evropske integracije. Dopuna priloga institucija dostavljena je dana 09. 05. 2023. godine.³⁹
75. Po zahtjevu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije nominovan je član i zamjenski član u Interresornu radnu grupu za pripremu Strategije za borbu protiv korupcije (2024–2028. godine) i Akcionog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije (2024–2028. godine).⁴⁰
76. Pripremljen je prijedlog nove sistematizacije radnih mjesta u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH koji je upućen u procedure ocjenjivanja kod nadležnih institucija.
77. Po zahtjevu Ministarstva vanjskih poslova BiH, pripremljeno je mišljenje Centralne izborne komisije BiH na nacrt odgovora na preporuku Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope „Situacija nezavisnih kandidata i opozicija na lokalnim i regionalnim izborima“, Preporuka 476 (2022) i ono je dostavljeno Ministarstvu vanjskih poslova BiH dana 01. 08. 2023. godine, a dopunsko mišljenje je dostavljeno dana 09. 08. 2023. godine.
78. Dana 28. 03. 2023. godine, na zahtjev Agencije za ravnopravnost polova BiH, imenovane su predstavnice Centralne izborne komisije BiH u Koordinacioni odbor za praćenje provođenja *Gender* akcionog plana BiH za period 2023–2027. godine⁴¹, a Vijeće ministara BiH je, na prijedlog Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, na 28. sjednici održanoj 09. 11. 2023. godine, donijelo Odluku o osnivanju Koordinacionog odbora za praćenje implementacije *Gender* akcionog plana Bosne i Hercegovine⁴².
79. Po zahtjevu Agencije za statistiku BiH, dana 23. 03. 2023. godine dostavljeni su statistički podaci po rodnoj osnovi za pripremu publikacije „Žene i muškarci u Bosni i Hercegovini“.

1.4. Vođenje Centralnog biračkog spiska

80. Centralni birački spisak je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo u skladu s Izbornim zakonom BiH i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provođenja izbora u skladu sa zakonom, za provođenje referenduma,

³⁷ Akt broj 04-50-4-244-2/23

³⁸ Akt broj 04-2-50-4- 320-2 /23

³⁹ Akt broj 04-2-50-4- 320-4 /23

⁴⁰ Akt broj 04-2-50-4-1058 -13/21

⁴¹ Akt broj 04-2-50-4-378-2/23

⁴² „Službeni glasnik BiH“, broj 5/24

za provođenje opoziva izabranog funkcionera i izbore organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom.

81. Postupak vođenja Centralnog biračkog spiska (CBS) i upisa birača u Centralni birački spisak propisan je poglavljem 3. Izbornog zakona BiH – Birački spisak, te Pravilnika o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska.⁴³ Centralna izborna komisija BiH vodi Centralni birački spisak na osnovu evidencije nadležnog državnog organa – Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA), evidencija civilnog registra o državljanima BiH, a uključeni su i drugi organi sa zasebnim nadležnostima: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, ministarstva unutrašnjih poslova na svim nivoima, Ministarstvo civilnih poslova BiH/Sektor za državljanstva i putne isprave, matični uredi, općinske izborne komisije za podatke o biračkim mjestima i promjenama biračke opcije, te Centralna izborna komisija BiH.
82. **Aktivnosti na organizovanju i provođenju prijevremenih izbora za gradonačelnike grada i načelnike općina** uključile su i poslove iz djelokruga evidencije Centralnog biračkog spiska. Po pitanju birača izvan BiH, aktivnosti su uključile sljedeće: priprema prijavnih obrazaca za registraciju birača izvan BiH, njihovo postavljanje na internet-stranicu Centralne izborne komisije BiH, dostavu obavještenja i prijavnih obrazaca Ministarstvu vanjskih poslova BiH na daljnju distribuciju i informisanje državljana BiH putem DKP-a, izrada i ažuriranje baze podataka o biračima izvan BiH, utvrđivanje i objava broja upisanih birača koji borave u inostranstvu na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH i službenim glasilima BiH i dostavu biračkih paketa na adrese u inostranstvo. U okviru priprema za održavanje prijevremenih izbora, Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka je po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH redovno dostavljala presjek Centralnog biračkog spiska, koji je dalje obrađivan u Centralnoj izbornoj komisiji BiH za potrebe prijevremenih izbora. U skladu sa zakonskom obavezom, političkim subjektima koji su ovjereni za učešće na izborima i kojima je ovjerena kandidatska lista, po zahtjevu se obezbjeđuje izvod iz Centralnog biračkog spiska za izbornu jedinicu u kojoj su učestvovali na prijevremenim izborima. Za potrebe prijevremenih izbora vršeno je štampanje biračkih spiskova po biračkim mjestima, njihova kontrola i dostava prema općini u predviđenim rokovima.

Aktivnosti na pripremi izbora za organe lokalne uprave i samouprave

83. Centralni birački spisak se formira, vodi i koristi, između ostalog, i za potrebe izbora organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom, pri čemu Centralna izborna komisija BiH utvrđuje izvod iz Centralnog biračkog spiska za sprovođenje ovih izbora. **U toku 2023. godine, u 6 općina i 3 grada u BiH održani su izbori za organe lokalne uprave i samouprave.** Za svake pojedinačne izbore Centralna izborna komisija BiH je svojom odlukom utvrdila izgled i sadržaj izvoda iz Centralnog biračkog spiska prema njegovom posljednjem presjeku, kao i broj

⁴³ „Službeni glasnik BiH“, broj 27/22

birača za konkretne izbore. Oni su dostavljeni nadležnom organu, poštujući odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH.

Redovni poslovi ažuriranja Centralnog biračkog spiska

84. **Mjesečna ažuriranja CBS-a:** Centralni birački spisak je jedinstven, stalan i redovno se ažurira. U skladu s Jedinstvenom metodologijom i programom obrade i vođenja evidencije Centralnog biračkog spiska, čiji su potpisnici Centralna izborna komisija BiH i IDDEEA, IDDEEA vrši redovan presjek stanja Centralnog biračkog spiska svakog prvog ponedjeljka u mjesecu, te ga dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a koja vrši generisanje i obradu dostavljenih podataka, pripremu izvještaja o broju birača upisanih u Centralni birački spisak, te navedene podatke koristi i obrađuje u skladu sa zakonskom nadležnosti i službenom svrhom. Prema posljednjem presjeku Centralnog biračkog spiska od 06. 12. 2023. godine, broj upisanih birača u Centralni birački spisak bio je veći za 9.575 birača u odnosu na broj upisanih birača na dan 18. 01. 2023. godine.

Tabela 1. Presjek Centralnog biračkog spiska na dan 06. 12. 2023. godine

Mjesec	Datum	Redovni birači	Birači koji glasaju u odsustvu/lično	Birači koji glasaju putem pošte	Ukupno
Januar	18. 01. 2023.	3 288 495	21 108	69 994	3 379 597
Decembar	06. 12. 2023.	3 297 306	22 260	69 606	3 389 172

85. **Centralna izborna komisija BiH vodi i posebne evidencije o licima kojima je po osnovu zakona oduzeto pravo glasa**, te vrši ažuriranje biračkog prava u Centralnom biračkom spisku za lica koja su pravosnažnom odlukom nadležnog organa lišena potpune poslovne sposobnosti i lica koja imaju smetnju iz člana 1.6, 1.7 i 1.7a Izbornog zakona BiH (povrede humanitarnog prava). U 2023. godini Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavljeno je ukupno **195 rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti**, te su ona nakon dostave obrađena u evidenciji Centralnog biračkog spiska. Iako su nadležni sudovi u Federaciji BiH i Republici Srpskoj prema Centralnoj izbornoj komisiji BiH, u svrhu blagovremenog ažuriranja Centralnog biračkog spiska, dužni kontinuirano dostavljati rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti to i dalje ne čine svi sudovi ⁴⁴ čime onemogućavaju blagovremeno ažuriranje Centralnog biračkog spiska.
86. **Povreda humanitarnog prava koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine** – U skladu s nadležnošću o vođenju Centralnog biračkog

⁴⁴ a) **Osnovni sudovi iz Republike Srpske, sa datumom posljednje dostave podataka:** Banja Luka 08.09.2022.; Doboj 08.06.2022.; Modriča 03.06.2022.; Novi Grad 03.06.2022.; Prnjavor 12.04.2022.; Sokolac 28.06.2022.; Sreberenica 28.06.2022.; Višegrad 11.04.2022.; Vlasenica 11.04.2022.; b) **Općinski sudovi iz Federacije BiH, sa datumom posljednje dostave podataka:** Banovići 08.05.2019.; Cazin 18.04.2021.; Goražde 21.02.2022.; Kakanj 08.09.2022.; Konjic 23.06.2023.; Livno 08.04.2022.; Sarajevo 29.09.2022.; Travnik 21.04.2022.; Visoko 08.06.2022. godine.

spiska, a u vezi s odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je, na osnovu podataka dostavljenih od nadležnih organa o licima koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora ili su izdržali kaznu zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava koju je izrekao sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koja se nisu povinovale naredbi da se pojave pred sudom Bosne i Hercegovine, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije Bosne i Hercegovine i sudom Brčko distrikta BiH u izvještajnom periodu, donijela **ukupno 44 odluke**, od toga **16 odluka kojima je utvrđeno da lice neće biti upisano u Centralni birački spisak** dok se nalazi na izdržavanju kazne zatvora i **28 odluka kojima je utvrđeno da se lice upisuje u Centralni birački spisak**, a čije ime je prethodno brisano iz spiska, u skladu s odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, zbog isteka izdržavanja kazne zatvora izrečene zbog povreda humanitarnog prava. Navedeni podaci su ažurirani u evidencijama Centralnog biračkog spiska.

87. **Ispis iz državljanstva BiH** – Redovne aktivnosti na ažuriranju Centralnog biračkog spiska obuhvatile su, takođe, i provjeru podataka o ispisu iz državljanstva BiH, a na osnovu rješenja o ispisu iz državljanstva Bosne i Hercegovine koja redovno dostavlja Ministarstvo civilnih poslova BiH/Sektor za državljanstva. U 2023. godini dostavljeno je ukupno **2364 rješenja o ispisu** i promjenama u rješenjima o državljanstvu BiH, te su vršene provjere podataka o njima u Centralnom biračkom spisku.
88. **Raseljena lica** – Dana 16. 05. 2023. godine upućen je zahtjev Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH⁴⁵ da ukloni nepravilnosti u cilju ažuriranja biračkog spiska. U navedenom aktu naveli smo da je u toku provođenja izbornih aktivnosti za provođenje Općih izbora 2022. godine, CIK BiH zaprimio veliki broj zahtjeva iz Grada Mostara za promjenu biračke opcije lica koja se u podacima Centralnog biračkog spiska vode kao „redovni birači“. Nadalje, u istom aktu ukazano je na nedostatke o dostavljenim podacima od Ministarstva koje se odnose na raseljena lica za općine Kakanj, Maglaj, Visoko i Grad Zenicu. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH na ovaj akt je odgovorilo 14. 07. 2023. godine⁴⁶, da ono nije nadležno za utvrđivanje statusa raseljenih lica u BiH, nego u okviru svoje koordinirajuće uloge vrši objedinjavanje podataka dostavljenih od strane nadležnih entitetskih organa i Vlade Brčko distrikta BiH. Takođe, istim aktom nas obavještavaju da su naš zahtjev uputili Federalnom ministarstvu raseljenih lica i izbjeglica, te nakon što od njih dobiju podatke da će ih prosljediti Centralnoj izbornoj komisiji BiH.
89. Centralna izborna komisija BiH smatra je potrebno utvrditi proceduru i obavezu sudova da Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavljaju informacije o oduzimanju poslovne sposobnosti, kao i informacije o osuđenim osobama koje su nosioci mandata.

⁴⁵ Akt broj 06-1-07-2-678-1/23

⁴⁶ Akt MLJPII BiH, broj 06-41-1-143-20/22/APP

U nedostatku regulative Centralna izborna komisija BiH je dana 29.03.2022. godine ⁴⁷ dostavila informaciju Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH (VSTV) o sudovima koji ne dostavljaju blagovremeno pravasnna sudska rješenja. VSTV je na naš akt odgovorio 31.05.2022. godine, ⁴⁸ a nakon toga smo uputili akt 24.06.2022. godine kojim VSTV ponovno informiramo o sudovima koji ne dostavljaju blagovremeno pravasnna sudska rješenja ⁴⁹.

90. **Ostali poslovi** – U toku 2023. godine, u okviru redovnih aktivnosti na osnovu podnesenih zahtjeva, izdata su 4 uvjerenja o stanju upisa u Centralni birački spisak u svrhu regulisanja socijalno-statusnih pitanja. Redovne aktivnosti na vođenju Centralnog biračkog spiska uključivale su i ažuriranje prispjelih podataka o izmjeni adresa za birače koji borave u inostranstvu, te prijem prijava za registraciju birača koji borave u inostranstvu za naredne izbore. Po zahtjevu i pitanjima stranaka u vezi s glasanjem van zemlje, obavljana je korespondencija putem *e-maila*, telefonskim i pisanim putem.

1.5. Koordinacija rada općinskih/gradskih izbornih komisija (OIK/GIK) i centara za birački spisak

Popunjenost izbornih komisija

91. U skladu s Odlukom o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ⁵⁰, sve **143** izborne komisije osnovne izborne jedinice broje ukupno **583** člana.

Tabela 2. Stanje popunjenosti izbornih komisija na dan 29. 01. 2024. godine

Nacionalna struktura imenovanih članova Općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	HRVATI		BOŠNJACI		SRBI		OSTALI	
564	111	19,68%	216	38,30%	210	37,23%	27	4,79%

Spolna struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	MUŠKARCI		ŽENE	
564	297	52,66%	267	47,34%

Kvalifikacijska struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	VSS		VŠS		SSS		MR	
564	538	95,39%	17	3,01%	9	1,60%	0	0,00%

⁴⁷ Akt broj 06-1-07-2-2-52/22

⁴⁸ Akt VSTV-a broj 06-50-2-1278-2/2022

⁴⁹ Akt broj 06-1-07-2-2-153-153/22

⁵⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 27/22, 44/22 i 77/22

Starosna struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	Mlađi od 30 godina		Od 30 do 40 godina		Od 40 do 50 godina		Stariji od 50 godina	
564	304	53,90%	118	20,92%	90	15,96%	52	9,22%

Razrješenja i imenovanja članova izbornih komisija

92. U predmetima razrješenja članova, zamjenskih članova i predsjednika izbornih komisija, odnosno imenovanja članova i predsjednika izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica, donesena su ukupno **194** rješenja, u kojima je u **156** predmeta uvažen zahtjev, odnosno data saglasnost na razrješenje/imenovanje, te u **38** slučajeva nije data saglasnost na razrješenje, odnosno imenovanje člana/predsjednika izborne komisije.

Žalbe na razrješenje i imenovanje članova izbornih komisija

93. Na postupak razrješenja i imenovanja članova izbornih komisija u 2023. godini, Apelacionom odjelu Suda BiH izjavljena je **41** žalba (Ilidža – 2, Cazin – 3, Šamac – 2, Bosanska Krupa – 1, Zenica – 3, Novi Grad Sarajevo – 2, Vitez – 1, Centar Sarajevo – 4, Žepče – 1, Novo Sarajevo – 1, Ribnik – 1, Bijeljina – 1, Stari Grad Sarajevo – 4, Vlasenica – 1, Derventa – 1, Vogošća – 1, Travnik – 1, Olovo – 1, Kakanj – 1, Mrkonjić Grad – 1, Živinice – 2, Stanari – 2, Jajce – 2, Maglaj – 2). od čega je **31** žalbu Sud BiH odbio (neosnovane), **4** uvažio (Cazin i Zenica) i vratio na ponovni postupak, a **6** žalbi je odbačeno.

Izrada analize o radu izbornih komisija u 2022. godini

94. U cilju obezbjeđivanja potrebnih podataka o vršenju nadležnosti izbornih komisija, propisanih članom 2.13 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH dostavila je izbornim komisijama tabelu s potrebnim podacima za izradu Izvještaja o radu za 2022. godinu i odredila rok do 20. 01. 2023. godine za dostavu popunjenih tabela i rok do 31. 01. 2023. godine za dostavu narativnih izvještaja o radu.⁵¹

Svi izvještaji o radu izbornih komisija u 2022. godini, u narativnom obliku i/ili tabeli, obezbijeđeni su u saradnji s koordinatorima za rad s izbornim komisijama i centrima za birački spisak, nakon pisanih urgencija i obavljenih telefonskih poziva s izbornim komisijama.

Analiza i objedinjavanje dostavljenih podataka izvršena je uvidom u dostavljene tabelarne i narativne izvještaje izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica, uz dopunu određenim temama, iskustvima izbornih komisija ili napomenama koje su se nametnule kao značajne uvidom u narativne izvještaje o radu. Na osnovu navedenog, pripremljen je izvještaj koji sadrži podatke o uslovnosti biračkih mjesta, imenovanju biračkih odbora, dostavi izbornog materijala, informisanju birača, poteškoćama u radu biračkih odbora i izbornih komisija, te o prijedlozima izbornih komisija za unapređenje rada biračkih odbora i izbornih komisija.

⁵¹ Akt broj 06-1-07-1-2689-1/22 od 27. 12. 2022. godine

Na osnovu navedenog izvještaja pripremljena je publikacija **Izvještaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine**⁵², koja sadrži informacije i statističke podatke o navedenim izborima koji su u okviru redovnog godišnjeg izvještavanja, prema zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, dobijeni od izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u BiH, a odnose se na provođenje njihovih aktivnosti utvrđenih članom 2.13 Izbornog zakona BiH i podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija BiH. Pored navedenog, nastojale su se objediniti i procjene izbornih komisija o segmentima izbornih aktivnosti u kojima su se javile tehničke poteškoće i koje otvaraju prostor za unapređenje, kao i konkretni prijedlozi izbornih komisija za unapređenje izbornog procesa.

Izrada informacija o primjeni člana 2.14, stav (1) Izbornog zakona BiH i pregled sudske prakse

95. U izvještajnom periodu pripremljena je i ažurirana prethodna informacija o postupanju u skladu s članom 2.14, stav (1) Izbornog zakona BiH, odnosno o sudskoj praksi Apelacionog odjela Suda BiH prilikom razmatranja žalbi na rješenja Centralne izborne komisije BiH u vezi s primjenom člana 2.14, stav (1) Izbornog zakona BiH u periodu od 01. 04. 2015. godine do 13. 06. 2023. godine, s konkretnim zaključcima Suda BiH i uputstvima za postupanje.

Korespondencija i ostali poslovi

96. Nadalje, pripremljeni su odgovori na 226 upita izbornih komisija, općinskih/gradskih vijeća/skupština općine/grada, pravnih i fizičkih lica, kao i pripreme zahtjeva za dostavu dokumentacije, podataka u upravnom postupku, te dostava akata na nadležno postupanje i izjašnjenje, kao i usmena korespondencija putem telefona u cilju pružanja tehničke pomoći i davanja tehničkih uputstava i informacija u relevantnoj materiji.

Koordinacija i korespondencija s OIK-a/GIK-a i centrima za birački spisak

97. Pored redovnih aktivnosti vezanih za imenovanje članova izbornih komisija, obavljena je i stalna komunikacija putem telefona i putem *e-mail* adrese s izbornim komisijama i centrima za birački spisak u cilju rješavanja tekućih pitanja i problema na terenu, te analiza rada, praćenje i pomoć izbornim komisijama i centrima za birački spisak. Komunikacija s centrima za birački spisak je svakodnevna, putem telefona ili *e-maila*, u smislu pružanja tehničke pomoći centrima za birački spisak prilikom izvršavanja nadležnosti propisanih Poglavljem 3. Pravilnika o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska (provjere dodjela u aplikaciji za Pasivnu registraciju birača, pridruživanje nepridruženih

⁵² Petrović, V., Laković, M. (2023) *Izvještaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH.
<https://www.izbori.ba/?Lang=3&CategoryId=928&Tag=515>

birača odgovarajućem biračkom mjestu, potrebna procedura za prijavu/odjavu korisnika aplikacija, mogućnosti promjene *passworda* za *e-mail*, način provjere i evidencije umrlih lica i postupanje uposlenika Centra za birački spisak, itd.).

98. U izvještajnom periodu prijavljeno je 17, a odjavljeno 22 korisnika aplikacije za Pasivnu registraciju birača u OIJ u BiH. U cilju popunjavanja upražnjenih mjesta u centrima za birački spisak, sačinjeni su i dostavljeni dopisi i urgencije načelnicima općina/gradonačelnicima gradova Bijeljine, Bugojna, Domaljevca-Šamca, Jablanice, Ljubinja i Ravna.
99. U izvještajnom periodu primljeno 2401 sedmičnih izvještaja centara za birački spisak iz OIJ u Bosni i Hercegovini. U toku realizacije navedenih aktivnosti, razmijenjeno je cca. 3500 *e-mailova* i obavljeno oko 350 telefonskih razgovora.

Analiza rada biračkih odbora

100. U izvještajnom periodu izvršena je analiza rada biračkih odbora tokom provođenja Općih izbora 2022. godine i pripremljena je informacija o svim biračkim odborima u čijem su radu utvrđene nepravilnosti.

Izvještaj o visini naknade za rad članovima izborne komisije i činjenici da li izborna komisija ima imenovanog sekretara izborne komisije

101. Centralna izborna komisija BiH je od izbornih komisija zatražila informaciju o visini naknade za rad članova izborne komisije i informaciju o činjenici da li izborna komisija ima imenovanog sekretara izborne komisije. Informacije su dostavljane elektronskim putem u *MS Excel* tabeli prema unaprijed definisanim pitanjima na osnovu čega je pripremljen izvještaj koji je razmatran na Kolegiju Centralne izborne komisije BiH.

Izvještaj o usvajanju finansijskog plana izborne komisije od strane nadležnih organa gradova/općina

102. Centralna izborna komisija BiH je od izbornih komisija zatražila informaciju o obezbjeđivanju finansijskih i drugih sredstava za provođenje Lokalnih izbora 2024. godine, što je obaveza gradova i općina. Prikupljanje informacija je u toku. Iste ili slične informacije zatražene su i od gradonačelnika gradova/načelnika općina. Prikupljanje informacija takođe je u toku.
103. U 2023. godini vođena je kontinuirana korespondencija s izbornim komisijama u BiH u smislu dostavljanja odgovora na upite izbornih komisija, te priprema i dostava akata koji se odnose na realizaciju zaključaka Centralne izborne komisije BiH.

1.6. Provođenje prijevremenih izbora

104. U skladu s članom 14.3 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o raspisivanju prijevremenih izbora s utvrđenim tačnim datumom njihovog održavanja.
105. Prijevremeni izbori u 2023. godini provedeni su za: a) gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnika općine Bratunac i Vogošća, b) gradonačelnika Grada Živinice i c) načelnika općine Stari Grad Sarajevo.

1.6.1. Prijevremeni izbori za za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika, Zvornika i načelnika općina Bratunac i Vogošća

106. Centralna izborna komisija BiH je na 92. sjednici, održanoj 07. 12. 2022. godine, donijela odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Zvornika, Srebrenika i načelnika općina Bratunac i Vogošća, kao i prateće akte, između ostalog, Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora. U skladu s navedenom odlukom i Uputstvom, određen je datum održavanja prijevremenih izbora 05. 02. 2023. godine, te su prema navedenom planirane sve izborne aktivnosti.
107. Za učešće na prijevremenim izborima za gradonačelnike/načelnike ovjereno je 37 političkih stranaka.

Tabela 3. Pregled ovjerenih političkih stranaka za prijevremene izbore

Redni broj	Kod	Općina	Broj ovjerenih političkih stranaka
1.	003	Bihać	devet (9)
2.	049	Srebrenik	tri (3)
3.	050	Tuzla	jedanaest (11)
4.	083	Zvornik	pet (5)
5.	104	Bratunac	šest (6)
6.	135	Vogošća	tri (3)

108. Pravo glasa na prijevremenim izborima, prema Odluci o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak, sa stanjem na dan 16. 01. 2023. godine, imali su birači prema kategorijama prikazanim u narednoj tabeli.

Tabela 4. Pregled broja upisanih birača za prijevremene izbore

Redni broj	Kod	Grad/općina	Redovni	Odsustvo/lično	Pošta (Lokalni izbori 2020.)	Ukupno
1.	003	Bihać	56726	42	1329	58097
2.	049	Srebrenik	38400	4	670	39074

Redni broj	Kod	Grad/općina	Redovni	Odsustvo/lično	Pošta (Lokalni izbori 2020.)	Ukupno
3.	050	Tuzla	110061	51	1400	111512
4.	083	Zvornik	51756	1014	1060	53830
5.	104	Bratunac	16972	699	1116	18787
6.	135	Vogošća	27359	9	620	27988
		UKUPNO	301274	1819	6195	309288

109. Centralna izborna komisija BiH je na 9. sjednici, održanoj 26. 01. 2023. godine, donijela Odluku o utvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju putem mobilnog tima za Prijevremene izbore. Ukupan broj birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska koji su glasali putem mobilnog tima po osnovnim izbornim jedinicama prikazan je u narednoj tabeli.

Tabela 5. Pregled broja upisanih birača za glasanje putem mobilnog tima za prijevremene izbore

Redni broj	Kod	Naziv OIJ	Broj birača (mobilni tim)
1.	003	Bihać	215
2.	049	Srebrenik	22
3.	050	Tuzla	427
4.	083	Zvornik	14
5.	104	Bratunac	72
6.	135	Vogošća	112
		UKUPNO	862

110. Ukupno je formirano 496 biračkih mjesta, od čega 484 redovnih i 12 biračkih mjesta za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima (NNN) i lično (000), od čega je 9 pridruženo redovnim biračkim mjestima. Na terenu je radilo i 29 mobilnih timova.
111. Nadležni koordinatori za rad s izbornim komisijama su tokom priprema i na dan održavanja prijevremenih izbora pripremali specifikacije i pratili štampu izbornog materijala, nadgledali provođenje pripremnih aktivnosti iz nadležnosti općinske izborne komisije, rad prilikom obuke biračkih odbora, rad biračkih odbora i rad osoblja na unosu i obradi izbornih rezultata.
112. Dana 24. 02. 2023. godine, na 23. sjednici, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnike Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnike općina Bratunac i Vogošća.

113. Prema potvrđenim rezultatima: a) Za gradonačelnika Grada Bihaća izabran je Elvedin Sedić, kandidat političkog subjekta Pomak – Pokret za modernu i aktivnu Krajinu, b) Za gradonačelnika Grada Tuzle izabran je Zijad Lugavić, kandidat političkog subjekta SDP – Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine, c) Za gradonačelnika Grada Srebrenika izabran je Adnan Bjelić, kandidat političkog subjekta Ujedinjeni (NIPNS – SDP), d) Za gradonačelnika Grada Zvornika izabran je Bojan Ivanović, kandidat političkog subjekta Savez nezavisnih socijaldemokrata SNSD – Milorad Dodik, e) Za načelnika Općine Bratunac izabran je Lazar Prodanović, kandidat političkog subjekta Savez nezavisnih socijaldemokrata SNSD – Milorad Dodik, f) Za načelnika Općine Vogošća izabran je Migdad Hasanović, kandidat političkog subjekta SDA – Stranka demokratske akcije.

1.6.2. Prijevremeni izbori za gradonačelnika Grada Živinice

114. Centralna izborna komisija BiH je na 30. sjednici, održanoj 29. 03. 2023. godine, donijela Odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice, kao i prateće akte, između ostalog, Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice. U skladu s navedenom odlukom i Uputstvom, određen je datum održavanja prijevremenih izbora 28. 05. 2023. godine, te su prema navedenom planirane sve izborne aktivnosti.
115. Za učešće na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Živinice Centralna izborna komisija BiH ovjerila je 7 političkih subjekata.

Tabela 6. Ovjereni politički subjekti za učešće na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Živinice

Šifra	Naziv političke stranke	Nezavisni kandidat
00008	SDP – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	
00090	SDA – STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	
01698	DEMOKRATSKA FRONTA	
02321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE – PDA	
02072	GRAĐANSKI SAVEZ	
02455	GLAS NARODA BOSNE I HERCEGOVINE	
03113		ASIM ALJIĆ

116. Nadalje, Centralna izborna komisija BiH ovjerila je ukupno četiri (4) kandidatske liste i kandidata za učešće na prijevremenim izborima, čija imena su sadržana na glasačkom listiću.
117. Pravo glasa na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Živinice, prema Odluci o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak, sa stanjem na dan 08. 05. 2023. godine imao je ukupno 55281 birač: 54271

birač koji glasa na redovnom biračkom mjestu, 18 birača za glasanje u odsustvu/lično i 991 birač koji glasa putem pošte.

Tabela 7. Pregled broja upisanih birača za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice

Kod	Grad	Redovni	Odsustvo /lično	Pošta (Lokalni izbori 2020.)	Ukupno
079	Živinice	54 271	18	991	55 281

118. Centralna izborna komisija BiH je na 9. sjednici, održanoj 26. 01. 2023. godine, donijela Odluku o utvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju putem mobilnog tima za Prijevremene izbore. Ukupan broj birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska koji su glasali putem mobilnog tima po osnovnim izbornim jedinicama bio je 50.

Tabela 8. Pregled broja upisanih birača za glasanje putem mobilnog tima za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice

Kod	Grad	Broj birača (mobilni tim)
079	Živinice	50

119. Za potrebe održavanja prijevremenih izbora u Živinicama određeno je 89 biračkih mjesta, od čega 87 redovnih biračkih mjesta i po jedno biračko mjesto za glasanje lično i na nepotvrđenim glasačkim listićima, a formirano je i pet (5) mobilnih timova.
120. Nadležni koordinatori za rad s izbornim komisijama su tokom priprema i na dan održavanja prijevremenih izbora u Živinicama nadgledali provođenje pripremnih aktivnosti iz nadležnosti gradske izborne komisije, rad prilikom obuke biračkih odbora, rad biračkih odbora i rad osoblja na unosu i obradi izbornih rezultata.
121. Centralna izborna komisija BiH je na 47. sjednici, održanoj 12. 06. 2023. godine, donijela Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice.⁵³ Za gradonačelnika Grada Živinice izabran je Began Muhić.

1.6.3. Prijevremeni izbori za načelnika općine Stari Grad Sarajevo

122. Centralna izborna komisija BiH je na 59. sjednici, održanoj 30. 08. 2023. godine, donijela Odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, kao i prateće akte, između ostalog, Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za načelnika

⁵³ „Službeni glasnik BiH“, broj 43/23 od 16. 06. 2023. godine

općine Stari Grad Sarajevo.⁵⁴ U skladu s navedenom odlukom i Uputstvom, određen je datum održavanja prijevremenih izbora 29. 10. 2023. godine, te su prema navedenom planirane sve izborne aktivnosti.

123. Za učešće na prijevremenim izborima za načelnika općine Stari Grad Sarajevo Centralna izborna komisija BiH ovjerila je **tri (3)** od ukupno četiri (4) podnesene prijave političkih subjekata.

Tabela 9. Ovjereni politički subjekti za prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo

Šifra	Naziv političkog subjekta
00008	SDP – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE
00090	SDA – STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE
00004	SBIH – STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU

124. Nadalje, Centralna izborna komisija BiH ovjerila je ukupno dvije (2) kandidatske liste i 2 kandidata za učešće na prijevremenim izborima, čija imena su sadržana na glasačkom listiću.

125. Pravo glasa na prijevremenim izborima za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, prema Odluci o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak, sa stanjem na dan 09. 10. 2023. godine imalo je ukupno 36195 birača: 35601 birač koji glasa na redovnom biračkom mjestu, 8 birača koji glasaju u odsustvu/lično i 586 birača koji glasaju putem pošte.

Tabela 10. Pregled broja upisanih birača za prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo prema kategorijama

Kod	Grad	Redovni	Odsustvo /lično	Pošta (Lokalni izbori 2020.)	Ukupno
137	Stari Grad Sarajevo	35 601	8	586	36 195

126. Centralna izborna komisija BiH je na 67. sjednici održanoj 19. 10. 2023. godine donijela Odluku o utvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju putem mobilnog tima za prijevremene izbore za načelnika Općine Stari Grad Sarajevo. Ukupan broj birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska koji su glasali putem mobilnog tima po osnovnim izbornim jedinicama bio je 179.

Tabela 11. Pregled broja upisanih birača za glasanje putem mobilnog tima na prijevremenim izborima za načelnika Općine Stari Grad Sarajevo

Kod	Grad	Broj birača (mobilni tim)
137	Stari Grad Sarajevo	179

⁵⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj 60/23 od 01. 09. 2023. godine

127. Za potrebe održavanja prijevremenih izbora u općini Stari Grad Sarajevo određeno je 48 redovnih biračkih mjesta i po jedno biračko mjesto za glasanje lično i na nepotvrđenim glasačkim listićima, formirano je 15 mobilnih timova.
128. Nadležni koordinatori za rad s izbornim komisijama su tokom priprema i na dan održavanja prijevremenih izbora u općini Stari Grad Sarajevo nadgledali provođenje pripremnih aktivnosti iz nadležnosti gradske izborne komisije, rad prilikom obuke biračkih odbora, rad biračkih odbora i rad osoblja na unosu i obradi izbornih rezultata.
129. Centralna izborna komisija BiH je na 72. sjednici, održanoj 10. 11. 2023. godine, donijela Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo.⁵⁵ Za načelnika općine Stari Grad Sarajevo izabran je Irfan Čengiće.

1.6.4. Akreditovanje posmatrača za prijevremene izbore

130. Za posmatranje prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika, Zvornika i načelnika općina Bratunac i Vogošća Centralna izborna komisija BiH akreditovala je 424 posmatrača, od čega 417 posmatrača u ime udruženja građana, 7 posmatrača u ime političkih subjekata za posmatranje rada Glavnog centra za brojanje i rada Centralne izborne komisije BiH. Za dva posmatrača u ime političkog subjekta zahtjev za akreditovanje je odbijen. Za akreditovanje posmatrača političkih subjekata za posmatranje rada biračkih odbora i općinske izborne komisije nadležna je općinska izborna komisija. (Tabela 12)

Tabela 12. Pregled akreditovanih posmatrača prijevremenih izbora

Posmatrači udruženja		Međunarodni posmatrači		Posmatrači političkih subjekata		Odbijeni posmatrači
Akreditovani a udruženja	Akreditovani posmatrači u ime udruženja	Akreditovane međunarodne organizacije	Akreditovani posmatrači u ime međunarodnih organizacija	Akreditovani politički subjekti	Akreditovani posmatrači političkih subjekata	Politički subjekt
1	417	0	0	3	7	2
Ukupno akreditovanih posmatrača: 424						

131. Za posmatranje prijevremenih izbora u Gradu Živinice Centralna izborna komisija BiH akreditovala je 1 (jednog) posmatrača u ime političkog subjekta za posmatranje rada Glavnog centra za brojanje i rada Centralne izborne komisije BiH.
132. Za posmatranje prijevremenih izbora u općini Stari Grad Sarajevo Centralnoj izbornoj komisiji BiH nije dostavljen nijedan zahtjev za akreditovanje.

⁵⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj 79/23 od 17. 11. 2023. godine

1.6.5. Kontrola izbornih rezultata

133. Obaveza kontrolora izbornih rezultata je da u aplikaciji „Unos izbornih rezultata“, nakon izvršenog unosa izbornih rezultata, izvrši korekcije u smislu matematičkih nepravilnosti u statističkim podacima na svim biračkim mjestima na kojima nisu ispoštovane sve matematičke zakonitosti (poređenje broja potpisa i broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji nije ispravno utvrđeno u testu tačnosti, zbir broja nevažećih neoznačenih i nevažećih ostalih glasačkih listića nije tačno izvršen, ukupan broj važećih glasačkih listića nije ispravan i ne predstavlja sumu svih glasova po kandidatima za većinski glas ili sumu glasova po političkim partijama za otvorenu listu, zbir ukupnog broja nevažećih glasačkih listića i ukupnog broja važećih glasačkih listića nije ispravno utvrđen i poređenje ukupnog broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji i zbira ukupnog broja nevažećih glasačkih listića i ukupnog broja važećih glasačkih listića nije ispravno utvrđeno u testu tačnosti).
134. Nadalje, kontrolor izbornih rezultata dostavlja izvještaj Centralnoj izbornoj komisiji BiH o svim biračkim mjestima na kojima su izvršene korekcije, a poslije kojih i dalje biračka mjesta nisu validna, a koja nisu izvršili kontrolori izbornih rezultata izbornih komisija, te predlaže da se podigne prag tolerancije za biračka mjesta na kojima nepravilnosti ne utiču na izborni rezultat ili predlaže da se određene vreće s glasačkim listićima ponovo broje kako bi se utvrdilo ispravno stanje. Takođe, kontrolor izbornih rezultata pruža stručnu pomoć u smislu navedenog u rješavanju prigovora i žalbi i zahtjeva za ponovno otvaranje vreća u cilju pravilnog objedinjavanja izbornih rezultata.
135. Službenici zaduženi za rad s izbornim komisijama, centrima za birački spisak i obuku tokom provođenja izbora vrše i kontrolu izbornih rezultata.
136. U izvještajnom periodu vršena je kontrola izbornih rezultata za prijevremene izbore.

1.7. Povrat takse za ovjeru učešća na prijevremenim izborima

137. Članom 4.16 Izbornog zakona BiH propisano je da politička stranka ili nezavisni kandidat prilažu uz prijavu za ovjeru dokaz o uplaćenju taksi u iznosu koji je odredila Centralna izborna komisija BiH za te izbore.
138. Članom 4.16, stav (1), tačka 4. Izbornog zakona BiH propisan je način povrata novčanog iznosa takse za ovjeru ukoliko politička stranka ili nezavisni kandidat osvoje 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani načelnik/gradonačelnik.
139. Članom 3, stav (2) Odluke o visini takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine, propisano je da Centralna izborna komisija BiH pokreće proceduru povrata novčanog iznosa takse za ovjeru u roku od 15 dana od dana objave izbornih rezultata u službenim glasilima u Bosni i Hercegovini.

140. Centralna izborna komisija BiH je nakon potvrđivanja rezultata prijevremenih izbora izvršila obračun povrata takse za političke subjekte koji su učestvovali na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnika općine Bratunac i Vogošća, kako slijedi: **Dvije** političke stranke i **jedan** nezavisni kandidat koji su ispunili uslove za povrat propisane članom 4.16, stav (1), tačka 4. Izbornog zakona BiH i **jedna** politička stranka koja je izvršila uplatu takse, a nije bila u obavezi (ovjerena na posljednjim redovnim izborima za općinskog načelnika), u skladu s članom 84, stav (2) Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini.
141. Centralna izborna komisija BiH izvršila je obračun povrata takse **jednom** nezavisnom kandidatu koji je ispunio uslove za povrat propisane članom 4.16, stav (1), tačka 4. Izbornog zakona BiH, nakon potvrđivanja rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice.

1.8. Implementacija izbornih rezultata

1. Implementacija rezultata

142. U smislu utvrđivanja prestanka mandata na osnovu zahtjeva izabranih članova tijela vlasti kojim mandat dodjeljuje Centralna izborna komisija BiH i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, odbijanja mandata i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, te utvrđivanja prestanka mandata po službenoj dužnosti, u 2023. godini obrađeno je **167** predmeta.
143. Svi zahtjevi su blagovremeno i u zakonskom roku realizovani tako što su podneseni zahtjevi za prestanak mandata detaljno obrađeni i procesuirani od službene provjere kandidata (dužnosti, članstvo u OIK-u, CBS, sankcije i sl.) do donošenja upravnih akata, odnosno do izdatih uvjerenja o dodjeli mandata, s po 4 priložna pisma po zaduženom predmetu.

2. Zahtjevi za utvrđivanje prestanka mandata i dodjele zamjenskih mandata u 2023. godini

144. U toku 2023. godine, od pokrenutih **167** upravnih postupaka, u smislu zahtjeva za utvrđivanje prestanka mandata, doneseno je **196** upravnih akata (odluka), **167** uvjerenja o dodijeljenim mandatima, te **726** priložnih akata (pisama i obavještenja), koji su preporučenom poštom upućeni izabranim zvaničnicima, kao i tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Tabela 13. Pregled broja prestanka mandata po nivoima vlasti

Tijelo vlasti	Broj prestanka mandata
Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH	3
Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH	0
Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH	10
Dom naroda Parlamenta Federacije BiH	6
Narodna skupština Republike Srpske	4

Tijelo vlasti	Broj prestanaka mandata
Vijeće naroda Republike Srpske	1
Skupštine kantona u Federaciji BiH	17
Gradsko vijeće Grada Sarajeva	0
Skupština Grada Istočno Sarajevo	1
Načelnik općine/gradonačelnik	2
Općinsko (gradsko) vijeće/skupština općine (grada)	123
Ukupno	167

145. Zvaničnicima kojima je prestao mandat, te sljedećim kvalifikovanim kandidatima koji su prihvatili zamjenske mandate, dostavljena su i obavještenja o obavezi i načinu popunjavanja i dostave Obrasca izjave o imovinskom stanju, putem *web-aplikacije*.
146. U smislu tehničke obrade navedenih aktivnosti, vođena je evidencija o stanju tijela vlasti u smislu prestanaka mandata, odbijanja mandata, te dodjele mandata sljedećim kandidatima, u elektronskoj verziji u JIIS aplikaciji. Prilikom obrade svakog predmeta o utvrđivanju prestanka mandata izabranog zvaničnika, vršene su provjere sljedećeg kvalifikovanog kandidata i u smislu trenutnog prebivališta.

Tabela 14. Pregled broja prestanaka mandata po razlogu

Tijelo vlasti	Broj prestanaka mandata
Po ličnom zahtjevu stranke	158
Smrt	7
Kazna zatvora	0
Po službenoj dužnosti	2
Ukupno	167

3. Implementacija rezultata posrednih izbora

147. Po prijemu izvještaja i rezultata posrednih izbora provedenih u 10 kantonalnih skupština za izbor delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, u Narodnoj skupštini Republike Srpske za izbor delegata u Vijeće naroda Republike Srpske i delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, pregledana je dokumentacija, sačinjeni su izvještaji, raspoređeni svi mandati, kao i prijedlozi odluka o utvrđivanju, te potom i potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora za 80 delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, 28 delegata u Vijeće naroda Republike Srpske i 5 delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske.

148. Sva uvjerenja o dodjeli mandata za delegate izabrane na navedenim posrednim izborima su izrađena i dostavljena tijelima vlasti u kojima su delegati dobili mandate, zajedno s pratećom dokumentacijom, obrascima Izjave o prihvatanju/odbijanju mandata, Potvrde o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata, te s obavještenjima o obavezi i načinu popunjavanja i dostave obrasca Izjave o imovinskom stanju.

4. Implementacija rezultata prijevremenih izbora

149. U 2023. godini implementirani su rezultati prijevremenih izbora koji su provedeni za izbor načelnika/gradonačelnika sljedećih općina/gradova u Bosni i Hercegovini: gradonačelnik Grada Bihaća, gradonačelnik Grada Srebrenika, gradonačelnik Grada Tuzle, načelnik općine Vogošća, načelnik općine Stari Grad Sarajevo, gradonačelnik Grada Zvornika i načelnik općine Bratunac.
150. Sva uvjerenja o dodjeli mandata za načelnike/gradonačelnike izabrane na navedenim prijevremenim izborima su izrađena i dostavljena tijelima vlasti u kojima su izabrani načelnici/gradonačelnici dobili mandate, zajedno s Obrascima izjave o prihvatanju/odbijanju mandata, Potvrde o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata, te s obavještenjima o obavezi i načinu popunjavanja i dostave Obrasca izjave o imovinskom stanju.

5. Provjera prebivališta za izabrane zvaničnike

151. U skladu s planiranim aktivnostima provjere svih izabranih zvaničnika koji su osvojili mandat ili koji su dobili zamjenski mandat na Lokalnim izborima 2020. godine i na Općim izborima 2022. godine u aprilu 2023. godine, izvršena je analiza i provjere da li se svi izabrani zvaničnici nalaze u okviru izborne jedinice u kojoj su izabrani, odnosno u kojoj su dobili zamjenski mandat.
152. Navedenom provjerom utvrđeno je da se nijedan izabrani zvaničnik ne nalazi izvan okvira izborne jedinice u kojoj je osvojio mandat, odnosno da je njegovo prebivalište izvan područja izborne jedinice u kojoj je upisan u Centralni birački spisak da glasa i u kojoj je izabran, u trajanju dužem od 6 mjeseci, čime bi mu, prema odredbama člana 1.10, stav (1), tačka 7. Izbornog zakona BiH, bio utvrđen prestanak mandata po službenoj dužnosti.

6. Opoziv načelnika

153. U 2023. godini pokrenut je postupak opoziva načelnika općine Stari Grad Sarajevo. Praćenjem postupka opoziva, te ocjenom pristigle dokumentacije, utvrđeno je da je postupak opoziva načelnika općine Stari Grad Sarajevo proveden u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, utvrđen je prestanak mandata načelnika općine Stari Grad Sarajevo, potom su pripremljeni i provedeni prijevremeni izbori za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, te implementirani rezultati provedenih izbora, u skladu s Izbornim zakonom BiH i Uputstvom o dodjeli i prestanku mandata.

7. Odgovori na upite i obavještenja

154. U vezi s različitim vrstama odgovora na upite, zahtjeva za mišljenje i sličnih akata upućenih Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a koji se odnose na predmetnu oblast, obrađeno je **86** akata (zahtjeva, odgovora, mišljenja i obavještenja).

1.9. Dostavljanje Obrazaca izjava o imovinskom stanju

1. Zakonski okvir

155. Članom 15.8, stav (1) Izbornog zakona BiH propisano je da su kandidati izabrani na svim nivoima vlasti, dužni u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH, na posebnom obrascu predati Centralnoj izbornoj komisiji BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju.
156. Nadalje, članom 15.8, stav (2) Izbornog zakona BiH propisano je da je izabrani član organa vlasti na svim nivoima dužan Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti izvještaj o imovinskom stanju u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata.
157. Odredbom člana 19.10, stav (1), tačke a) i b) Izbornog zakona BiH propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM kazniti za povrede kandidat izabran na svim nivoima vlasti ako u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u „Službenom glasniku BiH“, odnosno u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran na posebnom obrascu, ne preda potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz člana 15.8, stavovi (1) i (2) ovog zakona.
158. Odredbama člana 15.9 Izbornog zakona BiH propisano je da Centralna izborna komisija BiH omogućava da obrasci koji sadrže izjave o ukupnom imovinskom stanju budu dostupni javnosti. Centralna izborna komisija BiH nije odgovorna za tačnost podataka koji se odnose na podatke sadržane u obrascu.

2. Pokrenuti postupci

159. U svrhu provođenja navedenih odredbi, Centralna izborna komisija BiH je na 49. sjednici, održanoj 26. 06. 2023. godine, donijela Zaključak o pokretanju postupaka za **14** izabranh zvaničnika koji nisu dostavili Obrazac izjave o imovinskom stanju nakon isteka mandata 2018. godine, odnosno početka mandata 2022. godine. Postupajući po zaključcima Centralne izborne komisije BiH, pokrenuti su postupci za 14 izabranih zvaničnika, te su upućeni zahtjevi za dostavu izjašnjenja o svim relevantnim činjenicama, a ostavljena je mogućnost i ličnog dolaska u prostorije Centralne izborne komisije BiH radi davanja izjave. Nakon isteka roka za dostavu izjašnjenja, uvidom u dostavljenu dokumentaciju, Centralna izborna komisija BiH obustavila je postupke za **pet (5)** izabranh zvaničnika koji su dostavili izjašnjenje.
160. Nadalje, u skladu s članom 19.10 Izbornog zakona BiH, za **devet (9)** izabranih zvaničnika Centralna izborna komisija BiH izrekla je novčanu kaznu u iznosu od 500,00 KM izabranim članovima organa vlasti zbog činjenice da nisu dostavili

izjašnjenja niti izjave o imovinskom stanju po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH.

3. Analiza stanja imovinskih kartona za saziv 2020–2024. godine

161. Nakon završenog unosa i analize stanja imovinskih kartona za saziv 2020–2024. godina, utvrđeno je da ukupno **99 izabranih zvaničnika** kojima je prijevremeno utvrđen prestanak mandata na Lokalnim izborim 2020. godine nije dostavilo izjavu o imovinskom stanju nakon prestanka mandata. Isto tako, za ukupno **78 izabranih zvaničnika** kojima je dodijeljen zamjenski mandat na Lokalnim izborima 2020. godine, utvrđeno je da nisu dostavili izjavu o imovinskom stanju u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti odluke o dodjeli mandata.
162. Centralna izborna komisija BiH je pismenim putem obavijestila sve izabrane zvaničnike kojima je prestao ili počeo mandat, a za koje je utvrđeno da nisu dostavili izjavu o imovinskom stanju u zakonom propisanom roku u skladu s članom 15.8, stavovi (1) i (2) Izbornog zakona BiH, da najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja dostave Obrazac izjave o imovinskom stanju Centralnoj izbornoj komisiji BiH.
- Centralna izborna komisija BiH u skladu s članom 33, stav (1) Zakona o upravi BiH⁵⁶ i članom 6, tačka a) Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH⁵⁷ podnijela je zahtjeve za dostavu određenih podataka koji su joj potrebni radi primjene odredaba Izbornog zakona BiH, Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje – Mostar, Fondu za penziono i invalidsko osiguranje Republike Srpske – Bijeljina, te Poreskoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine. U skladu s članom 2.1, stav (3) i 19.10 Izbornog zakona BiH, a u svrhu prikupljanja podataka za provođenje izvršnog postupka pred Sudom Bosne i Hercegovine, podaci su zatraženi za **45** lica iz Federacije BiH i **33** lica iz Republike Srpske kojima je 2021. godine izrečena novčana sankcija iz razloga nedostavljanja izjave o imovinskom stanju. Shodno navedenom, a na osnovu dostavljenih podataka, te pravosnažne i izvršne Odluke Centralne izborne komisije BiH, pokrenuti su izvršni postupci za **45** lica iz Federacije BiH i **33** iz Republike Srpske.

2. Provođenje posrednih izbora

163. Nakon konstituisanja zakonodavnih i predsjedničkih tijela izabranih neposredno 02. 10. 2022. godine, u skladu s ustavnim i zakonskim rokovima organizovan je i realizovan izborni proces posrednih izbora za sljedeća tijela: Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vijeće naroda Republike Srpske i predsjednika i potpredsjednike Federacije Bosne i Hercegovine, što je ukupno 126 posredno izabranih nosilaca mandata. Proces provođenja posrednih izbora završen je u martu 2023. godine, o čemu je Centralna izborna komisija BiH obavijestila javnost putem saopštenja za javnost dana 06. 03. 2023. godine.

⁵⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 32/02, 102/09 i 72/17

⁵⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11

164. Detaljan izvještaj o provođenju posrednih izbora dostupan je u Izvještaju o provođenju Općih izbora 2022. godine⁵⁸ i Izvještaju o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2022. godini⁵⁹, koji su dostavljeni Parlamentarnoj skupštini BiH u novembru 2023. godine.

3. Zaštita izbornog prava

165. U svim fazama izbornih aktivnosti preduzetim od strane Centralne izborne komisije BiH s ciljem pripreme i održavanja Općih izbora 2022. godine, učesnici u izbornom procesu podnosili su prigovore i žalbe i druga pravna sredstva propisana Izbornim zakonom BiH za zaštitu izbornih prava. Na osnovu odredaba Izbornog zakona BiH, zaštitu izbornog prava obezbjeđuju izborne komisije (općinske izborne komisije, gradske izborne komisije, Izborna komisija Brčko distrikta BiH i Centralna izborna komisija BiH) i Apelaciono odjeljenje Suda Bosne i Hercegovine. Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propisuje Centralna izborna komisija BiH. Izborna komisija u svojoj općini/gradu/distriktu ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Centralnoj izornoj komisiji BiH i Apelacionom odjeljenju Suda BiH. Centralna izborna komisija BiH ima drugostepenu nadležnost za odlučivanje o ulozenim žalbama na odluke svih izbornih komisija.

Centralna izborna komisija BiH ima i prvostepenu nadležnost za odlučivanje po prigovorima ulozenim zbog povrede pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH, učinjenih od strane političkog subjekta. Apelaciono odjeljenje Suda BiH nadležno je da rješava po žalbama na odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalbe se podnose Apelacionom odjeljenju Suda BiH u roku od dva dana od dana prijema odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalba se podnosi putem Centralne izborne komisije BiH, a Apelaciono odjeljenje Suda BiH dužno je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

166. Na odluke Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu izjavljene su ukupno 64 žalbe Apelacionom odjeljenju Suda BiH. Sud BiH u postupku odlučivanja po izjavljenim žalbama 49 žalbi je odbio kao neosnovane, što procentualno iznosi 76%, 9 žalbi je uvažio i predmet vratio na ponovno odlučivanje, što procentualno iznosi 15%, a 6 žalbi je odbacio kao nedopuštene, što procentualno iznosi 9%.

⁵⁸ Izvještaj o provođenju Općih izbora 2022. godine, str. 87–91.

https://www.izbori.ba/Documents/CIK/God-Izvjestaji/2022/izvjestaj_o_provođenju_opcih_izbora_2022-bos.pdf

⁵⁹ Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2022. godini, str. 99–103.

https://www.izbori.ba/Documents/CIK/God-Izvjestaji/2022/izvjestaj_o_provođenju_zakona_iz_nadleznosti_CIKBIH_2022-bos.pdf

Postupak utvrđivanja odgovornosti izbornih komisija zbog kršenja Izbornog zakona BiH i Pravilnika o provođenju izbora

167. Centralna izborna komisija BiH pokrenula je Zaključcima postupke utvrđivanja pojedinačne odgovornosti izborne administracije 32 izborne komisije (OIK/GIK), jer su postojale indicije da su postupali suprotno pravilima izbornog procesa i izbornih prava za Opće izbore 2022. godine.
- Razlozi pokretanja postupaka bili su: pogrešno pakovanje izbornog materijala, unos rezultata 0%, 10% i 20%, pogrešno pakovanje i unos rezultata i neobavještenje birača o promjeni lokacije biračkog mjesta.
- Nakon provedenih postupaka, Centralna izborna komisija BiH donijela je 148 zaključaka o obustavi postupka protiv članova/predsjednika OIK-ova/GIK-ova.

Aktivnosti vezane za primjenu Zakona o finansiranju političkih stranaka

168. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu sa zakonom, pokrenula postupak utvrđivanja odgovornosti za 70 političkih stranaka zbog kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka, na osnovu Izvještaja dostavljenog od strane Službe za reviziju. U tom smislu, doneseni su zaključci o pokretanju postupka utvrđivanja odgovornosti političkih stranaka. Postupci su u toku.
169. Donesene su 24 odluke o izricanju administrativne mjere zabrane kandidovanja na narednim izborima zbog nepodnošenja godišnjeg finansijskog izvještaja, te 75 odluka o izricanju novčane sankcije za nezavisne kandidate zbog nepodnošenja godišnjeg finansijskog izvještaja.
- Na navedene odluke o izricanju administrativne mjere izjavljena je jedna žalba koja je od strane Apelacionog odjeljenja Suda BiH odbijena kao neosnovana, a na odluke o sankciji nezavisnim kandidatima izjavljeno je ukupno 15 žalbi, od kojih je Apelaciono odjeljenje Suda BiH 11 žalbi odbilo kao neosnovane, a 4 žalbe uvažilo.

Aktivnosti u vezi primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama

170. U izvještajnom periodu rješavano je 78 zahtjeva za slobodan pristup informacijama i doneseno 29 rješenja kojima je uvažen zahtjev, 15 rješenja o odbijanju zahtjeva, 13 zaključaka o obustavi postupka, dok je jedan zahtjev proslijeđen nadležnom organu na postupanje. Uložena je jedna žalba koju je Žalbeno vijeće pri Vijeću ministara BiH uvažilo.

Žalbe na rješenja Centralne izborne komisije BiH kojima se daje/ne daje saglasnost na imenovanje članova izborne komisije

171. Na odluke Centralne izborne komisije BiH kojima se daje/ne daje saglasnost na imenovanje članova izborne komisije podnesena je 41 žalba Apelacionom odjeljenju Suda BiH. Apelaciono odjeljenje Suda BiH je u postupku odlučivanja 6 žalbi odbacilo kao nedopuštene, 31 žalbu odbilo kao neosnovanu i 4 žalbe uvažilo.

Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH u vezi dodjele i prestanka mandata

172. Na odluke Centralne izborne komisije BiH o prestanku mandata nije bilo podnesenih žalbi.

Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH radi kršenja odredbe člana 15.8, stavovi (1) i (2) Izbornog zakona BiH

173. Na odluke Centralne izborne komisije BiH o sankcionisanju zbog nepodnošenja izjave o ukupnom imovinskom stanju Centralnoj izbornoj komisiji BiH u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata/prestanka mandata na koji je kandidat izabran, nije bilo podnesenih žalbi.

Žalbe/prigovori u vezi prijevremenih izbora za načelnike/gradonačelnike

Prijevremeni izbori za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnika općina Bratunac i Vogošća održani dana 05. 02. 2023. godine

174. Na 18. sjednici održanoj 13. 02. 2023. godine, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnika općina Bratunac i Vogošća. Na navedenu Odluku Centralne izborne komisije BiH uložena je 1 (jedan) prigovor koji se odnosio na tačnost objavljenih rezultata, u smislu da je na jednom biračkom mjestu u osnovnoj izbornoj jedinici Tuzla došlo do zloupotrebe biračkog prava. Rješavajući po navedenom prigovoru, Centralna izborna komisija BiH je 15. 02. 2023. godine donijela Odluku kojom se prigovor odbija kao neosnovan. Na ovu odluku je Apelacionom odjeljenju Suda BiH uložena 1 (jedna) žalba, a koju je Sud BiH Rješenjem br. S1 3 Iž 045102 23 Iž od 22. 02. 2023. godine odbio kao neosnovanu.
175. Centralna izborna komisija BiH donijela je i (1) jednu Naredbu kojom se odobrava otvaranje vreća s glasačkim materijalom za biračka mjesta 003A016 i 003A037 za nivo gradonačelnika Grada Bihaća u cilju pravilnog objedinjavanja utvrđenih izbornih rezultata.
176. Takođe, donijela je i 2 (dvije) Odluke kojima se zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića odbija kao neosnovan, i to zahtjev za ponovno brojanje na svim redovnim biračkim mjestima za nivo gradonačelnika Srebrenika i zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića na 4 (četiri) biračka mjesta u Gradu Tuzli.
177. Nakon toga, donesena je Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnika općina Bratunac i Vogošća.

178. U vezi s kršenjem pravila ponašanja prije početka izborne kampanje **u Gradu Bihaću**, odnosno povrede člana 16.14, stav (3) Izbornog zakona BiH, koji zabranjuje vođenje plaćene izborne kampanje od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje, postupajući po prigovoru, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku kojom se prigovor odbija kao neosnovan; jedan prigovor za povredu člana 7.3, stav (1), tačka 7 Izbornog zakona BiH, kojim se zabranjuje govor mržnje je Centralna izborna komisija BiH odbacila kao neblagovremen; za prigovor povrede izborne šutnje iz člana 7.4 Izbornog zakona BiH donesena je jedna odluka kojom je izrečena novčana kazna političkom subjektu i kandidatu. Prigovor vezan za rad GIK-a i imenovanje članova biračkih odbora proslijeđen je na nadležno rješavanje GIK Bihać.
179. Centralna izborna komisija BiH, postupajući po dva uložena prigovora za kršenje izborne šutnje iz člana 7.4 Izbornog zakona BiH, u vrijeme provođenja prijevremenih izbora **u Gradu Srebreniku** donijela je dvije odluke kojima su izrečene novčane kazne političkim subjektima i kandidatima, na koje su uložene 4 žalbe, a Sud BiH je sve četiri žalbe odbio kao neosnovane. Pet uložених prigovora vezanih za rad GIK-a i imenovanje članova biračkih odbora proslijeđen je na nadležno rješavanje GIK Srebrenik.
180. Centralna izborna komisija BiH, postupajući po tri uložena prigovora na kršenje člana 7.2, stav (2) Izbornog zakona BiH, vezano za „plakatiranje“ u vrijeme provođenja prijevremenih izbora **u Gradu Tuzli**, dostavila ih je na nadležno postupanje GIK Tuzla; prigovor za povredu člana 7.3, stav (1), tačka 7 Izbornog zakona BiH, kojim se zabranjuje govor mržnje, je Centralna izborna komisija BiH odbacila kao neblagovremen i postupajući po dva prigovora za kršenje izborne šutnje iz člana 7.4 Izbornog zakona BiH, donijela je dvije odluke kojima su izrečene novčane kazne političkim subjektima i kandidatima, na koje su uložene 2 žalbe, a Sud BiH je jednu žalbu odbio kao neosnovanu, a drugu uvažio i poništio odluku Centralne izborne komisije BiH.

Prijevremeni izbori za gradonačelnika Grada Živinice

181. Centralna izborna komisija BiH je Odlukom o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice broj 05-1-07-1-398-1/23 od 29. 03. 2023. godine, raspisala prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice za 28. 05. 2023. godine i nakon toga donijela odluke o uspostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju kontrolora.
182. Na 44. sjednici, održanoj 05. 06. 2023. godine, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice.
183. Na 47. sjednici, održanoj 12. 06. 2023. godine, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice.
184. U vezi s kršenjem pravila ponašanja prije početka izborne kampanje u Gradu Živinice, odnosno člana 16.14, stav (3) Izbornog zakona BiH, koji zabranjuje vođenje plaćene izborne kampanje od dana raspisivanja izbora do dana službenog

početka izborne kampanje, postupajući po prigovoru, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku kojom se prigovor odbija kao neosnovan; na tri uložena prigovora vezana za zloupotrebu resursa iz člana 7.2a Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH donijela je jednu odluku kojom je prigovor odbijen kao neosnovan, jedan zaključak kojim je postupak obustavljen, a jedan prigovor je vratila GIK Živinice na nadležnost; po jednom prigovoru podnesenom zbog povrede člana 7.3, stav (82) Izbornog zakona BiH koji zabranjuje lažno predstavljanje, donesen je zaključak kojim se postupak obustavlja.

Prijevremeni izbori za načelnika općine Stari Grad Sarajevo

185. Centralna izborna komisija BiH je Odlukom o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo broj 05-1-07-1-941-1/23 od 30. 08. 2023. godine, raspisala prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo za 29. 10. 2023. godine i nakon toga donijela odluke o uspostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju kontrolora.
186. Na 70. sjednici, održanoj 06. 11. 2023. godine, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo.
187. Na 72. sjednici, održanoj 10. 11. 2023. godine, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, broj 05-1-07-1-1164-1/23 od 10. 11. 2023. godine.
188. Centralna izborna komisija BiH, postupajući po jednom uloženom prigovoru na kršenje člana 7.2, stav (2) Izbornog zakona BiH, vezanom za „plakatiranje“ u vrijeme provođenja prijevremenih izbora u općini Stari Grad Sarajevo, dostavila ih je na nadležno postupanje OIK-a općine Stari Grad Sarajevo. Postupajući po jednom prigovoru za kršenje izborne šutnje iz člana 7.4 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH donijela je zaključak kojim se smatra kao da prigovor nije ni podnesen.

Postupci potvrđivanja rezultata Općih izbora u BiH 2022. godine – Posredni izbori

189. Nakon provođenja Općih izbora 2022. godine, u 2023. godini donesene su Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, broj 06-1-07-1-4815/22 od 16. 01. 2023. godine, Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2022. godine, broj 06-1-07-3-28/23 od 03. 02. 2023. godine i Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora za predsjednika i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine, broj 05-1-07-1-304-1/23 od 06. 03. 2023. godine.

Apelacije/zahtjevi podneseni Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine

190. Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine, u izvještajnom periodu, podnesene su dvije apelacije od strane Partije demokratskog progresa – PDP-a, a vezano za posredne izbore za izbor delegata za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske. U pitanju su apelacija protiv Rješenja Suda BiH br. S1 3 Iž 044752 22 Iž od 04. 01. 2023. godine kojim je odbijen zahtjev apelanta za učestvovanje u postupku pred Sudom BiH i protiv Rješenja Suda BiH br. S1 3 Iž 044789 22 Iž od 11. 01. 2023. godine kojim je odbijena žalba apelanta kao neosnovana, a uložena na Odluku Centralne izborne komisije BiH broj 06-1-07-3-4815/22 od 05. 01. 2023. godine.
191. Ustavnom sudu BiH, u izvještajnom periodu, podnesena je i jedna apelacija od strane Zlatana Begića, kandidata grupe delegata u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH iz Kluba Ostalih, za izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH iz reda Ostalih. U pitanju je apelacija protiv Rješenja Suda BiH br. S1 3 Iž 044967 23 Iž od 08. 02. 2023. godine kojim se žalba odbija kao neosnovana, a koja je uložena na Odluku Centralne izborne komisije BiH broj 06-1-07-3-23/23 od 02. 02. 2023. godine.

Aplikacije podnesene Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu

192. Demokratska fronta izjavila je aplikaciju Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu protiv Bosne i Hercegovine. Centralna izborna komisija BiH je izjašnjenje na navode iz aplikacije dostavila putem Ureda zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom u Strazburu.

Poslanička pitanja

193. U izvještajnom periodu u propisanom roku od 30 dana od dana zaprimanja poslaničkog pitanja, dostavljeni su odgovori na poslanička pitanja poslanika Parlamentarne skupštine BiH: Šemsudina Mehmedovića (dva poslanička pitanja i dva odgovora), Saše Magazinovića (tri poslanička pitanja i tri odgovora), Aide Baručije (tri poslanička pitanja i tri odgovora), Mije Karamehić Abazović (dva poslanička pitanja i dva odgovora) i Šemsudina Dedića.
194. Centralna izborna komisija BiH odgovorila je i na poslaničko pitanje Amira Purića, poslanika u Predstavničkom domu Federacije BiH, iako je obavezna odgovarati samo na zahtjev Parlamentarne skupštine BiH, odnosno na pitanje poslanika/delegata Parlamentarne skupštine BiH, a ne na zastupnička pitanja zastupnika Parlamenta Federacije BiH.

4. Finansijske aktivnosti

195. Redovne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u oblasti materijalno-finansijskih poslova u izvještajnom periodu uključivale su vođenje poslovnih knjiga: glavne knjige i dnevnika (redovnog budžeta, programa posebne namjene:

Prijevremeni izbori 2023. godine za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnike općine Bratunac i Vogošća, Prijevremeni izbori za gradonačelnika Grada Živinice i Prijevremeni izbori za načelnika općine Stari Grad Sarajevo i pomoćnih knjiga (knjiga osnovnih sredstava, sitnog inventara i materijala u skladištu, knjiga putnih naloga, evidencije prihoda, evidencije reprezentacije, evidencije usluga fiksnih i usluga mobilnih telefona i dr.), praćenje izvršenja budžeta, vođenje blagajničkog poslovanja; obračuni i isplate plata i naknada, refundacija po osnovu bolovanja; izrade izvještaja nadležnim organima poreske uprave (specifikacije obračuna poreza i doprinosa, MIP, MOP, GOP i GIP 1022 obrasci) fondovima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH i sl.

4.1. Budžet Centralne izborne komisije BiH za 2023. godinu

196. U skladu sa **Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza za 2023. godinu** („Službeni glasnik BiH“, broj 22/23 od 31. 03. 2023. godine), Centralnoj izbornoj komisiji BiH odobren je ukupan budžet u iznosu od **4.184.000,00 KM** za neposrednu potrošnju.

Korigovani budžet

a) Višegodišnja kapitalna ulaganja

Program posebnih namjena – Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH

197. Odlukom o odobravanju izvedbenog projekta Jedinstvenog izbornog informacionog sistema Bosne i Hercegovine koji se uvrstio u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za period 2010–2012. godine, broj 24/11 od 14. 03. 2011. godine odobreno je ukupno 3.255.147,00 KM.
198. Kako su sve aktivnosti okončane, Centralna izborna komisija BiH ***pokrenula je proceduru zatvaranja programa posebnih namjena, višegodišnjeg kapitalnog ulaganja u projekat Jedinstveni izborni informacioni sistem Bosne i Hercegovine.***
Centralna izborna komisija BiH je pripremila i aktom broj 07-1-16-1-133-9/21 od 05. 01. 2021. godine dostavila Vijeću ministara BiH Informaciju o realizaciji višegodišnjeg kapitalnog projekta Jedinstveni izborni informacioni sistem Bosne i Hercegovine, s Prijedlogom zaključka, korigovanu i usaglašenu sa sugestijama Ureda za Zakonodavstvo Vijeća ministara BiH navedenim u Mišljenju broj 03-02-4-920/21 od 03. 12. 2021. godine, radi razmatranja i usvajanja u skladu s članom 17. Zakona o Vijeću ministara BiH⁶⁰.
199. Ministarstvo finansija i trezora BiH dostavilo je Mišljenje broj 05-02-2-8808-2/21 od 24. 11. 2021. godine, da nema primjedbi na nju, te je dostavilo potpisan i ovjeren primjerak Obrasca 2a o fiskalnoj procjeni učinka. Oni su dostavljeni

⁶⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08

Vijeću ministara BiH uz Informaciju o realizaciji višegodišnjeg kapitalnog projekta Jedinstveni izborni informacioni sistem Bosne i Hercegovine, uz gore navedeni akt.

Prijedlog zaključka glasi: *Višegodišnji kapitalni projekat Jedinstveni izborni informacioni sistem Bosne i Hercegovine je završen.*

Preostala neutrošena sredstva po završetku višegodišnjeg kapitalnog projekta Jedinstveni izborni informacioni sistem Bosne i Hercegovine u iznosu od 33.406,68 KM ostat će na Jedinstvenom računu trezora i koristit će se za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine.

200. S obzirom na to da je Vijeće ministara BiH usvojilo dostavljenu Informaciju o realizaciji višegodišnjeg kapitalnog projekta Jedinstveni izborni informacioni sistem Bosne i Hercegovine na 7. sjednici, održanoj 30. 03. 2023. godine, i odobrilo njegovo zatvaranje (Obavještenje broj 05-07-1-799-20/23 od 04. 04. 2023. godine), program posebnih namjena **je zatvoren**, te je **neutrošeni iznos sredstava u 2022. godini koji je prenesen u 2023. godinu u iznosu od 33.406,68 KM vraćen na glavni račun trezora i podnesen zahtjev za zatvaranje programa posebnih namjena (Zahtjev za zatvaranje PPN JIIS BiH broj 07-1-16-1-133-19/21 od 28. 04. 2023. godine). Program posebnih namjena Jedinstveni izborni informacioni sistem Bosne i Hercegovine je zatvoren.**

b) Domaći transferi

Program posebnih namjena – Prijevremeni izbori 2023. godine

201. Centralna izborna komisija BiH je na 92. sjednici, održanoj dana 07. 12. 2022. godine, donijela Odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnika općina Bratunac i Vogošća, koji su održani u nedjelju, 05. februara 2023. godine, a na 93. sjednici, održanoj dana 08. 12. 2022. godine, donijela Zaključak o usvajanju namjenske strukture troškova – budžeta za održavanje prijevremenih izbora za gradonačelnike Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnike općina Bratunac i Vogošća u iznosu od 213.000,00 KM.
202. U skladu s članom 1.2 a Izbornog zakona BiH, u budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine obezbjeđuju se sredstva za osiguranje vršenja ovlaštenja Centralne izborne komisije BiH koja reguliše član 2.9. Izbornog zakona BiH.
- Međutim, u skladu s članom 1.2b Izbornog zakona BiH, *kada načelniku općine, odnosno gradonačelniku, koji je neposredno izabran, prestane mandat u skladu sa zakonom, sredstva za provedbu novih izbora osiguravaju se u budžetu općina, odnosno grada za koje se provodi izbor za načelnika općine, odnosno gradonačelnika. Član 1.2a stav (6) Izbornog zakona BiH nalaže da se sredstva za provođenje izbora moraju obezbijediti u roku od 15 dana od dana donošenja odluke Centralne izborne komisije BiH o raspisivanju izbora.*
203. Uplaćena sredstva Gradova Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika, te općina Bratunac i Vogošća, na program posebne namjene – Prijevremeni izbori 2023.

godine, koriguje budžet Centralne izborne komisije BiH za izvještajnu godinu za iznos od **213.000,00 KM.**

204. U 2022. godini je utrošeno 3.112,20 KM, te je u 2023. godinu preneseno 209.887,80 KM. U 2023. godini je utrošeno 201.917,56 KM, a preostali iznos od 7.970,24 KM je vraćen gradovima i općinama prema Odluci Centralne izborne komisije BiH, tako da je budžet za program posebne namjene iznosio **201.917,56 KM.**

Program posebnih namjena – Prijevremeni izbori za gradonačelnika Grada Živinice 2023. godine

205. Centralna izborna komisija BiH je na 30. sjednici, održanoj dana 29. 03. 2023. godine, donijela Odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice koji su održani u nedjelju, 28. maja 2023. godine, kao i Zaključak o usvajanju namjenske strukture troškova – budžeta za održavanje prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice u iznosu od 99.000,00 KM.
206. Uplaćena sredstva Grada Živinice, na program posebne namjene – Prijevremeni izbori za gradonačelnika Grada Živinice 2023. godine, koriguje budžet Centralne izborne komisije BiH za izvještajnu 2023. godinu za iznos od 99.000,00 KM. Ukupno je utrošeno 68.439,07 KM, a preostali iznos od 30.560,93 KM je prema Odluci Centralne izborne komisije BiH vraćen Gradu Živinice. Tako da je budžet korigovan za program posebne namjene u iznosu od 68.439,07 KM.

Program posebnih namjena – Prijevremeni izbori za načelnika općine Stari Grad Sarajevo 2023. godine

207. Centralna izborna komisija BiH je na 59. sjednici, održanoj dana 30. 08. 2023. godine, donijela Odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, koji se održavaju u nedjelju, 29. oktobra 2023. godine, kao i Zaključak o usvajanju namjenske strukture troškova – budžeta za održavanje Prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo u iznosu od 89.500,00 KM.
208. Općina Stari Grad Sarajevo uplatila je 15. 09. 2023. godine iznos od 89.500,00 KM. Uplaćena sredstva Općine Stari Grad Sarajevo, na program posebne namjene – Prijevremeni izbori za gradonačelnika općine Stari Grad 2023. godine, koriguju budžet Centralne izborne komisije BiH za izvještajnu 2023. godinu za iznos od 89.500,00 KM. Ukupno je utrošeno 57.874,41 KM, a preostali iznos od 31.625,59 KM je prenesen u 2024. godinu. Centralna izborna komisija BiH će u 2024. godini donijeti Odluku i iznos od 31.625,59 KM će biti vraćen Općini Stari Grad Sarajevo. Tako da je budžet u 2023. godini korigovan za program posebne namjene u iznosu od 89.500,00 KM.
209. Nadalje, budžet je korigovan i za vrijednost naplaćene premije osiguranja za oštećeno motorno vozilo u iznosu od 9.637,65 KM umanjen za iznos manje naplaćene od planirane vrijednosti prihoda od prodaje vozila za 2.260,00 KM.

210. **Ukupan korigovani budžet Centralne izborne komisije BiH za period 01. 01–30. 12. 2023. godine, s prenesenim sredstvima na domaćim transferima i uplaćenim u 2023. godini iznosi ukupno 4.551.234,28 KM.**

211. Pregled strukture naloga u 2023. godini prezentovan je u narednoj tabeli.

Tabela 15. Struktura naloga u toku 2023. godine

	Nalozi za knjiženje	Računi	Izvještaj o plaćenim računima	Nalozi za plaćanje	Prijave dobavljača/ spoljnih saradnika	Ugovori o djelu	Komisije
Neposredna potrošnja	187	626	187	187	22	1	5
PPN: Prijevremeni izbori 2023. godine	6	17	6	6	/	48	/
PPN: Prijevremeni izbori – Živinice	8	12	8	8	/	30	/
PPN: Prijevremeni izbori – Općina Stari Grad Sarajevo	6	8	6	6	7	35	/
UKUPNO	207	663	207	207	29	114	5

212. Pored redovne aktivnosti, realizovani su i drugi značajni poslovi, kako slijedi:

- a) Završne radnje popisa/inventarisanja na dan 31. 12. 2022. godine, priprema elaborata o popisu/inventarisanju na dan 31. 12. 2022. godine;
- b) Izrada godišnjeg finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za period 01. 01–31. 12. 2022. godine u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH;⁶¹
- c) Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu, koji je sačinjen na obrascu prema Odluci Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine o objavljivanju forme i sadržaja Godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2022. godinu i u skladu s Uputstvom za izradu godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2022. godinu;
- d) Izrada operativnih/dinamičkih planova Centralne izborne komisije BiH u skladu s instrukcijama o sačinjavanju operativnih/dinamičkih planova budžetskih korisnika u skladu s Odlukom o privremenom finansiranju

⁶¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13 i 38/22

institucija Bosne i Hercegovine za period januar – mart 2023. godine, koju je donijelo Vijeće ministara BiH na sjednici održanoj dana 28. 12. 2022. godine.

Zahtjev za otvaranje programa posebnih namjena:

- a) Izrada akata obavezujućih po Zakonu o finansiranju institucija BiH i Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu:
- Izrada operativnih/dinamičkih planova Centralne izborne komisije BiH u skladu s instrukcijama o sačinjavanju operativnih/dinamičkih planova za period januar – decembar 2023. godine;
 - Namjenska struktura kapitalnih izdataka za 2023. godinu;
 - Namjenska struktura programa posebne namjene – Prijevremni izbori 2023. godine;
 - Namjenska struktura programa posebne namjene – Prijevremeni izbori za gradonačelnika Grada Živinice;
 - Namjenska struktura programa posebne namjene – Prijevremeni izbori za načelnika općine Stari Grad Sarajevo 2023. godine;
- a) U skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH ⁶² izrada i dostava Ministarstvu finansija i trezora BiH:
- Tromjesečnog finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za period 01. 01–31. 03. 2023. godine – Instrukcija broj 05-02-2-3000-1/23 od 31. 03. 2023. godine;
 - Polugodišnjeg finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za period 01. 01–30. 06. 2023. godine – Instrukcija broj 05-02-2-5037-1/23 od 03. 07. 2023. godine;
 - Devetomjesečnog finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za period 01. 01–30. 09. 2023. godine – Instrukcija broj 05-02-2-6947-1/23 od 02. 10. 2023. godine;
 - Kvartalni izvještaji dinamike zapošljavanja;
 - Pripremne radnje popisa/inventarisanja na dan 31. 12. 2023. godine i pripremne radnje za izradu godišnjeg finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za 2023. godinu;

⁶² „Službeni glasnik BiH“, br. 25/15 i 91/17

- b) Tabele prioriteta Dokumenta okvirnog budžeta za period od 2024. do 2026. godine u skladu s Instrukcijom za budžetske korisnike br. 1 (priprema Dokumenta okvirnog budžeta za period od 2024. do 2026. godine), broj 05-16-2-951-1/23 od 30. 01. 2023. godine;
- c) Izrada i dostava Ministarstvu finansija i trezora BiH projekcije budžeta Centralne izborne komisije BiH za 2024. godinu, zahtjev za dodjelu sredstava iz budžeta za 2024. godinu u skladu s Instrukcijom za budžetske korisnike Ministarstva finansija i trezora BiH br. 2, Instrukcijom s uputstvima za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstava iz budžeta za 2024. godinu (projekcija budžeta za 2024. godinu) broj 05-16-2-5062-1/23 od 04. 07. 2023. godine;
- d) Izrada Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2026. godine;
- e) Praćenje finansiranja i trošenja sredstava s programa posebnih namjena i izvještavanje Ministarstva finansija i trezora BiH;
- f) Praćenje troškova reprezentacije i troškova telefonskih usluga i kvartalno izvještavanje;
- g) Praćenje naplate prihoda od kazni koje izriče CIK BiH, kao i taksi za učešće na izborima i izvještavanje o njima;
- h) Aktivnosti na rješavanju skladišnog prostora;
- i) Rad s internom i eksternom revizijom.

4.2. Logističko-operativne aktivnosti i personalne aktivnosti

- 213. Centralna izborna komisija BiH je u periodu januar – decembar 2023. godine realizovala značajne logističke poslove, redovne nabavke potrebne za redovno izvršavanje poslova iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, te nabavke potrebne za provođenje prijevremenih izbora.
- 214. Nabavke provedene tokom 2023. godine bile su predviđene Privremenim planom nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za period januar – mart 2023. godine, broj 07-2-16-3-198-1/23 od 15. 02. 2023. godine, Planom nabavki za provođenje Prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice, broj 07-2-16-3-198-2/23 od 25. 04. 2023. godine, Planom nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za period april – decembar 2023. godine, broj 07-2-16-3-198-3/23 od 25. 04. 2023. godine, Dopunom Plana nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2023. godine, broj 07-2-16-3-198-4/23 od 25. 05. 2023. godine, Odlukom o izmijeni i dopuni Plana nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, broj 07-2-16-3-198-5/23 od 14. 06. 2023. godine, Odlukom o izmjenama Plana nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, broj 07-2-16-3-198-6/23 od 20. 07. 2023. godine, Odlukom o izmjenama Plana nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, broj 07-2-16-3-198-7/23 od 10.

08. 2023. godine i Odlukom o dopunama Plana nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, broj 07-2-16-3-198-8/23 od 21. 09. 2023. godine.

215. Pravni okvir za provođenje postupaka javnih nabavki čine sljedeći zakoni i propisi u skladu s kojim je Centralna izborna komisija BiH izvršila nabavke: Zakon o javnim nabavkama⁶³, Uputstvo za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda⁶⁴, Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine⁶⁵, Instrukcija Vijeća ministara BiH o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine za period januar – mart 2023. godine, broj 05-16-2-8338-2/22 od 28. 12. 2022. godine, Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu⁶⁶, Pravilnik o uspostavljanju i radu komisije za javne nabavke⁶⁷, svi podzakonski akti doneseni od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Agencije za javne nabavke, Zakon o obligacionim odnosima⁶⁸, Zakon o zakupu poslovnih zgrada i prostorija⁶⁹, Zakon o građenju⁷⁰, Posebne uzanse o građenju⁷¹, Pravilnik o javnim nabavkama Centralne izborne komisije BiH⁷² i drugi zakoni i propisi.
216. S Agencijom za javne nabavke BiH i Pravobranilaštvom BiH, kao kontrolnim i koordinacionim organima za oblast javnih nabavki, stalno je kontaktirano, razmjenjivana pisana komunikacija i praćena realizacija zakonskih odredaba kojima se reguliše oblast javnih nabavki. Sve ostvarene nabavke i provedeni postupci kvalitetno su dokumentovani uz pribavljanje i evidentiranje potrebnih mišljenja, saglasnosti, komisijskih zapisnika i druge potrebne dokumentacije. Postupak nabavke čija je vrijednost bila procijenjena na iznos veći od 6.000,00 KM provodile su komisije za javne nabavke koje su imenovane odlukom Centralne izborne komisije BiH (rad ovih komisija regulisan je Pravilnikom o načinu glasanja i odlučivanja Komisije za javne nabavke Centralne izborne komisije BiH⁷³). Komisija donosi Poslovnik Komisije za javnu nabavku.

4.2.1. Logističke i operativne aktivnosti

217. Operativno-logističke aktivnosti predstavljaju strukturisan sistem od određenih međusobno povezanih komponenti koje su predstavljale suštinu operativnih radnji Centralne izborne komisije BiH tokom 2023. godine uz aktivnosti koje su se odnosile na pripremu i organizaciju prijevremenih izbora: a) za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnike općina Bratunac i Vogošća

⁶³ „Službeni glasnik BiH“, br. 39/14 i 59/22

⁶⁴ „Službeni glasnik BiH“, br. 90/14 i 20/15

⁶⁵ „Službeni glasnik BiH“ br. 8/02, 10/02, 44/04 i 102/09

⁶⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj 22/23 od 29. 03. 2023. godine

⁶⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 103/14

⁶⁸ „Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list RBiH“, br. 2/92, 13/93 i 13/94

⁶⁹ „Službeni list SFRJ“, br. 33/77, 12/87, 30/90 i 3/93

⁷⁰ „Službene novine Federacije BiH“, broj 55/02

⁷¹ „Službeni list SFRJ“, broj 18/77

⁷² Broj 07-2-02-2-846-1/23 od 20. 07. 2023. godine

⁷³ Broj 07-2-02-2-397-1/15 od 16. 04. 2015. godine

koji su održani dana 05. 02. 2023. godine, b) za gradonačelnika Grada Živinice koji su održani 28. 05. 2023. godine i c) za načelnika općine Stari Grad Sarajevo koji su održani 29. 10. 2023. godine.

218. Nabavka je realizovana u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama, provedbenim aktima donesenim na osnovu ovog zakona od strane Vijeća ministara BiH i Agencije za javne nabavke BiH. Treba napomenuti činjenicu da je primjena Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama usvojenim u avgustu 2022. godine u Parlamentarnoj skupštini BiH objavljenim u „Službenom glasniku BiH“, broj 59/22 od 02. 09. 2022. godine počela od 03. 12. 2022. godine.

4.2.2. Redovne operativne aktivnosti

219. **Redovne godišnje nabavke realizovane u 2023. godini uključuju:** nabavku goriva za motorna vozila – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 2 godine; nabavku usluga izdavanja aviokarata – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine; nabavku usluga opravke i servisiranja službenih motornih vozila – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 3 godine; nabavku usluga lektorisanja teksta na tri jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 2 godine; nabavku isporuke produženja redovnih licenci (LOT1) – otvoreni postupak; nabavku usluga tehničke podrške u procesu održavanja informaciono-komunikacionog sistema Centralne izborne komisije BiH (LOT2) – otvoreni postupak; nabavku usluga tehničke podrške za softver JIIS BiH i soluciju e-izbori (LOT4) – otvoreni postupak; nabavku računarske opreme (LOT1) – otvoreni postupak; nabavku elektronske opreme (LOT2) – otvoreni postupak; nabavku namještaja – drvenih ormara i stolica (daktilo stolice i fotelje) (LOT1) – konkurentski zahtjev; nabavku namještaja arhivskih metalnih ormara (LOT2) – konkurentski zahtjev; nabavku službenog motornog vozila – otvoreni postupak.
220. **U izvještajnom periodu provedeno je ukupno 8 postupaka, od čega 3 otvorena postupka i 5 konkurentskih postupaka.**
221. **Nabavke provedene putem direktnog sporazuma uključuju:** nabavku usluga održavanja softvera i hardvera za skladišnu evidenciju; nabavku usluga registracije i osiguranja motornih vozila; nabavku automobilskih guma; nabavku usluga pranja motornih vozila; nabavku usluga *press-clippinga*; nabavku usluga printanja i uvezivanja izvještaja CIK-a za 2022. godinu; nabavku usluga SSL *web-server* certifikata; nabavku usluga *mail filteringa*; nabavku usluga snimanja postizborne konferencije „Naučene lekcije – Opći izbori 2022. godine“; nabavku ugostiteljskih usluga.
222. Ostale nabavke koje su realizovane primjenom postupka direktnog sporazuma su: usluge servisiranja i tekućeg održavanja opreme, nabavka sitnog inventara; usluge medija (pretplate i oglašavanja oglasa za zapošljavanje u dnevnoj štampi); kupovina putarine ACC taga i ostale nabavke, jer je vrijednost nabavke bila manja od 6.000,00 KM, dok je nabavka kancelarijskog materijala i administrativnog

materijala vršena zaključivanjem pojedinačnih ugovora na osnovu zaključenih okvirnih sporazuma.

223. U izvještajnom periodu nisu provedeni značajni postupci javnih nabavki za potrebe realizacije projekta Postizborna konferencija „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“, koja je održana od 15. do 16. juna 2023. godine, osim dvodnevnog snimanja postizborne konferencije, štampanja dva panoa i štampanja i izrade certifikata i zahvalnica, s obzirom na to da je konferencija održana uz finansijsku podršku međunarodnih organizacija.

Postupci javnih nabavki provedeni za potrebe provođenja prijevremenih izbora u osam gradova i općina

224. Tokom 2023. godine održani su prijevremeni izbori u 8 gradova i općina. Nakon obezbjeđivanja finansijskih sredstava za provođenje navedenih izbora izvršene su nabavke usluga i roba kako slijedi: 1.) Nabavka usluga štampanja i pakovanja glasačkih listića izvršena je na osnovu zaključenja pojedinačnih ugovora zaključenih na osnovu Okvirnog sporazuma s dobavljačem „Unioninvestplastika“ d. d. Vogošća, Sarajevo koji je bio na snazi; 2.) Nabavka usluga štampanja obrazaca za biračka mjesta i koverata za glasanje putem mobilnog tima i nabavka usluga transporta izbornog materijala izvršene su putem direktnog sporazuma; 3.) Nabavka usluga štampanja i pakovanja obrazaca i konačnih biračkih spiskova putem direktnog sporazuma; 4.) Nabavka usluga transporta izbornog materijala od skladišta do izborne komisije osnovne izborne jedinice (OIJ) i natrag izvršena je putem direktnog sporazuma i 5.) Nabavka usluga poštanske dostave izbornog materijala na adrese biračima u inostranstvo izvršena je putem pregovaračkog postupka za dostavu ponuda bez objave obavještenja o nabavci u skladu s članom 21, stav (1), tačka c) i članom 28. Zakona o javnim nabavkama.

4.2.3. Aktivnosti iz oblasti rada i radnih odnosa

225. Redovne operativne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH obuhvatile su i personalne poslove i zapošljavanje državnih službenika i zaposlenika, odnosno obradu podataka za sve službenike i zaposlenike koji su bili zaposleni u prethodnoj godini u Centralnoj izbornoj komisiji BiH (broj radnih sati provedenih na poslu; broj sati provedenih na bolovanju, godišnjem odmoru, porodiljskom odsustvu itd.; pregled plaćenih doprinosa i poreza iz plate i na platu). Personalni poslovi u 2023. godini realizovani su kroz sljedeće aktivnosti:

- a. Priprema podataka za mjesečne i godišnji izvještaj Zavodu za statistiku,
- b. Kontinuirana prijava novih zaposlenika i državnih službenika tokom cijele godine u porezne uprave, slanje upita i odgovora na upite Agenciji za državnu službu BiH, dostavljanje podataka o zaposlenima i sve promjene koje su značajne za obračun plate odjelu za MFP, kao i pripremanje zbirnih radnih lista iz svih organizacionih jedinica radi obračuna plata,

- c. Izvršena je i kompletna procedura zapošljavanja i popuna radnih mjesta na određeno vrijeme,
- d. Redovne mjesečne aktivnosti vezane za obračun plata i kompletiranje zbirnih radnih lista,
- e. Evidentiranje i popis akata svih primljenih poziva za seminare koji dođu u našu instituciju,
- f. Praćenje troškova telefonskih usluga mobilnih i fiksnih telefona, kao i kucanje rješenja za sva prekoračenja godišnjeg iznosa troškova telefonskih usluga,
- g. Aktivnosti u vezi izrade ugovora o djelu o angažovanju izvršilaca radi izvršenja poslova u vezi provođenja prijevremenih izbora i izvršenja poslova iz nadležnosti Glavnog centra za brojanje uspostavljenog za provođenje prijevremenih izbora,
- h. Izrada rješenja za godišnje odmore, za plaćena odsustva, za naknade za slučaj ostvarivanja prava na naknadu u slučaju teške povrede na radu zaposlenog, teške bolesti i invalidnosti zaposlenog ili člana njegove uže porodice i smrti člana uže porodice zaposlenog, rješenja o napredovanju državnih službenika i zaposlenika u viši platni razred, potvrde o radnom iskustvu i drugih akata,
- i. Poslovi vezani za obračun plata i kompletiranje radnih lista zaposlenika na određeno vrijeme za sve odsjeke u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, kao i obračunavanje svih ugovora o djelu računajući i GCB; poslovi vezani za dodatno osoblje u pojedinim odsjecima Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH i u Skladištu CIK BiH za vrijeme održavanja i prijevremenih izbora, te uključujući i obračun za ugovore od djelu za vršenje poslova supervizora na dan održavanja prijevremenih izbora,
- j. Poslovi vezani za prijave novih zaposlenika u poreznu upravu odnosili su se na nova 4 državna službenika i dva državna službenika koji su odlazili u penziju, jedan slučaj prestanka radnog odnosa na određeno vrijeme i prestanak radnog odnosa za jednog državnog službenika,
- k. Dvojici državnih službenika prestao je radni odnos zbog odlaska u penziju Rješenjem ADS BiH broj 07-2-34-2-216-3/23 od 08. 03. 2023. godine, počev od 28. 02. 2023. godine i Rješenjem ADS BiH broj 07-2-34-4-788-1/23 od 20. 07. 2023. godine, počev od 11. 07. 2023. godine, a obavljali su poslove pomoćnika revizora i stručnog savjetnika za upis birača u Centralni birački spisak,
- l. Dvojici zaposlenika prestao je radni odnos zbog odlaska u penziju Rješenjem predsjednika CIK BiH broj 07-2-34-4-942-1/23 od 31. 08. 2023. godine, počev od 03. 09. 2023. godine i od 31. 12. 2023. godine, koji su obavljali poslove referenta na kurirskim poslovima i koordinatora za rad s općinskim/gradskim izbornim komisijama,

- m. Dvojici zaposlenika prestao je radni odnos zbog odlaska u drugu instituciju Rješenjem predsjednika CIK BiH broj 07-2-34-4-282-2/23 od 27. 02. 2023. godine, počev od 28. 02. 2023. godine i broj 07-2-34-4-333-2/23 od 15. 03. 2023. godine, počev od 31. 03. 2023. godine, a obavljali su poslove vozača i referenta za administraciju računarske mreže,
- n. Jedna zaposlenica je na porodiljskom bolovanju počev od kraja februara 2023. godine na period od jedne godine. Za vrijeme bolovanja zaposlenice na njene poslove su primani zaposlenici u radni odnos na određeno vrijeme,
- o. U ovom izvještajnom periodu izvršen je prijem četiri zaposlenika u radni odnos na neodređeno vrijeme na poslove vozača, referenta za kurirske poslove, pomoćnika koordinatora skladišta i na poslove referenta za tehničko provođenje i analizu izbora,
- p. U ovom izvještajnom periodu izvršen je prijem četiri državna službenika putem javnog oglasa koji provodi ADS BiH na sljedeća radna mjesta državnih službenika: višeg stručnog saradnika u Centru za edukaciju CIK BiH Rješenjem ADS BiH broj 07-2-34-2-870-7/23 od 22. 02. 2023. godine, na poslove višeg stručnog saradnika za informisanje birača Rješenjem ADS BiH broj 07-2-34-2-516-10/23 od 02. 11. 2023. godine, na poslove pomoćnika revizora Rješenjem ADS BiH broj 07-2-34-2-516-11/23 od 02. 11. 2023. godine, na poslove stručnog savjetnika za razvoj, održavanje i upravljanje aplikacijama i bazama podataka Rješenjem ADS BiH broj 07-2-34-2-516-9/23 od 02. 11. 2023. godine,
- q. Jedna državna službenica na poslovima šefa odsjeka je putem internog premještanja, na lični zahtjev, raspoređena s poslova šefa odsjeka koje je obavljala na niže poslove, na poslove stručnog savjetnika, koji su bili upražnjeni, počev od 01. 02. 2023. godine. Nadalje, preostalo radno mjesto šefa odsjeka koje je ostalo upražnjeno popunjeno je internim premještanjem državne službenice s poslova višeg stručnog saradnika za informisanje birača, koje je do tada obavljala, počev od 01. 05. 2023. godine,
- r. Isto tako, izvršen je interni raspored zaposlenika, na lični zahtjev zaposlenika s poslova referenta za tehničko provođenje i analizu izbora na upražnjeno radno mjesto referenta za administraciju računarske mreže, počev od 01. 09. 2023. godine,
- s. Tokom 2023. godine jedan državni službenik bio je na neplaćenom odsustvu zbog školovanja, te jedna zaposlenica na neplaćenom odsustvu u trajanju od 4 mjeseca zbog spajanja porodice u inostranstvu,
- t. Procedure prijema državnih službenika putem Javnog oglasa koji provodi Agencija za državnu službu BiH koje su u toku i nisu bile okončane do kraja 2023. godine odnose se na radna mjesta državnih službenika; stručnog savjetnika za upis birača u Centralni birački spisak, revizora i stručnog savjetnika za razvoj aplikacija i baza podataka.

226. U izvještajnom periodu vođen je jedan disciplinski postupak protiv zaposlenika na pomoćnim poslovima u skladištu CIK BiH, zbog teže povrede službene dužnosti. U provedenom disciplinskom postupku Prvostepena disciplinska komisija institucije je zaposleniku Rješenjem broj 07-2-34-3-855-16/23 od 05. 09. 2023. godine izrekla disciplinsku kaznu – novčanu kaznu 30% od osnovne plate zaposlenika na period od 6 (šest) mjeseci.

4.2.4. Aktivnosti koje se odnose na protokol

227. Centralna izborna komisija BiH je na 66. sjednici, održanoj dana 11. 10. 2023. godine, donijela Zaključak o pokretanju postupka za odabir arhivske građe iz registraturne građe, izlučivanje i uništavanje bezvrijedne registraturne građe Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine nastale u radu počev od 2007. godine, broj 07-2-02-3-1098-1/23 od 11. 10. 2023. godine, čija realizacija je u toku.
228. Redovne aktivnosti u izvještajnom periodu bili su i poslovi prijema, razvrstavanja, dostavljanja pošte na signiranje, zavođenje, otprema i arhiviranje dokumentacije i korespondencije predmeta (upis, sređivanje i čuvanje dokumenata koji se arhiviraju), vođenje evidencije pečata Centralne izborne komisije BiH i kurirski poslovi.
229. U izvještajnom periodu obavljani su i poslovi vođenja skladišne kartoteke i druge odgovarajuće evidencije, skupljanje papira za reciklažu i njegova reciklaža i izlaz osnovnih sredstava iz magacina i drugog materijala, slaganje arhivske građe.
230. U periodu januar – decembar 2023. godine na protokolu u pisarnici u djelovodnik predmeta i akata, zaključen na kraju 2023. godine, a koji se vodi u elektronskom obliku, zavedeno je 1552 predmeta; u upisnik prvostepenih predmeta upravnog postupka zavedena su 1233 predmeta; u upisnik drugostepenih predmeta upravnog postupka zaveden je jedan (1) predmet; u djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu vršeno je zavođenje akata, te je vršeno zavođenje akata u interne knjige organizacionih jedinica Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH. Pored ovih poslova vršeni su i poslovi izdavanja potvrde o prijemu podneska, uspostava unutrašnjih i vanjskih telefonskih veza korisnicima usluga u objektu itd.

4.2.5. Aktivnosti koje se odnose na poslove u skladištu Centralne izborne komisije BiH

231. Skladište Centralne izborne komisije BiH nalazi se na posebnoj lokaciji, odvojeno od sjedišta Centralne izborne komisije BiH, na adresi Kasindolskog bataljona broj 14 u Istočnom Sarajevu. U redovnom radu skladište služi za smještaj zaliha izbornog materijala, opreme i inventara Centralne izborne komisije BiH, redovne arhive, izborne dokumentacije i iskorištenog glasačkog materijala s prethodnih izbora koji se čuvaju u skladu s odobrenom listom kategorija registraturske građe s rokovima čuvanja Centralne izborne komisije BiH i odlukama koje donosi Centralna izborna komisija BiH.

232. U 2023. godini u skladištu Centralne izborne komisije BiH, pored redovnih aktivnosti, obavljane su dodatne aktivnosti, i to: priprema i organizovanje prijevremenih izbora; prijem i kontrola kancelarijskog materijala; prijem i kontrola obrazaca za biračka mjesta; prijem i kontrola glasačkih listića koji su distribuirani iz štamparije u skladište; distribucija materijala za izborne komisije i povrat i uskladištenje kompletnog materijala u skladištu Centralne izborne komisije BiH iz kojeg je distribuiran izborni materijal u Glavni centar za brojanje u kojem se vršilo brojanje neprebrojanih glasačkih listića.
233. Centralna izborna komisija BiH je na 77. sjednici od 14. 12. 2023. godine donijela Zaključak o prikupljanju ponuda za zakup poslovnog prostora skladišnog tipa za smještaj skladišta, putem javnog nadmetanja⁷⁴. Ugovor o zakupu poslovnog prostora skladišnog tipa zaključen je s firmom *Inex d. o. o.*, Istočno Sarajevo na period od dvije godine, počev od 01. 05. 2024. godine.⁷⁵

Aktivnosti vezane za trajno rješavanje skladišnog prostora za potrebe Centralne izborne komisije BiH

234. Već dugi niz godina Centralna izborna komisija BiH pokušava trajno riješiti prostor za skladištenje izbornog materijala. Neophodan skladišni prostor trebao bi biti u površini od minimalno oko 1000 m².
235. Iz budžeta institucija BiH za iznajmljivanje skladišnog prostora od 2003. godine do kraja marta 2024. godine izdvojeno je 2.107.967,08 KM.
236. Vijeće ministara BiH je na 34. sjednici održanoj 09. 12. 2015. godine i na 48. sjednici održanoj 15. 03. 2016. godine donijelo zaključke kojim je zadužilo Službu za zajedničke poslove institucija BiH da riješe pitanje obezbjeđivanja skladišta za potrebe Centralne izborne komisije BiH⁷⁶. S obzirom na to da ovaj zaključak Vijeća ministara BiH nije proveden, Centralna izborna komisija BiH je dana 24. 11. 2021. godine dostavila Vijeću ministara BiH Informaciju o rješavanju skladišnog prostora za potrebe Centralne izborne komisije BiH s prijedlozima zaključaka⁷⁷. Na 54. redovnoj sjednici, održanoj 28. 07. 2022. godine, Vijeće ministara BiH usvojilo je Informaciju o rješavanju skladišnog prostora za potrebe Centralne izborne komisije BiH i zadužilo Službu za zajedničke poslove institucija BiH da obezbijedi adekvatan skladišni prostor za ove potrebe.
- Centralna izborna komisija BiH zatražila je od Službe za zajedničke poslove institucija BiH da se obezbijedi prostor u državnom vlasništvu za potrebe skladištenja izbornog materijala, kako bi se proveli raniji zaključci Vijeća ministara BiH i ostvarile budžetske uštede.⁷⁸

⁷⁴ Akt broj 07-2-16-3-1243-1/23 od 14. 12. 2023. godine

⁷⁵ Akt broj 07-2-16-3-1243-9/23

⁷⁶ Akt Službe za zajedničke poslove institucija BiH, broj 01-50-2-1399-6/15 od 30. 07. 2015. godine

⁷⁷ Akt CIK BiH broj 07-2-50-4-1008-2/21

⁷⁸ Akt broj 07-2-50-4-1008-9/21 od 16. 03. 2023. godine i akt broj 07-2-50-4-1008-10/21 od 16. 04. 2023. godine

237. Dana 11. 10. 2023. godine održan je sastanak s rukovodiocima Službe za zajedničke poslove institucija BiH na kojem je usaglašeno da je potrebno hitno pristupiti izvršavanju Zaključka Vijeća ministara BiH, na način da Služba za zajedničke poslove institucija BiH dostavi Izvještaj o istraženom tržištu za mogućnosti zakupa ili kupovine odgovarajućeg skladišnog prostora, kao i mogućnost kupovine zemljišta radi izgradnje skladišta kao kasnijeg dugoročnog rješavanja skladišnog prostora s cijenama nekretnina.
238. Služba za zajedničke poslove institucija BiH je aktom broj 06-07-4-1874-3/23 od 08. 11. 2023. godine dostavila Informaciju vezanu za rješavanje skladišnog prostora za potrebe rada Centralne izborne komisije BiH s Izvještajem u njenom prilogu sačinjenom od strane Komisije za istraživanje tržišta za skladišni prostor. U Izvještaju je navedeno da se sačini Informacija prema Vijeću ministara BiH s decidno definisanim zaključcima, dinamikom realizacije i planiranim potrebnim budžetskim sredstvima, a imajući u vidu činjenicu da Služba za zajedničke poslove ne raspolaže s potrebnim skladišnim prostorom. Prijedlog je da je za trajno rješavanje skladišnog prostora potrebno sačiniti dinamički plan kupovine ili izgradnje objekta/skladišta s rokovima aktivnosti i potrebnim budžetskim sredstvima za implementaciju.
239. U skladu s gore navedenom informacijom Službe za zajedničke poslove institucija BiH od 08. 11. 2023. godine, Centralna izborna komisija BiH je sačinila Informaciju o trajnom rješavanju skladišnog prostora za potrebe Centralne izborne komisije BiH radi njenog upućivanja Vijeću ministara BiH i donošenje Zaključka o rješavanju pitanja skladišnog prostora ove institucije. Informacija je dostavljena Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH i Ministarstvu finansija i trezora BiH na mišljenje.⁷⁹ Nakon zaprimanja mišljenja Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH⁸⁰ i Ministarstva finansija i trezora BiH⁸¹ izvršene su korekcije i pripremljena je Informacija o trajnom rješavanju skladišnog prostora za potrebe Centralne izborne komisije BiH s prijedlogom zaključka Ministarstvu finansija i trezora BiH i aktom broj 07-2-50-4-1008-1/21 od 08. 03. 2024. godine Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, i dostavljena je radi davanja mišljenja.
240. Dana 22. 03. 2024. godine zaprimljeno je mišljenje Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH⁸² u kojem je konstatovano da nemaju primjedbi na dostavljeni materijal. Isti dan je zaprimljeno i mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH⁸³ u kojem je navedeno da Ministarstvo finansija i trezora BiH podržava dostavljenu informaciju uz napomenu da će se o finansijskom aspektu samog prijedloga Odluke o nabavci skladišnog prostora za potrebe Centralne izborne komisije BiH i prijedloga Odluka o višegodišnjem projektu, Ministarstvo finansija i trezora BiH izjasniti u posebnoj proceduri ukoliko se ukaže potreba za tim.

⁷⁹ Akt broj 07-2-50-4-1008-12/21 od 21. 11. 2023. godine

⁸⁰ Akt broj 03-02-4-1005/23 od 06. 12. 2023. godine

⁸¹ Akt broj 05-02-2-8248-2/23 od 29. 11. 2023. godine

⁸² Akt broj 03-02-4-1005-1/23 od 21. 03. 2024. godine

⁸³ Akt broj 05-02-2-82/4/24 od 14. 03. 2024. godine

5. Informatičko-tehnička podrška radu Centralne izborne komisije BiH

241. Po pitanju aktivnosti iz informatičko-tehničke podrške radu Centralne izborne komisije BiH zbog ograničenosti kapaciteta u Odsjeku za informaciono-komunikacijske tehnologije, nedostatka materijalno-tehničke podrške, te ljudskih kapaciteta, prioritet rada u 2023. godini bio je na konsolidaciji postojećih informacionih sistema, te stvaranje preduslova za daljnju nadogradnju i uvođenje novih sistema.
242. Zahvaljujući podršci isključivo međunarodnih organizacija – Misije OSCE-a u BiH, izvršena je dorada pojedinih modula Jedinog izbornog informacionog sistema (JIIS BiH), kao i izrada novih kako bi ona zadovoljila minimalne potrebe provođenju Lokalnih izbora 2024. godine.

5.1. Održavanje aplikativnog softvera Centralne izborne komisije BiH

243. Održavanje softvera u softverskom inženjerstvu odnosi se na proces modifikovanja i ažuriranja softverskog proizvoda nakon izrade kako bi se ispravile greške, poboljšale performanse ili drugi atributi.
244. Aktivnosti održavanja podijeljene su u četiri klase: **Adaptivna** – mijenjanje sistema da se nosi s promjenama u okruženju softvera (DBMS, OS); **Perfektna** – implementacija novih ili izmijenjenih potreba korisnika koje se tiču funkcionalnog poboljšanja softvera; **Korektivna** – dijagnoze i ispravljanje grešaka, eventualno one koje pronađu korisnici i **Preventivna** – povećanje održavanja softvera i pouzdanosti kako bi se spriječili problemi u budućnosti.
245. U izvještajnom periodu vršene su intervencije u smislu održavanja aplikativnog softvera u Centralnoj izbornoj komisiji BiH kako slijedi: aplikacija **JIIS BiH** (čišćenje aplikacionog i servera baze podataka; postavljanje testnog okruženja – priprema aplikacije i baze za razvojni tim), sastavljanje DEV okoline za projekat – kopiranje aplikacije i baze za potrebe dorada za projekat ID birača na BM; aplikacija **BiračkiOdbori** – Postavljanje nove aplikacije i baze za prijevremene izbore i uspješno puštanje prema OIK-ovima/GIK-ovima; te aplikacija **ImovinskiKartoni** (Migracija aplikacije, postavljanje nove aplikacije i DB u okviru elzbori sistema nakon čega je aplikacija objavljena prema internetu).
246. Po pitanju održavanja korisničke opreme zamijenjeno je 27 korisničkih računara i instalirano 10 laptopa; zamijenjeno je 25 hard diskova sa SSD diskovima; 25 računara je servisirano i 20 predloženo za otpis. Nadalje, provedene su brojne aktivnosti po zahtjevu korisnika.

5.2. Održavanje sistemskog softvera

247. Tokom 2023. godine izvršene su brojne intervencije. Urađeno je više standardnih zadataka, kao što su *update* (ažuriranje), *upgrade* (nadogradnja) i *patchovanje* kako slijedi: pregled i brisanje nepotrebnih računa iz AD-a, provjera rada *Backup* sistema, dodatno podešavanje SSL certifikata i podržanih enkripcionih shema na serverima koji opslužuju internet klijente (*Web01* i *eIzbori-App*).
248. Po pitanju **izmjene infrastrukture** urađeno je sljedeće: ažuriranje OS-a na domenskim kontrolerima na *Windows* server 2022, ažuriranje *Microsoft DPM backup* rješenja na verziju *System Center* 2016 (OS *Windows Server* 2016), instalacija novog CA na nivou izbori.ba domene za interne potrebe, konfiguracija izuzetaka na *CloudFlare* WAF platformi – legitimni saobraćaj bio bi prepoznat kao prijetnja, te je bio blokiran od strane sistema; dva puta u toku mjeseca slična aktivnost za različit saobraćajni scenario, preusmjeravanje prometa na ponovno licencirane mrežno-sigurnosnih uređaja (*firewall* nove generacije, *mail security gateway*) – rekonfiguracija mrežne opreme i testiranje, unapređenje konfiguracije *email security gateway* uređaja – analiza neželjenih poruka koje su prošle kroz uređaj, „postrožavanje kriterija za odlučivanje da se radi o *spam* elektronskoj poruci“.
249. **Update Servera** – izvršen je *update* operativnih sistema na serverima s raspoloživim *update* paketima, svi serveri su maksimalno ažurirani osim pojedinih specijalizovanih mašina (*Linux*), *update* hipervizora na *VXRail* serverima po potrebi i u konsultaciji s firmom koja ima ugovor za tehničku infrastrukturnu podršku.
250. **Čišćenje servera** uključivalo je sljedeće: čišćenje sistemskog diskovnog prostora na *Web2* (interne aplikacije) i *Web01*(vanjske aplikacije), čišćenje log-fajlova na *Exch01* i *Exch02* radi popunjavanja sistemskog (c:\) diska i problema s prijemom *mailova* i čišćenje/praznjenje log-fajlova i manualnih *backupa* sa svih servera pred izborni period.
251. **Izrada dokumentacije** uključivala je sljedeće: implementacija rudimentarnog sistema za dijeljene informacija na nivou Mrežnog tima koristeći *OneNote* aplikaciju s ciljem agregiranja tehničkog znanja i razmjene informacija.
252. **Održavanje SQL servera** je uključivalo: komprimiranje baza i tabela na *SQLCluster2008* za potrebe optimizacije iskorištenosti prostora i kreiranje novog servera (*Windows Server* 2022, *SQL Server* 2022).
253. **Održavanje LAN mreže i VoIP sistema** uključivalo je: rekonfiguraciju, zamjenu i instalaciju telefonskih uređaja, *backup* konfiguracija mrežnih uređaja, nadzor rada novih sistema zaštite (FW i *AntiSpam*) i *CloudFlare*, izmjene na sistemu VOIP-a zbog dolaska novih uposlenih (ažuriranje sinhronizacije s *ActiveDirectory* i ažuriranje vlasništva nad uređajima i lokalima (važno zbog licenciranja), konfiguracija *mail* karantena na novom *AntiSpam* rješenju.

5.3. Podrška i rad na aplikativnom softveru

254. Podrška i rad na aplikativnom softveru uključivala je sljedeće:

Sistem za upravljanje dokumentima (*Document Management System* – DMS)

– Redovno održavanje aplikacije, ispravke u cilju ubrzanja rada, kreiranje prilagođenih izvještaja na zahtjev korisnika, kreiranje ukupnih izvještaja svih knjiga u svrhu printanja i arhiviranja predmeta.

Birački odbori – Redovno održavanje aplikacije, unošenje svih potrebnih šifrnika za prijevremene izbore i puštanje aplikacije u rad *online*, telefonska podrška svim kandidatima tokom unosa u aplikaciju birački odbori, *eksport* konačnih lista i pravljenje izvještaja na zahtjev.

CBSPošta – Izrada izvještaja po zahtjevu korisnika i održavanje aplikacije.

Imovinski kartoni – Aktivno učešće tokom izrade *online* modula. Tehnička podrška svim kandidatima putem telefona ili *e-maila*.

Aplikacija OIK – Održavanja aplikacije, sitne intervencije, podešavanja i ručne izmjene podataka na zahtjev.

Jedinstveni izborni informacioni sistem (JIIS BiH) – Postavljanje testne JIIS BiH aplikacije i baza za prijevremene izbore Bihać, Srebrenik, Tuzla, Zvornik, Bratunac, Vogošća; simulacija izbora od početka do kraja; postavljanje JIIS BiH aplikacije i baza. Setovanje JIIS aplikacija. Ubacivanje korisnika i podešavanje korisničkih rola za interne i eksterne korisnike; testiranje unosa i obrade podataka; izrada CD-ova s biračkim spiskovima za *offline* provjeru birača na licu mjesta; izvještaji za birače koji glasaju putem pošte; provjera posmatrača; provjera kandidata; štampanje glasačkih listića – ručno ubačeni subjekti koji su prijavljeni prije izbornog ciklusa.

PrigZal – Održavanje aplikacije, ubacivanje novih šifrnika i podrška korisnicima tokom unosa i pravljenja konačnih izvještaja.

Žrijebanje – Dodane nove funkcije u aplikaciju žrijebanje.

255. Po pitanju dokumenata koji se odnose na sigurnost informacionog sistema, na 65. sjednici, održanoj dana 05. 10. 2023. godine, Centralna izborna komisija BiH usvojila je dokument pod nazivom „Politika i sigurnosti informacionog sistema Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine“⁸⁴ koji tretira oblast upravljanja informacionom sigurnošću u skladu s ISO/IEC 27001 standardom, te dokument „Smjernice za upravljanje informacionom sigurnošću informacionog sistema Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine“.⁸⁵

5.4. Tehničko provođenje i analiza izbora

256. U 2023. godini kontinuirano su obavljani poslovi na osposobljavanju i održavanju aplikacije Centralnog biračkog spiska (CBS), te kreirani birački spiskovi za

⁸⁴ Akt broj 05-1-07-5-1076-1/23

⁸⁵ Akt broj 05-1-07-5-1077-1/23

prijevremene izbore. Vršene su tehničke modifikacije procedura u aplikaciji CBS-a da bi se ubrzalo inicijalno punjenje Centralnog biračkog spiska.

257. Osposobljavanje aplikacije Centralnog biračkog spiska uključivalo je: čišćenje baze podataka, osposobljavanje *web*-servisa za prenos podataka o ulicama, unošenje inicijalnog punjenja podataka, modifikaciju procedura kod prenosa podataka iz aplikacije CBS-a u ER_temp, u saradnji sa službenicima IKT-a.
258. Aktivnosti vezane za prijevremene izbore uključivale su: dostavljanje specifikacije za štampu glasačkih listića, generisanje biračkih spiskova za redovna biračka mjesta, generisanje spiskova za mobilne timove, generisanje spiskova za političke subjekte, rađene su analize podataka u bazama Centralnog biračkog spiska na osnovu pretpostavljenih vrijednosti i sistemske korekcije.

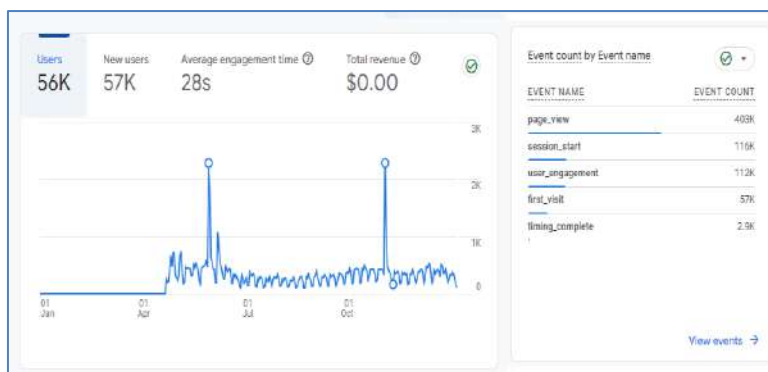
5.5. Održavanje i razvoj *web*-stranice Centralne izborne komisije BiH

259. Tokom 2023. godine aktivnosti koje se odnose na održavanje *web*-stranice Centralne izborne komisije BiH bile su usmjerene na podršku i objavu informacija vezanih za prijevremene izbore, i to: Prijevremeni izbori za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika, i načelnika općina Bratunac i Vogošća, Prijevremeni izbori za gradonačelnika Grada Živinice i Prijevremeni izbori za načelnika općine Stari Grad Sarajevo.
260. U izvještajnom periodu na *web*-stranici www.izbori.ba objavljeno je preko 2612 dokumenata, 106 saopštenja za javnost na 4 jezika (3 jezika u službenoj upotrebi u BiH i na engleskom jeziku); dnevni redovi za 81 sjednicu Centralne izborne komisije BiH (na 3 jezika u službenoj upotrebi u BiH i na engleskom jeziku), *YouTube* prenos uživo 81 sjednice Centralne izborne komisije BiH.

*Statistika
posjećenosti
YouTube kanala
CIK BiH u 2023.
godini*

261. U izvještajnom periodu putem *web*-stranice www.izbori.ba evidentirano je 113 273 upita za provjeru Centralnog biračkog spiska (CBS).
262. Prema statistici posjećenosti na *Google web*-servisu, ukupan broj pregleda (*page views*) na *web*-stranici u 2023. godini iznosio je 403 000.

*Broj pregleda
(page views) na
web-stranici
www.izbori.ba u
2023. godini*

5.6. Razvoj softvera

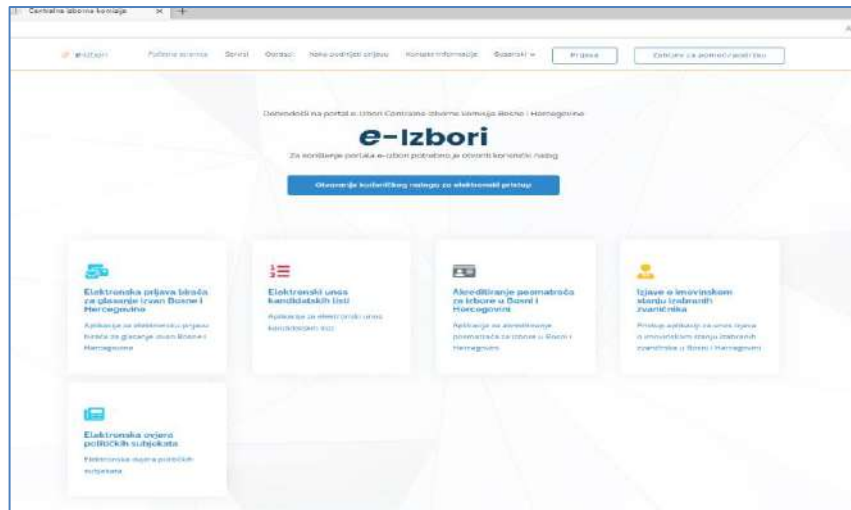
263. Tokom 2023. godine zbog nedostatka osoblja bio je otežan rad na pripremi i razvoju novih softvera. Uz pomoć međunarodnih organizacija pripremljen je softver za *online* prijavu političkih subjekata, te vlastitim angažmanom osoblja Odsjeka za IKT urađena je aplikacija za digitalno vođenje materijalno-tehničkih sredstava.

Online aplikacija za unos i obradu prijava političkih subjekata

264. Uz pomoć međunarodnih donatora, te angažman stručnog osoblja od strane Misije OSCE-a u BiH razvijen je aplikativni softver za *online* unos i obradu prijava političkih subjekata.

Dosadašnji proces je zahtijevao fizičku komunikaciju političkih subjekata s Centralnom izbornom komisijom BiH uz dostavu obimne dokumentacije koja je opet zahtijevala vrijeme za obradu i validaciju. Implementirana je računarska *web*-aplikacija koja je donijela jednostavna, pouzdana i efikasna rješenja za sve učesnike u procesu registracije političkih subjekata za izbore 2024. godine. Cijeli proces je omogućen *online* tehnologijom koja donosi brzu obradu podataka u realnom vremenu. *Web*-portal *e-Izbori*, koji između ostalih aplikacija sadrži i ovu, nudi političkim subjektima potpuno jednostavan alat koji štedi vrijeme, otklanja nedoumice i greške, postavlja zakonom propisane uslove, te time ubrzava, pojednostavljuje i maksimalno validira unos u skladu sa zakonskim propisima. Ovim se smanjuje mogućnost zloupotrebe, što u izbornom procesu ima veliku važnost.

265. Najvažnije funkcionalne prednosti aplikacije su sljedeće: pojednostavljen je proces prijave političkih subjekata, informacija o statusu prijave, komunikacija s političkim subjektima je brža i u realnom vremenu, putem *web*-portala, nedostaci se utvrđuju odmah prilikom unosa podataka, obrasci za prikupljanje potpisa se generišu u sistemu *online* prema nivoima za koje se politički subjekt prijavljuje, *online* provjere prilikom unosa potpisa podrške (ovo je značajno radi smanjenja zloupotreba, ako je neki potpis dupli sistem odmah obavještava da je potpis već unesen).

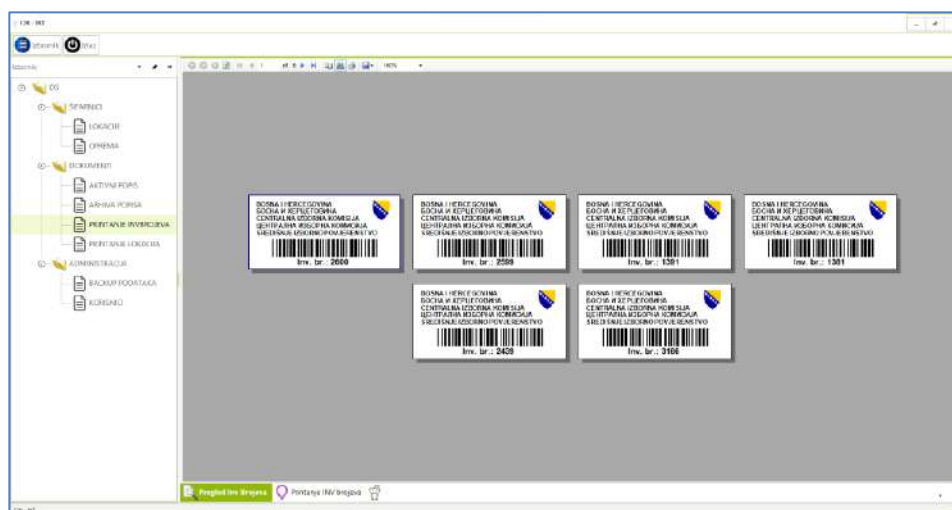
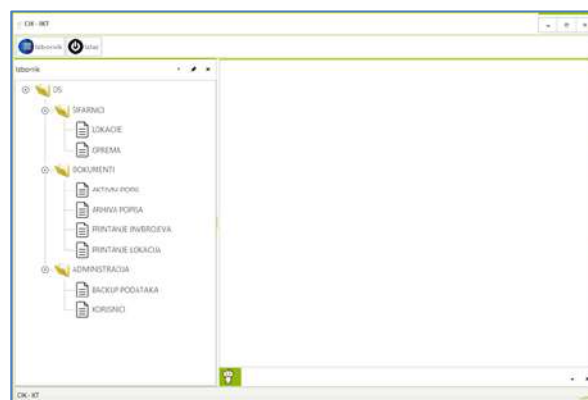
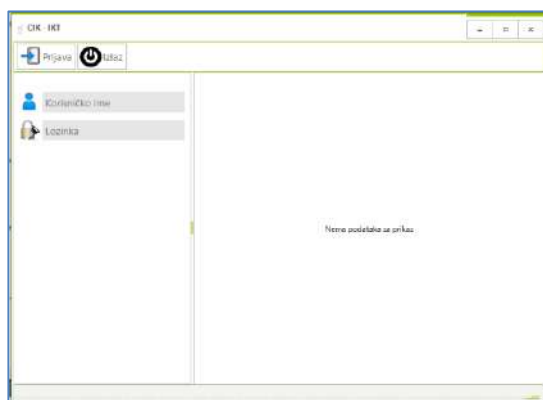
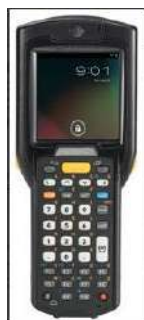
Izgled početnog ekrana za pristup

Izgled forme za unos podataka

Izgled obrasca za prikupljanje potpisa podrške

Aplikacije za digitalno vođenje opreme koja spada u osnovna sredstva

266. Aplikacija je rađena na .net 3.5 tehnologiji za prenosne uređaje, dok je desktop verzija rađena na .net 4.6.2. Korišten je programski jezik C#, Windows Forms. Microsoft SQL server je baza podataka za aplikaciju. Baza se sastoji od 10 tabela, 1 view i 4 stored procedure. Baza će se širiti po potrebi.
267. U formi je ostavljena mogućnost označavanja opreme s: Upotrebljivo – DA/NE; Za rashod – DA/NE; Ima inv. Broj – DA/NE (u slučaju da postojeći inventurni broj nije uredan. Opcija služi za označavanje opreme za koju je potrebno ponoviti printanje inventurnog broja); korisnik opreme sl.

268. Za potrebe pripreme tehničke dokumentacije izvršena je analiza i upoznavanje procesa sa skladištenjem izbornih materijala, evidencijama izdavanja dokumenata, otpisima, te prijedlozima za unapređenje i prelazak na digitalnu evidenciju.

Skladište

5.7. Grafička priprema

269. U izvještajnom periodu pripremljeni su različiti grafički dizajni: grafička priprema (glasački listići, obrasci, akreditacije, poster, i) za prijevremene izbore u Gradu Bihaću, Srebreniku, Tuzli, Zvorniku, opštinama Bratunac i Vogošća), grafička priprema (glasački listići, obrasci, akreditacije, poster, i) za prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo i gradonačelnika Grada Živinice), publikacije (dtp, dizajn i priprema za štampu), grafička priprema dokumenta „Strateški plan Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za period 2024–2027. godine“, publikacije iz edicije „Izborna pravo u praksi – Opći izbori 2022. godine“ (dtp, dizajn i priprema za štampu), postizborna konferencija Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“ (akreditacije, telopi, zahvalnice, bilbordi), Izrada konferencijske brošure (dtp, dizajn i priprema za štampu) „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“.
270. Pripremljeni su certifikati za izabrane delegate/poslanike, pružena je grafička podrška manifestacijama održanim u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH (press-konferencije, obuke, saopštenja), kontinuirano je praćen i fotografisan rad Centralne izborne komisije BiH s domaćim i međunarodnim zvaničnicima i vršena je obrada fotografija.
- Nadalje, izvršeno je grafičko oblikovanje cjelokupnog vizuelnog izgleda pratećih i neophodnih elemenata u radu Centralne izborne komisije BiH: akreditacije (službene i imunitetske), visit-karte, pločice na vratima, karte Bosne i Hercegovine, natpisi na stolovima, kalendari, panoi, pozivnice, zahvalnice, logotipi, prezentacije.

6. Zaključna razmatranja

271. Fokus aktivnosti u oblasti provođenja izbora u 2023. godini je bio na: implementaciji rezultata izbora, provođenju posrednih izbora za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, Vijeće naroda Republike Srpske i predsjednika i potpredsjednike Federacije BiH, provođenju prijevremenih izbora u općinama i gradovima, aktivnostima za pripremu izbora za tijela lokalne uprave i samouprave; vođenju i ažuriranju Centralnog biračkog spiska; popunjavanju izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica, imenovanju i razrješenju članova izbornih komisija, analizi rada općinskih/gradskih izbornih komisija; edukaciji izborne administracije; aktivnosti u vezi s dostavom i objavljivanjem imovinskih kartona izabranih zvaničnika, provjeri prebivališta za izabrane zvaničnike, utvrđivanju prestanka mandata i dodjeli zamjenskih mandata, ažuriranju evidencije o uplaćenim kaznama, provođenju javnih nabavki, zaštiti izbornog prava, tehničkom provođenju i analizi izbora, grafičkoj pripremi i dizajnu.

II DIO

PROVOĐENJE ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka

1.1. Uvod

272. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s odredbama člana 14, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁸⁶, nadležna za provođenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Zakon o finansiranju).
273. Centralna izborna komisija BiH je u skladu s članom 10, stav (1) Zakona o finansiranju uspostavila Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju), koja pregleda i kontroliše finansijske izvještaje koje podnesu političke stranke i obavlja reviziju finansiranja političkih stranaka u skladu s ovim zakonom.
Služba je uspostavljena Odlukom Centralne izborne komisije BiH o uspostavljanju Službe za reviziju finansijskog poslovanja, broj 01-07-653/05 od 10. 03. 2005. godine⁸⁷, u skladu s tada važećim Zakonom o finansiranju političkih stranaka⁸⁸. Naknadnom izmjenom Zakona o finansiranju političkih stranaka 2010. godine, promijenjen je naziv Službe za reviziju finansijskog poslovanja u Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka.
274. Revizija finansijskih izvještaja političke stranke uključuje izvještaje sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacione cjeline koje odabere Služba za reviziju.
275. Centralna izborna komisija BiH je nadležna da odluči da li su politička stranka ili drugo lice prekršili odredbe ovog zakona, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja njegovih odredaba ili da preduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, u skladu sa zakonom.
276. Svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje, Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 14, stav (4) ovog zakona, obavezna prijaviti nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona.
277. Na osnovu provedenih aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u oblasti pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, te izrečenih sankcija političkim strankama, pripremljen je izvještaj o implementaciji odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2023. godini.

⁸⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16

⁸⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 20/05

⁸⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj 22/00

1.2. Pravni okvir za finansiranje političkih stranaka

278. Finansiranje političkih stranaka u Bosni i Hercegovini uređeno je Zakonom o finansiranju političkih stranaka i Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH, finansiranje izborne kampanje.

U skladu s odredbama člana 3, stav (1) Zakona o finansiranju, politička stranka može se finansirati iz: članarina, dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih lica, izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organizovanja stranačkih manifestacija, prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke, budžeta BiH u skladu s članom 7. ovog zakona, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom i dobiti od preduzeća koja su u vlasništvu političke stranke.

Preduzeće u vlasništvu političke stranke može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.

Godišnji prihod političke stranke ostvaren od imovine u vlasništvu političke stranke i dobiti od preduzeća koja su u vlasništvu političke stranke ne smije prelaziti 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke.

- (1) Političke stranke se finansiraju iz budžeta Bosne i Hercegovine u skladu s članom 7. Zakona o finansiranju političkih stranaka, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom.

U skladu s odredbama člana 7. Zakona o finansiranju političkih stranaka u budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine sredstva se obezbjeđuju za finansiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i nezavisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini BiH i parlamentarnih grupa, odnosno klubova poslanika i delegata u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Ukupna sredstva koja se izdvajaju za finansiranje pomenutih političkih subjekata ne mogu prelaziti iznos od 0,2% budžeta Bosne i Hercegovine u kalendarskoj godini.

Političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka sredstva se raspodjeljuju na način da se:

- 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,
- 60% sredstava dijeli prema broju poslaničkih, odnosno delegatskih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno nezavisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata,
- 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim grupama srazmjerno broju poslaničkih, odnosno delegatskih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom polu.

Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH će svojim aktima detaljnije regulisati raspodjelu sredstava iz ovog člana, kontrolu trošenja i druga finansijska pitanja u vezi s provođenjem ovog zakona.

- (2) U Republici Srpskoj, u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine⁸⁹, sredstva se izdvajaju iz budžeta za:
- finansiranje dijela troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih poslanika, odnosno odbornika,
 - pokrće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, nezavisnih lista i nezavisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor poslanika, odnosno odbornika, i
 - pokrće dijela troškova rada poslaničkih, delegatskih, odnosno odborničkih klubova i grupa.
- a) Sredstva izdvojena za finansiranje troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih poslanika, odnosno odbornika ne mogu biti manja od 0,2% ukupnih budžetskih prihoda iz prethodne godine, a raspoređuju se na način:
- 20% sredstava se raspoređuje u jednakim iznosima svim političkim strankama i koalicijama koje imaju poslanike u skupštini i nezavisnim poslanicima, i
 - 80% se raspoređuje srazmjerno broju osvojenih mandata koje politička stranka, koalicija, nezavisni poslanik, odnosno odbornik ima u skupštini.
- b) Sredstva za izbornu kampanju obezbjeđuju se u budžetu za godinu u kojoj se održavaju izbori u iznosu ne manjem od 0,05% ukupnih budžetskih prihoda iz prethodne godine. Način raspodjele sredstava vrši se u skladu s izbornim propisima.
- c) Sredstva za rad poslaničkih, delegatskih, odnosno odborničkih klubova i grupa, dodjeljuju se radi pokrića:
- paušalnih troškova za rad u izbornim jedinicama poslanika, odnosno odbornika,
 - putnih troškova u inostranstvo, ako organizator nije Narodna skupština Republike Srpske ili Vijeće naroda Republike Srpske, odnosno skupština jedinice lokalne samouprave,
 - troškova nabavke materijala – goriva, štampe, službenih glasnika i publikacija,
 - troškova smještaja i ishrane poslanika, delegata, odnosno odbornika, u vrijeme kada se ne održavaju sjednice skupštine ili vijeća, i
 - ostale troškove u vezi s radom poslanika, delegata, odnosno odbornika u klubovima i grupama.
- (3) Federacija Bosne i Hercegovine nije donijela poseban zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta, pa sredstva za finansiranje političkih subjekata izdvaja u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, kao „tekuće transfere neprofitnim organizacijama – za političke stranke i koalicije“, koji se donosi svake godine.

⁸⁹ „Službeni glasnik RS“, broj 65/08

U skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, sredstva su se izdvajala u iznosu od 0,06 % u odnosu na ukupne prihode, bez primitaka i koristila su se po programu koji donosi Vlada.

Sredstva namijenjena za finansiranje političkih subjekata raspoređuju se tako da:

- 40% od predviđenog iznosa pripada političkim subjektima koji su zastupljeni u Parlamentu Federacije BiH, u jednakim iznosima, a
- 60% prema broju poslanika u domovima Parlamenta, na dan dodjele mandata.

Ukoliko je ugovorom između članica koalicije regulisan način raspodjele novčanih sredstava koja pripadaju koaliciji, Vlada sredstva raspoređuje na osnovu odredaba ugovora.

(4) Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine⁹⁰ propisano je da se sredstva iz budžeta Brčko distrikta BiH izdvajaju za:

- predizbornu kampanju političkih stranaka koje učestvuju na izborima za Skupštinu Brčko distrikta BiH, i
- redovan rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko distrikta BiH.

a) Sredstva za predizbornu kampanju političkih stranka obezbjeđuju se u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za Skupštinu Brčko distrikta BiH, i to u iznosu 0,03% prihoda u budžetu Brčko distrikta BiH ili 60.000 KM, zavisno od toga koji je iznos niži.

b) Sredstva za redovan rad političkih stranaka izdvajaju se po godišnjem osnovu od 0,1% od prihoda u budžetu Brčko distrikta BiH ili 200.000 KM, zavisno od toga koji od ova dva iznosa je niži.

Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko distrikta BiH raspoređuju na taj način da se:

- 30% sredstava raspoređuje u jednakim iznosima svim poslaničkim klubovima, političkim strankama zastupljenim u Skupštini Brčko distrikta BiH, a
- 70% od ukupnog iznosa raspoređuje srazmjerno broju poslaničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko distrikta BiH u trenutku raspodjele.

1.3. Pravni okvir za finansijsko izvještavanje političkih stranaka

279. U Zakonu o finansiranju političkih stranaka, u članu 12, stav (1), propisano je da političke stranke vode evidenciju o svojim prihodima i rashodima i dužne su da Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnose finansijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu).

⁹⁰ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 29/04 i 14/07

280. Političke stranke, u skladu s odredbom člana 12, stav (3) ovog zakona, podnose poseban finansijski izvještaj za period izborne propagande na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom BiH.
281. Političke stranke i nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni su, u skladu s članom 15.1, stav (1) Izbornog zakona BiH, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u „Službenom glasniku BiH“.
282. Izvještaji koje podnose političke stranke i nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima za organe vlasti sadrže: sve prihode i rashode, zasnovane na članarini, transparentnim priložima iz inostranstva, priložima fizičkih i pravnih lica, priložima u obliku robe i usluga (prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i preduzetničke aktivnosti, u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za period izvještavanja koje odredi Centralna izborna komisija BiH.
283. Politička stranka je, u skladu s odredbom iz člana 12, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, obavezna u svom finansijskom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani s političkom strankom ili su pod njenom kontrolom.
284. U skladu s odredbama člana 13, stav (6) Zakona o finansiranju, politička stranka je dužna javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tokom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine). Završni račun i finansijski izvještaj u kojem se podrobno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim licima koja su dala dobrovoljne priloge, te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na *web*-stranici političke stranke.
285. Centralna izborna komisija BiH donosi propise za provođenje odredaba kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja. Centralna izborna komisija BiH donijela je podzakonske akte kojima je utvrdila sadržaj, formu, način i druge detalje finansijskog izvještavanja: Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka⁹¹, Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka⁹² i Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata⁹³.
286. Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka uređena je Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka⁹⁴, koji je također donijela Centralna izborna komisija BiH.

⁹¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 96/13, 89/16 i 5/22

⁹² „Službeni glasnik BiH“, br. 10/18 i 5/22

⁹³ *Ibid.*

⁹⁴ „Službeni glasnik BiH“, br. 103/08 i 5/22

287. Centralna izborna komisija BiH donijela je dva uputstva: Uputstvo o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje⁹⁵ i Uputstvo o donošenju finansijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke.⁹⁶
288. Uputstvom o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje propisano je da su politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni otvoriti poseban račun koji će namjenski koristiti za finansiranje troškova izborne kampanje. Račun za finansiranje izborne kampanje otvara centrala, odnosno glavni odbor političke stranke. Poseban račun za finansiranje troškova izborne kampanje, politička stranka i nezavisni kandidat dužni su otvoriti najkasnije s danom podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima, a najranije ga mogu otvoriti tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima.
289. Poseban račun za finansiranje troškova izborne kampanje je potrebno zatvoriti nakon završetka izborne kampanje, odnosno nakon povrata sredstava za taksu. Ukoliko nakon zatvaranja namjenskog računa ostanu neplaćene obaveze prema dobavljačima za kampanju, politička stranka će obaveze platiti s glavnog računa centrale stranke.
290. Sredstva koja politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima namjeravaju utrošiti za izbornu kampanju moraju biti uplaćena na poseban račun za finansiranje izborne kampanje. Na ovaj račun ne smiju se primati druge uplate, osim onih namijenjenih za finansiranje izborne kampanje, niti se sredstva s tog računa smiju koristiti za bilo koju drugu svrhu, osim podmirenja troškova izborne kampanje.
291. Uputstvom o donošenju finansijskog plana i programa utroška sredstava propisan je postupak donošenja programa utroška sredstava, te rokovi za dostavljanje plana i programa utroška finansijskih sredstava Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Ovim uputstvom je propisano da je politička stranka dužna do kraja tekuće godine donijeti finansijski plan i utvrditi program utroška sredstava za narednu kalendarsku godinu, kao i da program utroška sredstava treba biti sačinjen na način da se obezbijedi potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava. Program utroška sredstava treba obuhvatiti troškove svih aktivnosti političke stranke u kalendarskoj godini, uključujući i troškove izborne kampanje, ukoliko se u toj godini provode izbori.
- Uputstvom je, takođe, propisano da politička stranka ne može planirati utrošak sredstava za lične potrebe članova stranke, kao i za druge aktivnosti koje nisu u skladu s programom rada i statutom stranke, te da ne može planirati troškove u iznosima koji nisu realni za njene izvore finansiranja i obim poslovanja. Politička stranka je obavezna program utroška sredstava za tekuću godinu Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostaviti do 31. 03. tekuće godine, skupa s godišnjim finansijskim izvještajem za prethodnu godinu.

⁹⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 5/22 i 27/22

⁹⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj 5/22

292. Politička stranka je finansijska sredstva obavezna koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, a u skladu s finansijskim planom.

2. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu

293. U okviru provođenja Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je u 2023. godini preduzela niz aktivnosti i realizovala ključne zadatke kojima je utvrđivana zakonitost finansiranja političkih stranaka, postignuta transparentnost finansiranja i realizovala je ključne radnje koje regulišu legalitet finansiranja političkih stranaka.

2.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka

294. Političke stranke, u skladu s odredbom iz člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju, finansijski izvještaj podnose do 31. 03. naredne godine, u formi koju je propisala Centralna izborna komisija BiH.
295. Centralna izborna komisija BiH razvila je aplikaciju „FI CIK BiH“, putem koje političke stranke finansijske izvještaje podnose u elektronskoj formi.
296. U skladu sa svojim ovlaštenjem iz člana 12. Zakona o finansiranju, da provodi i izvršava odredbe ovog zakona, Centralna izborna komisija BiH je izvršila prijem godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu koje je podnijelo 145 političkih stranaka, što čini 74,36% od ukupno 195 političkih stranaka s evidencije Centralne izborne komisije BiH. U zakonom propisanom roku finansijski izvještaj je podnijelo 120 političkih stranaka, 21 politička stranka finansijski izvještaj je podnijela nakon urgencije Centralne izborne komisije BiH, broj 03-07-6-199-6/23 od 27. 04. 2023. godine, tri političke stranke izvještaj su podnijele nakon što je Centralna izborna komisija BiH, 07. 12. 2023. godine, donijela zaključak da se pokrene postupak utvrđivanja odgovornosti političkih stranaka zbog nepodnošenja godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, dok je jedna politička stranka izvještaj podnijela u februaru 2024. godine.
297. Godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu Centralnoj izbornoj komisiji BiH nije podnijelo 50 političkih stranaka, što čini 25,64% od ukupnog broja političkih stranaka s evidencije Centralne izborne komisije BiH. Među političkim strankama koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu je i 14 stranaka koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj ni za 2021. godinu, radi čega im je Centralna izborna komisija BiH 04. 05. 2023. godine izrekla administrativnu mjeru kojom im se uskraćuje pravo da se kandiduju za učešće na narednim izborima, odnosno izborima 2024. godine.
298. U toku 2023. godine iz sudskog registra je brisano 12 političkih stranaka. Devet stranaka je brisano na prijedlog Centralne izborne komisije BiH nadležnim sudovima da brišu političke stranke za koje je utvrđeno da duži period ne obavljaju svoju djelatnost, ne podnose finansijske izvještaje i ne učestvuju na

izborima. Tri stranke su brisane iz sudskog registra na osnovu odluke njihovih organa.

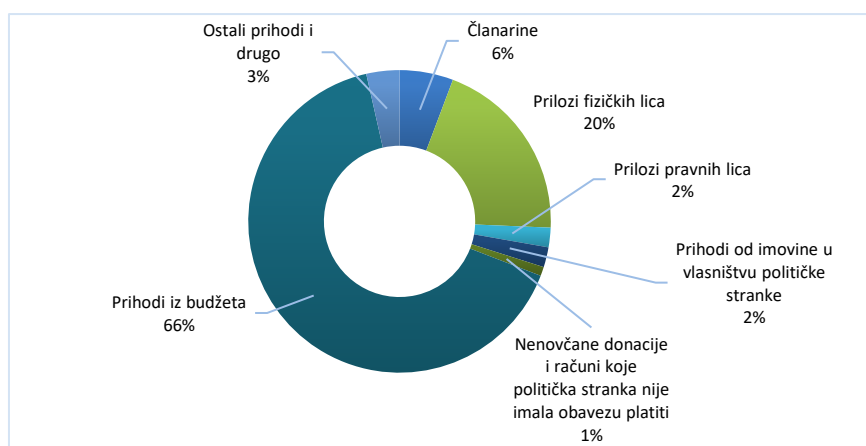
299. Centralna izborna komisija BiH je 01. 02. 2024. godine pokrenula postupak protiv 25 političkih stranaka koje ni nakon urgencije broj 03-07-6-199-6/23 od 27. 04. 2023. godine nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu i revizorima Službe za reviziju su uskratile pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije. Postupak se provodi radi utvrđivanja odgovornosti i sankcionisanja tih političkih stranaka administrativnom mjerom uskraćivanja prava da se kandiduju za učešće na narednim izborima.

2.1.1. Izvori finansiranja političkih stranaka

300. Političke stranke su se u 2022. godini finansirale iz sljedećih izvora: članarina u procentu od 5,74%, priloga fizičkih osoba u procentu 19,92%, priloga pravnih osoba u procentu 2,09%, prihoda od imovine političkih stranaka u procentu 2,14%, prihoda od poklona i usluga koje stranka nije imala obavezu platiti u procentu 0,97%, prihoda iz budžeta u procentu 65,61% i ostalih prihoda u procentu 3,54% od ukupno ostvarenih prihoda, kao što je prikazano u narednim tabelama i grafikonima:

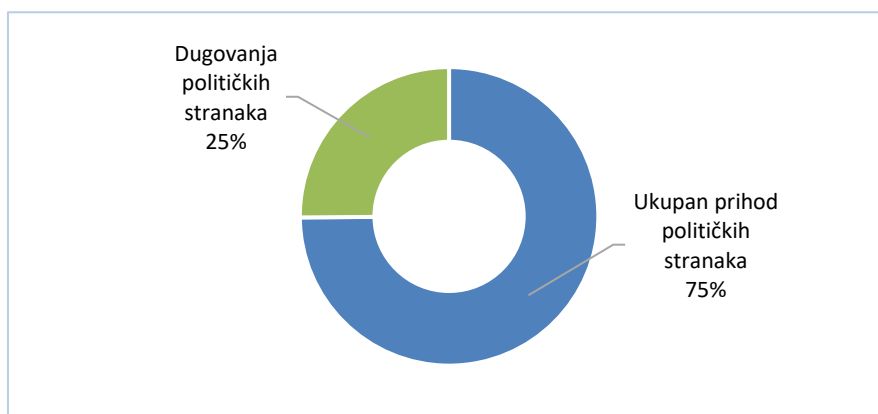
Tabela 16. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2022. godini

(1) Prihodi	Iznos u KM	Struktura
Članarina	1.717.697,86	5,74%
Prilozi fizičkih lica	5.959.264,26	19,92%
Prilozi pravnih lica	625.117,59	2,09%
Prihodi od imovine političkih stranaka	639.303,41	2,14%
Prihodi od poklona i usluga koje stranka nije imala obavezu platiti	289.033,98	0,97%
Prihodi iz budžeta	19.626.403,77	65,61%
(2) Ostali prihodi i drugo	1.058.895,26	3,54%
UKUPNI IZVORI FINANSIRANJA	29.915.716,13	100,00%

Grafikon 1. Prikaz strukture izvora finansiranja političkih stranaka u 2022. godini

301. Političke stranke su na dan izvještajnog perioda imale dugovanja u iznosu od **10.032.415,74 KM**, što je prikazano u tabeli i na grafikonu u nastavku.

Grafikon 2. Prikaz dugovanja političkih stranaka na dan 31. 12. 2022. godine

Redni broj	Šifra	Naziv političke stranke	Članarine	Prilozi fizičkih lica	Prilozi pravnih lica	Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke	Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti	Prihodi iz budžeta	Ostali prihodi i drugo	Ukupan prihod političke stranke (Obrazac 3)	Dugovanja političke stranke (Obrazac 5)	Struktura prihoda							
												Članarine	Prilozi fizičkih lica	Prilozi pravnih lica	Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke	Nenovčane donacije	Prihodi iz budžeta	Ostali prihodi i drugo	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	65,277.06	1,467,432.27	150,710.00	54,075.50	45,849.66	3,109,204.53	60,288.95	4,952,837.97	1,215,410.17	1%	30%	3%	1%	1%	63%	1%	100%
2.	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA – SNSD	631,947.53	553,970.00	0.00	3,600.00	44,265.00	1,852,490.43	12,880.27	3,099,153.23	561,381.12	20%	18%	0%	0%	1%	60%	0%	100%
3.	8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	355,740.40	123,065.00	83,250.00	571,136.83	5,851.20	1,823,313.08	124.48	2,962,480.99	1,803,848.93	12%	4%	3%	19%	0%	62%	0%	100%
4.	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	104,445.45	76,950.00	23,000.00	81.94	2,008.00	2,148,957.88	2,985.46	2,358,428.73	234,412.19	4%	3%	1%	0%	0%	91%	0%	100%
5.	18	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	173,101.23	26,323.50	50,697.59	10,403.00	3,000.00	979,828.07	37,666.08	1,281,019.47	422,291.96	14%	2%	4%	1%	0%	76%	3%	100%
6.	2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	33,892.45	305,330.40	23,700.00	0.00	6,000.00	723,935.87	0.00	1,092,858.72	701,316.15	3%	28%	2%	0%	1%	66%	0%	100%
7.	1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	49,181.00	214,893.50	30,700.00	0.00	10,370.16	741,911.95	126.16	1,047,182.77	236,795.17	5%	21%	3%	0%	1%	71%	0%	100%
8.	1972	UJEDINJENA SRPSKA	40,660.00	553,850.00	500.00	0.00	0.00	370,549.69	0.23	965,559.92	77,580.46	4%	57%	0%	0%	0%	38%	0%	100%
9.	1698	DEMOKRATSKA FRONTA	2,980.34	147,283.02	11,000.00	0.00	8,760.00	770,960.89	18,210.64	959,194.89	367,151.81	0%	15%	1%	0%	1%	80%	2%	100%
10.	877	NAŠA STRANKA	9,182.00	144,967.60	10,600.00	0.00	39,605.30	671,618.01	44,712.30	920,685.21	282,162.86	1%	16%	1%	0%	4%	73%	5%	100%
11.	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	1,140.00	128,214.87	6,000.00	0.00	400.00	738,591.47	10,182.59	884,528.93	503,840.48	0%	14%	1%	0%	0%	84%	1%	100%
12.	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	8,525.76	94,616.87	2,000.00	0.00	0.00	674,638.14	51,882.29	831,663.06	731,768.28	1%	11%	0%	0%	0%	81%	6%	100%
13.	74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	35,995.00	160,800.00	45,000.00	0.00	19,234.00	553,455.21	3,688.55	818,172.76	290,184.19	4%	20%	6%	0%	2%	68%	0%	100%
14.	882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	0.00	67,270.07	0.00	0.00	1,207.50	514,986.79	0.00	583,464.36	35,047.04	0%	12%	0%	0%	0%	88%	0%	100%
15.	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	8,745.35	81,353.00	14,500.00	0.00	10,367.85	397,066.54	6,083.86	518,116.60	394,258.61	2%	16%	3%	0%	2%	77%	1%	100%
16.	2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	10,564.00	15,635.00	300.00	0.00	0.00	321,750.55	123,295.36	471,544.91	28,692.89	2%	3%	0%	0%	0%	68%	26%	100%
17.	769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	2,936.00	5,090.00	1,800.00	0.00	1,200.00	398,214.24	22,819.15	432,059.39	713,171.03	1%	1%	0%	0%	0%	92%	5%	100%
18.	2320	PLATFORMA ZA PROGRES	20,376.37	201,953.00	2,000.00	0.00	5,041.60	126,063.37	18,224.43	373,658.77	1,729.47	5%	54%	1%	0%	1%	34%	5%	100%

19.	2420	DEMOKRATSKI SAVEZ	18,502.00	166,170.00	1,000.00	0.00	0.00	176,094.06	5,137.11	366,903.17	20,669.45	5%	45%	0%	0%	0%	48%	1%	100%
20.	3035	NARODNA PARTIJA SRPSKE – DARKO BANJAC	1,320.00	241,496.12	0.00	0.00	0.00	81,725.70	0.00	324,541.82	87,069.64	0%	74%	0%	0%	0%	25%	0%	100%
21.	2314	NEZAVISNI BLOK	260.00	6,354.67	0.00	0.00	0.00	303,063.46	4.60	309,682.73	62,439.41	0%	2%	0%	0%	0%	98%	0%	100%
22.	1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	5,130.00	0.00	0.00	0.00	21,631.00	270,520.00	0.00	297,281.00	21,524.00	2%	0%	0%	0%	7%	91%	0%	100%
23.	1701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	2,962.00	43,061.00	0.00	0.00	0.00	214,553.51	1.98	260,578.49	13,834.66	1%	17%	0%	0%	0%	82%	0%	100%
24.	2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE – SPS	2,680.00	80,010.00	10,000.00	0.00	0.00	152,274.21	11,997.18	256,961.39	168,420.40	1%	31%	4%	0%	0%	59%	5%	100%
25.	3056	ZA NOVE GENERACIJE	0.00	244,048.91	0.00	0.00	1,404.00	3,625.00	0.00	249,077.91	71,721.97	0%	98%	0%	0%	1%	1%	0%	100%
26.	1730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA DR VOJISLAV ŠEŠELJ	0.00	0.00	0.00	0.00	150.00	5,738.03	223,452.99	229,341.02	109.50	0%	0%	0%	0%	0%	3%	97%	100%
27.	3045	STRANKA ŽIVOT	0.00	107,400.00	50,000.00	0.00	4,675.00	0.00	0.00	162,075.00	3,150.09	0%	66%	31%	0%	3%	0%	0%	100%
28.	2328	NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA	360.00	0.00	0.00	0.00	0.00	141,901.04	0.00	142,261.04	10,887.73	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
29.	3037	REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE	1,070.00	95,598.54	39,000.00	0.00	0.00	0.00	2,688.87	138,357.41	6,173.06	1%	69%	28%	0%	0%	0%	2%	100%
30.	1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	0.00	0.00	13,000.00	0.00	0.00	115,257.06	0.05	128,257.11	28,791.28	0%	0%	10%	0%	0%	90%	0%	100%
31.	3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	1,980.00	109,559.71	2,000.00	0.00	8,694.33	3,221.14	0.00	125,455.18	44.62	2%	87%	2%	0%	7%	3%	0%	100%
32.	2711	SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE	5,760.13	1,912.00	7,000.00	0.00	0.00	107,482.97	0.00	122,155.10	2,621.02	5%	2%	6%	0%	0%	88%	0%	100%
33.	1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	110,265.77	0.00	110,265.77	45,212.07	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
34.	2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	97,225.33	97,225.33	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
35.	1188	POSAVSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	5.77	0.00	93,226.45	0.00	93,232.22	89.28	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
36.	513	STRANKA PENZIONERA/UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE	71,652.14	6,300.00	0.00	0.00	550.00	8,870.56	14.32	87,387.02	5,713.93	82%	7%	0%	0%	1%	10%	0%	100%
37.	1702	ZA PRAVDU I RED – LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA	0.00	15,000.00	0.00	0.00	1,500.00	35,021.40	35,000.00	86,521.40	1,169.20	0%	17%	0%	0%	2%	40%	40%	100%
38.	1200	SRPSKA NAPREDNA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	84,550.17	0.00	84,550.17	75,719.96	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
39.	36	BOSS – BOSANSKA STRANKA – MIRNES AJANOVIĆ	0.00	12,750.00	0.00	0.00	0.00	62,745.82	4,027.44	79,523.26	13,398.52	0%	16%	0%	0%	0%	79%	5%	100%
40.	2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	0.00	27,764.00	37,700.00	0.00	0.00	9,853.16	4,000.51	79,317.67	699.14	0%	35%	48%	0%	0%	12%	5%	100%
41.	2495	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENI	15,960.00	30,200.00	0.00	0.00	15,264.38	12,493.25	0.00	73,917.63	0.00	22%	41%	0%	0%	21%	17%	0%	100%
42.	1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	66,983.00	13.84	66,996.84	10,473.93	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
43.	2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	61,912.00	2,602.00	64,514.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	96%	4%	100%

44.	17	HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH (017)	0.00	0.00	0.00	0.00	3,000.00	59,300.68	0.00	62,300.68	247.66	0%	0%	0%	0%	5%	95%	0%	100%
45.	1882	TUZLANSKA ALTERNATIVA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	55,049.59	0.00	55,049.59	186.22	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
46.	1872	POKRET USPJEŠNA SRPSKA	0.00	52,435.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	52,435.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
47.	1270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	47,866.56	1.37	47,867.93	408.64	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
48.	2292	PRVA MOSTARSKA PARTIJA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	47,472.39	0.00	47,472.39	1,037.40	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
49.	2426	STRANKA DEMOKRATSKE SRPSKE SEMBERIJA – MIČO MIČIĆ	2,339.65	3,020.00	0.00	0.00	0.00	38,748.36	2,813.84	46,921.85	7,459.38	5%	6%	0%	0%	0%	83%	6%	100%
50.	502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	0.00	20,000.00	0.00	0.00	0.00	25,283.47	0.40	45,283.87	143,778.24	0%	44%	0%	0%	0%	56%	0%	100%
51.	2324	NAŠA PRIČA REPUBLIKA SRPSKA	300.00	26,300.00	500.00	0.00	0.00	11,186.71	793.39	39,080.10	270.79	1%	67%	1%	0%	0%	29%	2%	100%
52.	3044	BH INICIJATIVA – FUAD KASUMOVIĆ	0.00	31,200.00	1,200.00	0.00	0.00	0.00	4,022.60	36,422.60	0.00	0%	86%	3%	0%	0%	0%	11%	100%
53.	5	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	33,483.61	0.00	33,483.61	18,668.49	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
54.	2496	POLITIČKA STRANKA RE-BALANS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	32,820.00	32,820.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
55.	2501	POLITIČKA ORGANIZACIJA KRUG	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	32,320.00	32,320.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
56.	2311	PRVA SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	20,322.10	0.00	0.00	9,000.00	2,984.00	0.00	32,306.10	543.95	0%	63%	0%	0%	28%	9%	0%	100%
57.	3058	SRPSKI NARODNI POKRET	0.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,000.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
58.	2622	POLITIČKA ORGANIZACIJA ZAJEDNO ZA BOLJI SREBRENİK	0.00	3,050.00	5,000.00	0.00	0.00	21,582.00	0.00	29,632.00	526.24	0%	10%	17%	0%	0%	73%	0%	100%
59.	1290	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	29,429.41	0.00	29,429.41	28,200.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
60.	1694	NAPREDNA SRPSKA – NS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,563.52	27,000.00	28,563.52	35,360.00	0%	0%	0%	0%	0%	5%	95%	100%
61.	1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	28,099.30	0.00	28,099.30	163.43	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
62.	3066	NOVI POČETAK	13,580.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14,150.00	27,730.00	0.00	49%	0%	0%	0%	0%	0%	51%	100%
63.	2325	SAVEZ MLADIH SNAGA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	27,171.90	0.00	27,171.90	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
64.	2327	LIJEVO KRILO	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,245.00	25,245.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
65.	3046	POTKOZARSKI NARODNI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	24,550.00	24,550.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
66.	28	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BiH – KRAJIŠKA STRANKA	0.00	2,500.00	500.00	0.00	6,250.00	14,571.42	0.00	23,821.42	24,149.80	0%	10%	2%	0%	26%	61%	0%	100%
67	1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	10,500.00	0.00	0.17	0.00	12,750.00	0.00	23,250.17	50.00	0%	45%	0%	0%	0%	55%	0%	100%
68.	1	BOSANSKOHERCEGOVAČKA	560.00	0.00	0.00	0.00	0.00	22,346.22	0.00	22,906.22	22,888.54	2%	0%	0%	0%	0%	98%	0%	100%

		PATRIOTSKA STRANKA – SEFER HALILOVIĆ																	
69.	3065	BOSANSKA NARODNA STRANKA	2,647.50	19,503.50	0.00	0.00	0.00	0.00	520.00	22,671.00	0.00	12%	86%	0%	0%	0%	0%	2%	100%
70.	70020	BOSANSKA NARODNA STRANKA BNS – VND	2,647.50	19,503.50	0.00	0.00	0.00	0.00	520.00	22,671.00	0.00	12%	86%	0%	0%	0%	0%	2%	100%
71.	3055	SRPSKI NACIONALNI POKRET FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	4,300.00	13,520.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,700.00	21,520.00	0.00	20%	63%	0%	0%	0%	0%	17%	100%
72.	1179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	0.00	20,090.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	20,690.00	10,567.49	0%	97%	0%	0%	3%	0%	0%	100%
73.	73	SELJAČKA STRANKA	0.00	12,400.00	0.00	0.00	0.00	7,000.00	0.00	19,400.00	19,015.66	0%	64%	0%	0%	0%	36%	0%	100%
74.	49	ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI – MILE MARČETA	0.00	16,370.00	0.00	0.00	0.00	2,887.05	0.00	19,257.05	9,000.00	0%	85%	0%	0%	0%	15%	0%	100%
75.	879	EKOLOŠKA PARTIJA REPUBLIKE SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19,222.00	19,222.00	59,152.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
76.	2499	SLOBODNA STRANKA SRPSKE	0.00	19,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19,000.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
77.	3050	NEZAVISNA GRAĐANSKA LISTA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,970.76	18,970.76	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
78.	2734	OTADŽBINSKA STRANKA	0.00	18,050.00	0.00	0.00	600.00	0.00	100.00	18,750.00	0.00	0%	96%	0%	0%	3%	0%	1%	100%
79.	2743	NOVO DOBA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,353.10	18,353.10	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
80.	1269	RADNIČKA PARTIJA	0.00	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	18,100.00	0.00	0%	99%	0%	0%	0%	0%	1%	100%
81.	279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	0.00	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,000.00	19,125.39	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
82.	2460	NARODNI POKRET BANJALUKA ZOVE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,612.09	0.00	13,612.09	160.19	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
83.	3054	REPUBLIKANSKA STRANKA	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,000.00	13,100.00	0.00	1%	0%	0%	0%	0%	0%	99%	100%
84.	3048	NOVA POLITIČKA INICIJATIVA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,000.00	13,000.00	7,000.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
85.	2418	POKRET ZA BIJEJLINU	0.00	0.00	0.00	0.00	960.00	11,909.64	0.00	12,869.64	49.96	0%	0%	0%	0%	7%	93%	0%	100%
86.	2322	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA	96.00	1,000.00	0.00	0.00	0.00	10,893.55	0.83	11,990.38	0.00	1%	8%	0%	0%	0%	91%	0%	100%
87.	3047	ZELENI BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	9,698.00	960.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,658.00	9,500.00	0%	91%	9%	0%	0%	0%	0%	100%
88.	2747	SAVEZ PENZIONERA I POTOMAKA	4,400.00	2,500.00	1,000.00	0.00	1,755.00	0.00	0.00	9,655.00	1,881.26	46%	26%	10%	0%	18%	0%	0%	100%
89.	1706	SAVEZ ZA NOVU POLITIKU	0.00	1,024.00	0.00	0.00	0.00	6,874.41	670.79	8,569.20	62,511.00	0%	12%	0%	0%	0%	80%	8%	100%
90.	20	GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE						6,501.21	200.00	6,701.21	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	97%	3%	100%
91.	2527	REGIONALNA DEMOKRATSKA STRANKA GRADAČAC	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6,333.31	0.00	6,333.31	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
92.	2455	POLITIČKA ORGANIZACIJA GLAS NARODA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6,000.00	0.03	6,000.03	11,300.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
93.	521	HRVATSKA DEMOKRATSKA	0.00	0.00	0.00	0.15	0.00	5,700.00	0.00	5,700.15	91,670.27	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%

		UNIJA BIH																	
94.	1714	HRVATSKI SAVEZ HKDU – HRAST	0.00	0.00	0.00	0.05	0.00	5,662.50	0.00	5,662.55	26,789.94	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
95.	2765	NEZAVISNI-NEOVISNI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,624.04	0.00	5,624.04	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
96.	2798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI – DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	1,097.00	3,000.00	0.00	0.00	0.00	1,145.76	0.00	5,242.76	43,948.60	21%	57%	0%	0%	0%	22%	0%	100%
97.	366	HRVATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,150.80	0.00	5,150.80	16,289.26	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
98.	2044	NEZAVISNA LISTA	12.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,960.00	0.33	3,972.33	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
99.	70022	STRANKA KRAJIŠKOG JEDINSTVA BIH	0.00	3,333.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,333.50	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
100.	1241	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH I HERCEG-BOSNE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,600.00	1,565.41	3,165.41	25,100.00	0%	0%	0%	0%	0%	51%	49%	100%
101.	2421	POKRET VOLIMO SRPSKU	0.00	100.00	0.00	0.00	1,200.00	1,802.45	0.00	3,102.45	0.00	0%	3%	0%	0%	39%	58%	0%	100%
102.	2010	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA – BRAČA RADIĆ	0.00	3,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,000.00	5,460.36	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
103.	70002	POKRET OSNIVANJA KNEŽEVINE SRPSKE	0.00	2,650.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,650.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
104.	1699	*PRVA BOSANSKO-HERCEGOVAČKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	2,400.00	0.00	0.00	2,400.00	6,081.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
105.	1804	STRANKA ZA NAŠ GRAD	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,263.00	0.00	2,263.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
106.	1776	HRVATSKA STRANKA PRAVA – PRAVAŠI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,992.03	0.23	1,992.26	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
107.	2313	POKRET MOST 21	1,952.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,952.00	3,300.52	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
108.	2620	POKRET PRAVDE	0.00	1,821.61	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,821.61	139.29	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
109.	1217	STRANKA ZA OPŠTINU OLOVO	0.00	0.00	0.00	0.00	1,800.00	0.00	0.05	1,800.05	0.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
110.	1247	NEOVISNA LISTA ZA KUPRES	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,759.00	1,759.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
111.	2479	POKRET ZA VIŠEGRAD	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,688.32	0.00	1,688.32	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
112.	1252	*SNAGA EKONOMSKOG POKRETA U BOSNI I HERCEGOVINI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,591.00	1,591.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
113.	1722	SNAGA NARODA	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	300.00	1,500.00	19,300.00	0%	0%	0%	0%	80%	0%	20%	100%
114.	77	PATRIOTI SRPSKE	1,240.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.50	1,343.50	0.00	92%	7%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
115.	2062	SPAS NEZAVISNIH LISTA DOBOJ	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	28.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
116.	2756	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA 1999	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	20.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
117.	16	SRPSKA RADIKALNA STRANKA REPUBLIKE SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	998.15	998.15	5,216.06	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
118.	2771	SRPSKA NAPREDNA STRANKA 2020	20.00	0.00	0.00	0.00	240.00	0.00	513.50	773.50	0.00	3%	0%	0%	0%	31%	0%	66%	100%
119.	725	PARTIJA PRIVREDNOG PROGRESA	0.00	100.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	700.00	627.00	0%	14%	0%	0%	86%	0%	0%	100%

120.	2323	DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	500.00	0.00	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
121.	2737	SRPSKA RADIKALNA STRANKA SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	352.44	352.44	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
122.	3061	POLITIČKA ORGANIZACIJA ZELENI POKRET	30.00	300.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	330.00	18,748.60	9%	91%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
123.	2004	JEDINSTVENA NAPREDNA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
124.	2855	SRPSKA NAPREDNA STRANKA RS – FBIH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
125.	2316	BOŠNJAČKI POKRET	0.00	150.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	150.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
126.	2326	HRVATSKI BLOK	0.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
127.	2020	NARODNA STRANKA ZA GRAHOVO	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00	0.00	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
128.	1977	RAMSKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.52	0.52	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
129.	26	STRANKA SPAS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,658.00								
130.	574	RADNIČKO-KOMUNISTIČKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
131.	724	POKRET ZA TREBINJE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
132.	996	EKOLOŠKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	12,074.44								
133.	1190	STRANKA DIJASPORE BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
134.	1250	STRANKA SOCIJALNE SIGURNOSTI SRPSKIH BORACA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
135.	1257	HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
136.	1264	NAPREDNA SRPSKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
137.	1271	STRANKA MLADIH ZA PROMJENE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
138.	1291	REFORMSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
139.	1950	BRČANSKI DEMOKRATSKI POKRET BRČKO DISTRIKTA BIH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11,787.00								
140.	1973	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAŠA HERCEGOVINA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
141.	2078	ČAPLJINSKA NEOVISNA STRANKA – ČAPLJINA U SRCU	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
142.	2534	STRANKA ZA BOLJE VUČKOVCE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
143.	2791	SNAGA OMLADINSKE SVIJESTI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
144.	732	SRPSKA RADIKALNA STRANKA 9. JANUAR	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								

145	2735	PATRIOTSKI FRONT BIH SARAJEVO	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
		UKUPNO	1,717,697.86	5,959,264.26	625,117.59	639,303.41	289,033.98	19,626,403.77	1,058,895.26	29,915,716.13	10,032,415.74	6%	20%	2%	2%	1%	66%	4%	100%

* Dvije političke stranke: Prva bosansko-hercegovačka stranka i Snaga ekonomskog pokreta u Bosni i Hercegovini, nakon što su podnijele finansijske izvještaje, brisane su iz sudskog registra.

Tabela 17. Struktura izvora finansiranja političkih stranaka u 2022. godini (prema podacima koje su stranke iskazale u svojim finansijskim izvještajima)

302. Uvidom u podatke iz prethodne tabele, vidljivo je da 18 političkih stranaka (12,41%) nije ostvarilo nikakav prihod u 2022. godini, 11 političkih stranaka (7,59%) je ostvarilo prihod manji od 1.000,00 KM, dok je 29 stranaka (20,0%) ostvarilo prihod ispod 10.000,00 KM. Prihod od 10.000,00 do 50.000,00 KM ostvarila je 41 stranaka, te je 13 stranaka ostvarilo prihod od 50.000,00 do 100.000,00 KM. Prihod od 100.000,00 do 500.000,00 KM ostvarilo je 18 političkih stranaka. Prihod od 500.000,00 KM do jedan milion KM ostvarilo je osam stranka. Šest stranaka je ostvarilo prihod od jedan do tri miliona KM, dok je jedna stranka ostvarila prihod od pet miliona KM.
303. Uvidom u izvore finansiranja političkih stranaka u periodu od 2020. do 2022. godine, utvrđen je porast prihoda u 2022. godini od 25% u odnosu na prihode koje su političke stranke ostvarile 2021. godine.
304. Takođe je evidentno da su političke stranke 2022. godine ostvarile priloge od fizičkih lica u dvostruko većem iznosu u odnosu na 2020. godinu, te trostruko većem iznosu u odnosu na 2021. godinu. Prilozi pravnih lica su u odnosu na 2020. godinu veći za 63,3%, dok su u odnosu na 2021. godinu veći devet puta.
305. Izdvajanja političkim strankama iz budžeta su 2021. godine porasla za 25,9% u odnosu na izdvajanja 2020. godine, dok su 2022. godine ta izdvajanja porasla za 2,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 18. Izvori finansiranja političkih stranaka u periodu od 2020. do 2022. godine (prema podacima koje su stranke iskazale u svojim finansijskim izvještajima)

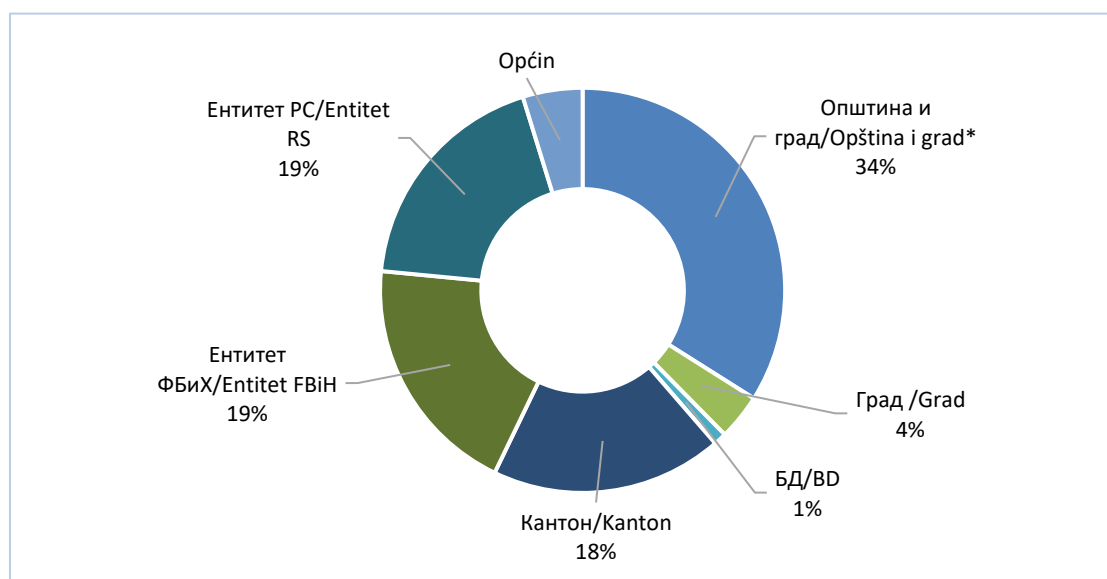
Prihodi	Prihod 2020.	Prihod 2021.	Prihod 2022.
Članarina	1.828.121,20	1.589.875,83	1.717.697,86
Prilozi fizičkih lica	3.051.855,37	1.842.790,24	5.959.264,26
Prilozi pravnih lica	382.812,54	68.950,00	625.117,59
Prihodi od imovine političkih stranaka	462.383,65	532.032,58	639.303,41
Prihodi od poklona i usluga koje stranka nije imala obavezu platiti	265.616,08	245.710,86	289.033,98
Prihodi iz budžeta	15.585.497,13	19.118.161,44	19.626.403,77
Ostali prihodi i drugo	403.703,24	525.637,71	1.058.895,26
UKUPNI IZVORI FINANSIRANJA	21.979.989,21	23.923.158,66	29.915.716,13

2.1.2. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta

306. Centralna izborna komisija BiH prikupila je podatke o sredstvima koja su iz budžeta svih nivoa izvršne vlasti isplaćena političkim subjektima u 2022. godini. Prema podacima prikupljenim od nadležnih organa i institucija na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, za finansiranje političkih subjekata u 2022. godini planirana su sredstva u iznosu od 20.746.559,16 KM. Od planiranog iznosa isplaćeno je 94,56%, odnosno, političkim subjektima su isplaćena sredstva u iznosu od 19.616.986,65 KM, kao što je prikazano u narednoj tabeli i predstavljeno na grafikonu koji slijedi.

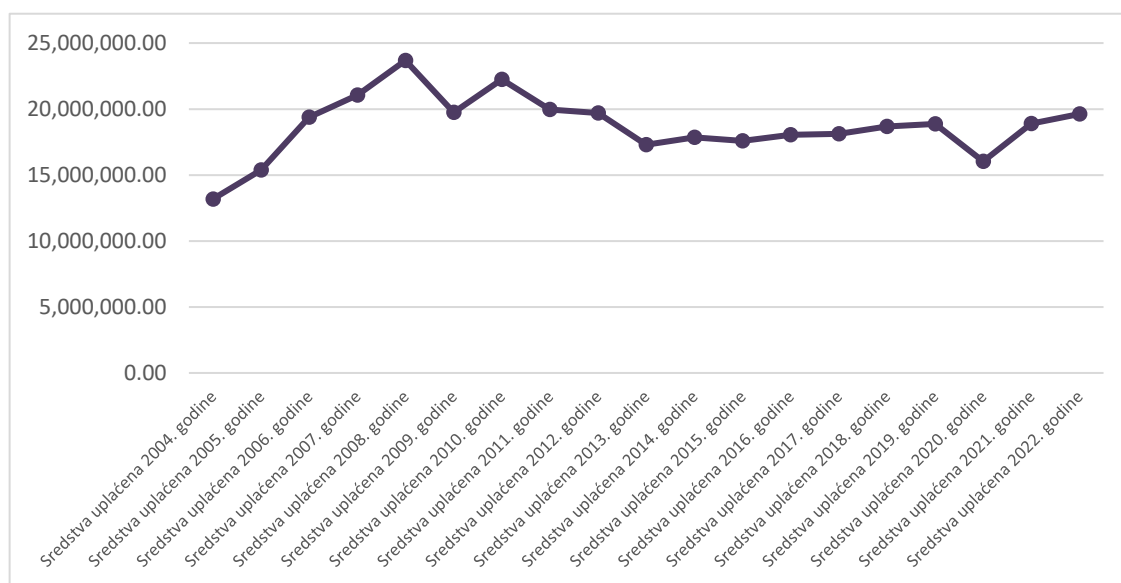
Tabela 19. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2022. godini

Budžet/nivo vlasti	Ukupno uplaćena sredstva	Struktura finansiranja
Budžeti općina i gradova	6,660,987.06	33.96%
Budžeti gradova	718,092.68	3.66%
Brčko distrikt BiH	199,999.94	1.02%
Budžeti kantona	3,632,237.13	18.52%
Budžet Federacije BiH	3,800,000.00	19.37%
Budžet Republike Srpske	3,669,999.93	18.71%
Budžet BiH (isplaćeno političkim strankama)	568,835.47	2,90%
Budžet BiH (utrošeno za rad klubova)	366,834.44	1,87%
UKUPNO	19.616.986,65	100.00%

Grafikon 3. Prikaz strukture budžetskih izdvajanja za političke subjekte u 2022. godini

307. U periodu od 2004. do 2022. godine iz budžeta svih nivoa vlasti političkim subjektima je isplaćeno 355,36 miliona KM, i to: 2004. godine 13,2 miliona KM, 2005. godine 15,4 miliona KM, 2006. godine 19,4 miliona KM, 2007. godine 21,1 milion KM, 2008. godine 23,7 miliona KM, 2009. godine 19,7 miliona KM, 2010. godine 22,2 miliona KM, 2011. godine 19,96 miliona KM, 2012. godine 19,7 miliona KM, 2013. godine 17,3 miliona KM, 2014. godine 17,9 miliona KM, 2015. godine 17,6 miliona KM, 2016. godine 18 miliona KM, 2017. godine 18,1 milion KM, 2018. godine 18,7 miliona KM, 2019. godine 18,9 miliona KM, 2020. godine 16,04 miliona KM, 2021. godine 18,9 miliona KM i 2022. godine 19,6 miliona KM.
308. Od 2004. do 2008. godine budžetska izdvajanja su konstantno rasla. Period od 2009. do 2012. godine karakterišu oscilacije iznosa budžetskih sredstava izdvojenih političkim strankama, da bi 2013. godine ta izdvajanja pala za 12,27%. Od 2014. do 2018. godine budžetska izdvajanja ponovo rastu u procentima 2,5–3% godišnje, dok su 2019. godine porasla za 1,08%, da bi 2020. godine izdvajanja pala za 15,04% u odnosu na budžetska sredstva izdvojena političkim subjektima 2019. godine. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2021. godini porasla su za 17,78% u odnosu na izdvajanja 2020. godine. U 2022. godini rast budžetskih izdvajanja za političke stranke ostvaren je u procentu od 3,82 %.
- Trend budžetskih izdvajanja za političke subjekte u periodu od 2004. do 2022. godine prikazan je na narednom grafikonu.

Grafikon 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta u periodu od 2004. do 2022. godine

Tabela 20. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004–2022. godine

Nivo vlasti		Uplaćeno u periodu 2004-2014. godine	Uplaćeno 2015. godine	Uplaćeno 2016. godine	Uplaćeno 2017. godine	Uplaćeno 2018. godine	Uplaćeno 2019. godine	Uplaćeno 2020. godine	Uplaćeno 2021. godine	Uplaćeno 2022. godine	Uplaćeno u periodu 2004-2022. godine
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Općine i gradovi		85,954,013.63	7,024,248.93	6,645,104.11	6,468,241.93	6,621,622.04	6,549,924.36	6,062,001.45	6,982,871.72	7,379,079.74	139,687,107.91
Brčko distrikt BiH		2,314,285.05	199,999.97	258,019.03	199,999.96	200,000.00	200,000.00	259,999.99	199,999.99	199,999.94	4,032,303.93
Kantoni		44,849,857.22	3,540,079.76	3,414,923.62	3,543,989.16	3,802,581.96	3,955,578.57	3,226,702.28	3,345,484.07	3,632,237.13	73,311,433.77
Federacija BiH		33,138,464.50	2,775,000.03	3,600,000.03	3,799,999.00	3,800,000.00	3,713,004.00	1,954,211.00	3,757,323.00	3,800,000.00	60,338,001.56
Republika Srpska		36,728,199.49	3,129,999.96	3,180,000.00	3,180,000.00	3,342,440.06	3,531,916.65	3,597,915.93	3,669,999.84	3,669,999.93	64,030,471.86
Država BiH	<i>Uplaćeno strankama</i>	3,195,997.17	570,281.47	534,224.00	375,797.80	548,300.00	579,151.71	580,218.13	573,440.12	568,835.47	7,526,245.87
	<i>Utrošeno za rad klubova</i>	3,285,423.46	359,120.86	406,721.19	561,730.00	368,133.19	354,457.82	361,940.44	366,626.64	366,834.44	6,430,988.04
UKUPNO		209,466,240.52	17,598,730.98	18,038,991.98	18,129,757.85	18,683,077.25	18,884,033.11	16,042,989.22	18,895,745.38	19,616,986.65	355,356,552.94

309. U okviru budžetskih sredstava izdvojenih političkim strankama u 2022. godini, iz budžeta u Federaciji BiH isplaćena su sredstva u iznosu od 13,346.902,47 KM ili 68,04%, iz budžeta Republike Srpske 5,134.414,33 KM ili 26,17%, iz budžeta Brčko distrikta BiH 199,999.99 KM ili 1,02%, dok su iz budžeta Bosne i Hercegovine izdvojena sredstva u iznosu od 935,669,91 KM ili 4,77%.

Tabela 21. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta 2022. godine političkim subjektima po nivoima vlasti (državni nivo, entitetski nivoi i nivo Brčko distrikta BiH)

Redni broj	Naziv nivoa vlasti	Ukupno uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	4	6
I	Federacija BiH	13.346.902,47	68,04%
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	5.196.572,66	38,93%
2.	Gradovi	718.092,68	5,38%
3.	Kantoni	3.632.237,13	27,21%
4.	Budžet FBiH	3.800.000,00	28,47%
II	Republika Srpska	5.134.414,33	26,17%
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	1.464.414,40	28,52%
2.	Gradovi	0,00	0,00%
3.	Budžet RS	3.669.999,93	71,48%
III	Brčko distrikt BiH	199.999,94	1,02%
IV	Državni nivo BiH	935.669,91	4,77%
	UKUPNO	19.616.986,65	100,00%

310. Iz budžeta općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, u Federaciji BiH političkim subjektima u 2022. godini isplaćena su sredstva u iznosu od 5.196.572,66 KM, dok su iz budžeta općina i gradova u Republici Srpskoj isplaćena sredstva u iznosu od 1.464.414,40 KM⁹⁷.

311. Iz budžeta gradova u Federaciji BiH (Grad Sarajevo i Grad Mostar), političkim subjektima isplaćena su sredstva u iznosu od 718.092,68 KM, dok iz Grada Istočno Sarajevo političkim strankama nisu isplaćena sredstva⁹⁸.

⁹⁷ Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, političkim subjektima u 2022. godini

⁹⁸ Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima u 2022. godini

312. Iz budžeta kantona u Federaciji BiH političkim subjektima u 2022. godini isplaćena su sredstva u iznosu od 3.632.237,13 KM⁹⁹.
313. Iz budžeta Federacije BiH političkim subjektima u 2022. godini isplaćena su sredstva u iznosu od 3.800.000,00 KM, dok su iz budžeta Republike Srpske isplaćena sredstva u iznosu od 3.669.999,93 KM.
314. Iz budžeta Bosne i Hercegovine za političke subjekte u 2022. godini izdvojena su sredstva u iznosu od 935.669,91 KM, od kojih je za rad parlamentarnih grupa utrošeno 366.834,44 KM, dok je iznos od 568.835,47 KM uplaćen političkim strankama.
315. Iz budžeta Brčko distrikta BiH političkim subjektima u 2022. godini isplaćena su sredstva u iznosu od 199.999,94 KM¹⁰⁰.

2.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja

316. Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka koju je, u skladu s članom 10, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, uspostavila Centralna izborna komisija BiH, izvršila je pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja koje su podnijele političke stranke.
317. U skladu s odredbom iz Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka¹⁰¹, pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka čiji su ukupni prihodi iskazani u godišnjim finansijskim izvještajima manji od 10.000,00 KM Služba za reviziju obavlja najmanje jedanput u četiri godine, a u skladu sa svojim planom, koji odobrava Centralna izborna komisija BiH.
318. Revizija finansijskih izvještaja političkih stranaka uključuje izvještaje iz državnog i entitetskog sjedišta, uključujući i Brčko distrikt BiH, i najmanje dva regionalna ureda koja izabere Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka.
319. Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka okončala je postupak pregleda, kontrole i revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja za Lokalne izbore 2020. godine, te izdala revizorske izvještaje za 100 političkih stranaka, s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i mišljenjem o finansiranju izborne kampanje u skladu s odredbama Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH. Izvještaje revizije Centralna izborna komisija BiH dala je na uvid javnosti putem svoje *web*-stranice <https://www.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=1267&Lang=3>.

⁹⁹ Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim subjektima u 2022. godini

¹⁰⁰ Prilog 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2022. godini iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH

¹⁰¹ „Službeni glasnik BiH“, broj 5/22

320. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s odredbom iz člana 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka, Parlamentarnoj skupštini BiH podnijela Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranka u 2020. godini¹⁰².
321. Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka je, u skladu s odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i odredbama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka provela pregled, kontrolu i reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu 70 političkih stranaka, te 2023. godine izdala izvještaje revizije za 59 političkih stranaka. U toku je izdavanje izvještaja revizije za 11 političkih stranaka.
Nakon što Služba za reviziju izda izvještaje o pregledu i izvještaje o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu za svih 70 političkih stranaka, kako je Centralna izborna komisija BiH utvrdila svojim zaključkom broj 03-07-6-2670-1/22 od 20. 12. 2022. godine, revizorski izvještaji će u martu 2024. godine biti dati na uvid javnosti putem *web*-stranice Centralne izborne komisije BiH.
Centralna izborna komisija BiH će, u skladu sa svojim nadležnostima, preduzeti aktivnosti protiv političkih stranaka za koje je revizijom utvrđeno da su prekršile odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.
322. Služba za reviziju provodi aktivnosti na pregledu, kontroli i reviziji finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2022. godinu, odnosno godišnjem finansijskom izvještaju i postizbornom finansijskom izvještaju za Opće izbore 2022. godine.

2.2.1. Nalazi revizije

323. Pregledom, kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2020. godinu, utvrđeno je da 70% kontrolisanih političkih stranaka krši odredbe Zakona o finansiranju političkih stranka i odredbe Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH.
324. Političke stranke kršile su odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka na sljedeći način:
- Finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje političkih stranaka, uglavnom sredstva iz budžeta, nisu koristile isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, čime su prekršile odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju,
 - Stranke nisu vodile evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, nisu izdavale potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te priloge nisu prijavile u finansijskim izvještajima, čime su prekršile odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju,
 - Sredstva od članarina i dobrovoljnih priloga, koja su primana u gotovini, nisu uplaćivana na transakcijski račun političke stranke, iako je Zakonom o finansiranju propisano da ovlašteno lice u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun centrale političke stranke najkasnije u

¹⁰² Izvještaj broj 03-07-6-153-2/23 od 09. 02. 2023. godine

roku od 10 dana od dana prijema uplate, čime su prekršile odredbe člana 5, stav (4) i člana 6, stav (2) Zakona o finansiranju,

- Jedna politička stranka ostvarila je priloge iznad limita utvrđenog u članu 6, stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju,
- Znatan broj stranaka, suprotno odredbama člana 8. Zakona o finansiranju, finansirao se iz zabranjenih izvora,
- Dio troškova izborne kampanje u svojim finansijskim izvještajima nije prijavilo 28 političkih stranaka, čime su prekršile odredbe člana 15.1, stav (1) Izbornog zakona BiH,
- Sedam političkih stranka nije podnijelo postizborni finansijski izvještaj za Lokalne izbore 2020. godine, čime su prekršile odredbe člana 15.1, stav (1) Izbornog zakona BiH,
- Dvije političke stranke prekoračile su limit na troškove izborne kampanje, propisan članom 15.10 Izbornog zakona BiH,
- Poslovne knjige političke stranke nisu vodile u skladu s važećim propisima, nisu uspostavile pravovremene i tačne evidencije o svojim prihodima, rashodima, obavezama i novčanim tokovima putem transakcijskih računa i blagajne, finansijske izvještaje nisu podnijele u zakonom propisanim rokovima i na način kako je propisala Centralna izborna komisija BiH, čime su prekršile odredbe člana 11. i člana 12. Zakona o finansiranju,
- Znatan je broj političkih stranaka koje nisu prijavile transakcijske račune kod poslovnih banaka, putem kojih su obavljale finansijske transakcije,
- Kod pet političkih stranka postoje indicije da su prekršile porezne propise, dok kod jedne političke stranke postoji indicija da je prekršila finansijske propise kojima je uređeno raspolaganje i plaćanje gotovim novcem. Takođe, postoje indicije da je pravno lice, prilikom pružanja usluga za dvije političke stranke, prekršilo propise iz oblasti indirektnih poreza.

325. Služba za reviziju je, u skladu s odredbama člana 15, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, a u vezi s članom 12, stav (6) i članom 18, stav (6) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijela informaciju o nepravilnostima koje su utvrđene kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka, a koje su navedene u izvještajima o pregledu i izvještajima o reviziji političkih stranaka za 2020. godinu.

326. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim u članu 14, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka i članu 15.6, stav (2) Izbornog zakona BiH, preduzela aktivnosti protiv političkih stranaka za koje je revizijom utvrđeno da su 2020. godine prekršile odredbe ovih zakona.

2.3. Sankcionisanje političkih stranaka

327. U slučaju da politička stranka ne postupi prema odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je nadležna za izricanje novčane kazne u skladu s ovim zakonom i Izbornim zakonom BiH (član 15, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka). U prilogu 5 dat je prikaz sankcionisanih političkih stranaka i nezavisnih kandidata.¹⁰⁴
328. Centralna izborna komisija BiH je 04. 05. 2023. godine za 24 političke stranke, koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i revizorima Službe za reviziju su uskratile pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije, izrekla administrativnu mjeru kojom je političkim strankama uskraćeno pravo da se kandiduju za učešće na narednim izborima.
329. Centralna izborna komisija BiH je 04. 05. 2023. godine novčanim kaznama sankcionisala 61 nezavisnog kandidata zbog nepodnošenja postizbornog finansijskog izvještaja za Lokalne izbore 2020. godine (izvještaj koji obuhvata period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora).
330. U periodu od 2005. do 2023. godine Centralna izborna komisija BiH donijela je 691 odluku o sankcionisanju političkih stranaka i 66 odluka o sankcionisanju fizičkih lica (ukupno 757 odluka). Od navedenog broja sankcija 602 su novčane kazne, 153 administrativne mjere uskraćivanja prava političkim strankama da se kandiduju na narednim izborima i dvije administrativne mjere kojima je političkim strankama naloženo da dio svojih sredstava uplate u dobrotvorne svrhe.
331. Centralna izborna komisija BiH provodi postupak utvrđivanja odgovornosti i sankcionisanja 70 političkih stranaka, za koje je revizijom njihovih finansijskih izvještaja utvrđeno da postoji osnovana sumnja da su u 2020. godini počinile prekršaje za koje su Zakonom o finansiranju političkih stranaka i Izbornim zakonom BiH propisane novčane sankcije.

2.4. Prijave Centralne izborne komisije BiH nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona

332. U skladu s odredbama člana 14, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje Centralna izborna komisija BiH obavezna je da prijavi nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona.
333. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s odredbama člana 14, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, obavijestila entitetske poreske uprave da

¹⁰⁴ Prilog 5 – Pregled sankcionisanih političkih stranaka i nezavisnih kandidata

kod šest političkih stranaka postoje indicije da su prekršile porezne i finansijske propise, te Upravu za indirekto oporezivanje BiH o indicijama da je pravno lice, prilikom pružanja usluga za dvije političke stranke prekršilo propise iz oblasti indirektnih poreza.

334. Centralna izborna komisija BiH je nadležnim tužilaštvima i drugim organima nadležnim za provođenje zakona prijavila 134 slučaja u kojima je kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka potvrđena sumnja na izvršena krivična djela, koja se mogu dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje, te porezne utaje, što je navedeno u narednoj tabeli.

Tabela 22. Pregled prijava nadležnim organima

Godina	Prijave poreznim upravama	Prijave SIPI	Prijave tužilaštvu	Prijave uredima za reviziju
2009.	1	1		
2013.			1	
2014.	13	2	12	
2015.	19	1	1	
2016.		5	1	
2017.				8
2018.	7	1		
2019.	9			
2020.	11	8	Jednom prijavom obuhvaćeno 45 političkih stranaka	
2021.	7	6	6	
2022.	2	1	2 (Jednom od prijava obuhvaćeno 14 političkih stranaka)	
2023.	8			
UKUPNO	77	25	24	8

2.5. Osnivanje i upis političkih stranaka u sudski registar, prestanak rada političkih stranaka i brisanje iz sudskog registra

335. U Bosni i Hercegovini ne postoji jedinstven zakon o političkim organizacijama na nivou države, kao ni jedinstveni i ujednačeni kriteriji kod entitetskih zakona i zakona Brčko distrikta BiH, prema kojima se registruju političke stranke.

336. Političke stranke registruju se na 5 osnovnih sudova i jednom okružnom-privrednom sudu (Istočno Sarajevo) u Republici Srpskoj, 10 općinskih sudova u Federaciji BiH i na Osnovnom sudu u Brčko distriktu BiH.
337. Registracija političkih stranaka vrši se u skladu sa sljedećim zakonima: u Federaciji BiH se primjenjuje Zakon o političkim organizacijama¹⁰⁵ koji je preuzet iz Socijalističke Republike BiH, u Republici Srpskoj se primjenjuje Zakon o političkim organizacijama¹⁰⁶ i Brčko distriktu BiH Zakon o političkim organizacijama¹⁰⁷.
338. Kriterij za osnivanje političke organizacije je različit kod sva tri pomenuta zakona. U Federaciji BiH političku organizaciju može osnovati najmanje 50 punoljetnih građana, državljana Bosne i Hercegovine, u Republici Srpskoj političku organizaciju može osnovati najmanje 500 punoljetnih građana, samo državljana Republike Srpske, dok u Brčko distriktu BiH političku organizaciju može osnovati najmanje 300 punoljetnih građana, državljana Bosne i Hercegovine. Sva tri zakona sadrže odredbu prema kojoj svaki punoljetni građanin može pod jednakim uslovima, u skladu sa statutom, postati član političke organizacije.
339. Sudovi imaju obavezu da rješenje suda, kojim je odlučeno o prijavi za upis u registar političke stranke, dostavi nadležnom tužilaštvu. Protiv rješenja javni tužilac može, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja, izjaviti žalbu nadležnom sudu u Republici Srpskoj, a u Federaciji BiH žalba se izjavljuje Vrhovnom sudu Bosne i Hercegovine.
340. Centralna izborna komisija BiH obratila se nadležnim tužilaštvima, s upitom da li su im sudovi, u skladu s odredbama člana 22. važećih Zakona o političkim organizacijama u Federaciji BiH i Republici Srpskoj i odredbama člana 20. važećeg Zakona o političkim organizacijama u Brčko distriktu BiH dostavili rješenja kojima je odlučeno o prijavi za upis političkih organizacija u registar.
341. Na osnovu odgovora tužilaštava, utvrđeno je da u skladu s pomenutom odredbom Zakona o političkim organizacijama ne postupaju tri suda: Osnovni sud u Banjoj Luci, Općinski sud u Travniku i Općinski sud u Goraždu. Na osnovu navedenog, doveden je u pitanje pravni legitimitet svih političkih stranaka koje su registrovane kod Osnovnog suda u Banjoj Luci, Općinskog suda u Travniku i Općinskog suda u Goraždu.
342. Shodno različitim zakonskim propisima o političkim organizacijama, ne postoji ni jedinstveni registar političkih stranaka na nivou države Bosne i Hercegovine.
343. Entitetskim zakonima o političkim organizacijama propisano je da nadležni sudovi vode registar o političkim organizacijama, prema sjedištu političke organizacije, dok je Zakonom o političkim organizacijama Brčko distrikta BiH propisano da će

¹⁰⁵ „Službeni list SR BiH”, broj 27/91

¹⁰⁶ „Službeni glasnik RS”, br. 15/96 i 17/02

¹⁰⁷ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 12/02, 19/07 i 2/08

Pravosudna komisija Distrikta donijeti detaljne propise o načinu vođenja registra političkih organizacija.

344. U Federaciji BiH jedan broj političkih stranaka je upisan u registar političkih organizacija, a jedan broj u Odjel Registra poslovnih subjekata, u Republici Srpskoj jedan broj političkih stranaka upisan je u registar političkih organizacija, a jedan broj u Registar udruženja i fondacija, te u Brčko distriktu BiH političke stranke upisane su u skladu sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata Brčko distrikta BiH, kao firme.
345. U Zakon o političkim organizacijama Brčko distrikta BiH ugrađena je odredba da se u postupku registracije političkih organizacija shodno primjenjuju odredbe Zakona o registru preduzeća i preduzetnika, ne uvažavajući sve ostale propisane uslove za osnivanje političkih organizacija.
346. Provodeći odredbe Izbornog zakona BiH i Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je utvrdila da veći broj političkih stranaka, upisanih u registar kod nadležnih sudova, duži period ne izvršava obaveze propisane navedenim zakonima, te da postoji osnovana sumnja da te političke stranke ne obavljaju svoju djelatnost.
Odredbama člana 24, stav 1, tačka 4. Zakona o političkim organizacijama koji se primjenjuje u Federaciji BiH, odredbama člana 24, stav 1, tačka 5. Zakona o političkim organizacijama u Republici Srpskoj i odredbama člana 23, stav 1, tačka 3. Zakona o političkim organizacijama u Brčko distriktu BiH propisano je da ***politička organizacija prestaje s radom ako ne obavlja djelatnosti utvrđene statutom u periodu dužem od jedne godine.***
Pomenutim entitetskim zakonima propisano je da okolnosti iz člana 24, stav 1. utvrđuje sud i nakon toga političku organizaciju briše iz registra.
347. U skladu s odredbama Zakona o političkim organizacijama u Brčko distriktu BiH, zahtjev za brisanje političke organizacije, zbog razloga iz člana 23, stav 1, tačka 3. podnosi javni tužilac.
Stoga, Centralna izborna komisija BiH smatra da su za političke stranke koje ne dostavljaju finansijske izvještaje propisane Zakonom o finansiranju političkih stranaka i ne prijavljuju se za učešće na izborima za organe vlasti, tj. ne obavljaju djelatnost, ispunjeni uslovi za brisanje iz sudskog registra po službenoj dužnosti.
348. Centralna izborna komisija BiH je u periodu od jula 2009. godine do kraja 2023. godine nadležnim sudovima u Bosni i Hercegovini uputila prijedloge za brisanje 202 političke stranke iz sudskog registra zbog sumnje da ne obavljaju svoju djelatnost i da duži period ne izvršavaju svoje obaveze.
Prema službenim evidencijama Centralne izborne komisije BiH, nadležni sudovi su na njen zahtjev iz registra izbrisali ukupno 190 političkih stranaka.
349. U istom periodu, neke od političkih stranaka prestale su s radom na osnovu odluke organa stranke, te su same donijele odluku o njihovom brisanju iz sudskog registra. Nadležni sudovi su, na zahtjev političkih stranaka, iz registra izbrisali 36 političkih stranaka.

350. Iz sudskog registra 2023. godine izbrisano je 12 političkih stranaka. Tri političke stranke brisane su na zahtjev organa političke stranke, dok je devet političkih stranaka iz sudskog registra izbrisao Okružni sud u Banjoj Luci, nakon što je njihovo brisanje, po prijedlogu Centralne izborne komisije BiH, odbio Osnovni sud u Banjoj Luci.

Tabela 23. Političke stranke koje je iz sudskog registra izbrisao Okružni sud u Banjoj Luci

Redni broj	Naziv političke stranke	Naziv suda	Broj i datum rješenja Suda
1.	Socijaldemokratska partija Republike Srpske	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033894 23 Gž od 07. 04. 2023.
2.	Partija ekonomske i socijalne pravde	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033883 23 Gž od 07. 04. 2023.
3.	Srpska tradicionalna oslobodilačka partija	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033896 23 Gž od 10. 04. 2023.
4.	Pokret za Prnjavor	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033899 23 Gž od 21. 04. 2023.
5.	Partija socijalne pravde	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033881 23 Gž od 11. 04. 2023.
6.	Stranka deviznih štediša Republike Srpske	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033900 23 Gž od 12. 05. 2023.
7.	Građanska partija napretka	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033884 23 Gž od 23. 05. 2023.
8.	Slobodna Srpska	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033901 23 Gž od 23. 05. 2023.
9.	Srpska alternativa	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033882 23 Gž od 07. 06. 2023.

351. Na zahtjev organa političke stranke iz sudskog registra su 2023. godine brisane: Nova alternativa – Stranka rada i razvoja, Snaga ekonomskog pokreta u Bosni i Hercegovini i Prva bosansko-hercegovačka stranka.

2.6. Ostale aktivnosti

352. Osim provođenja ključnih aktivnosti iz djelokruga Zakona o finansiranju političkih stranaka (prijem i kontrola godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, kancelarijske revizije, terenske revizije i sankcionisanje političkih stranaka), Centralna izborna komisija BiH je u 2023. godini provodila i druge aktivnosti i radnje, koje takođe definišu oblast finansiranja političkih stranaka, kao što su: stalna koordinacija s političkim strankama i davanje pismenih odgovora na njihove upite, uz nastojanje da se u potpunosti ispoštuju principi informisanja javnosti o finansiranju političkih stranaka; saradnja s NVO i drugim

organizacijama koje prate primjenu Zakona o finansiranju političkih stranaka, kao i saradnja s međunarodnim ekspertima.

353. Centralna izborna komisija BiH je u saradnji s *Transparency Internationalom* u BiH 13. decembra 2023. godine održala konferenciju pod nazivom „Integritet političkog finansiranja u regionu“ (vidjeti više u *V DIO – Međunarodna saradnja, seminari i edukacije*).
354. Centralna izborna komisija BiH je tokom 2023. godine nastojala pismeno odgovoriti na sve upite političkih stranaka koji su se odnosili na primjenu odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredaba Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH – Finansiranje izborne kampanje, kao i na upite svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, otklanjajući time nedoumice u vezi primjene navedenih zakona.
355. Takođe, Centralna izborna komisija BiH je, poštujući ključne principe informisanja javnosti, a posebno princip otvorenosti, kada su u pitanju modaliteti finansiranja političkih stranaka, ostvarila dobru saradnju i s medijima u Bosni i Hercegovini, u pogledu davanja relevantnih informacija koje definišu oblast finansiranja političkih stranaka i finansiranja izborne kampanje.

2.6.1. Međunarodna saradnja

356. Centralna izborna komisija BiH je, nastojeći da stvori zakonske i institucionalne pretpostavke za uređenje tzv. političkog finansiranja, u 2023. godini ostvarila saradnju i s međunarodnim organizacijama iz oblasti antikorupcionih zakona u koje spada i Zakon o finansiranju političkih stranaka.
357. U okviru međunarodne saradnje, Centralna izborna komisija BiH preduzima aktivnosti iz svoje nadležnosti, a koje se odnose na implementaciju preporuka Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine – Transparentnost finansiranja političkih stranaka.
358. U okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – oblast Transparentnost finansiranja političkih stranaka, nakon Evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka“ (usvojen na 51. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strazbur, 23–27. maj 2011. godine), GRECO je donio četiri privremena izvještaja o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a, dva izvještaja o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a i dva dodatka Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a¹⁰⁸.

¹⁰⁸ Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka“ (usvojen na 61. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strazbur, 14–18. oktobar 2013. godine), Privremeni izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka“ (usvojen na 64. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strazbur, 16–20. juni 2014. godine), Drugi privremeni izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a „Transparentnost finansiranja političkih stranaka“ (usvojen na 68. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strazbur, 15–19. juni 2015. godine), Treći privremeni izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojen na 72.

359. U Drugom dodatku Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojenom na 90. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strazburu, 21–25. mart 2022. godine), GRECO navodi da je proces reformi potrebno energično provoditi kako bi se dodatno povećala transparentnost političkog finansiranja i uloga političkih stranaka kao temeljnog elementa demokratskog sistema. GRECO je još jednom pozvao Bosnu i Hercegovinu da u potpunosti provede osam (od devet) preporuka.
360. Centralna izborna komisija BiH je kroz pisani dokument dala doprinos za izradu Dokumenta za diskusiju na 7. sastanku Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, koji je održan 6–7. decembra 2023. godine, u dijelu koji se odnosi na borbu protiv korupcije, a vezan je za realizaciju preporuka ODIHR-a i GRECO-a o finansiranju političkih stranaka, poboljšanju kapaciteta Službe za reviziju Centralne izborne komisije BiH kako bi se efikasnije pratilo poštivanje propisa o finansiranju političkih stranaka.
- Preporuke iz izvještaja Evropske unije sa Sedmog sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, održanog 6–7. decembra 2023. godine su:
- *Usvojiti Budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2024. godinu, kojim će se obezbijediti neophodna sredstva za Centralnu izbornu komisiju BiH za zapošljavanje novih kadrova u Službi za reviziju za praćenje poštivanja propisa o finansiranju političkih stranaka, u skladu s preporukama ODIHR-a /GRECO-a (rok 1. kvartal 2024. godine); i*
 - *Usvojiti novi Zakon o finansiranju političkih stranaka u skladu s preporukama ODIHR-a /GRECO-a.*
361. Centralna izborna komisija BiH dala je doprinos na izradi dokumenta o procjeni konkurentnosti Bosne i Hercegovine, u okviru projekta koji provodi OECD *Global Relations South East Europe* za Zapadni Balkan.
362. U periodu od 19. 04. do 20. 04. 2023. godine, na poziv Međunarodne fondacije za izborne sustave (IFES), dva državna službenika Sekretarijata CIK BiH/Služba za reviziju učestvovala su na radionici u Pragu, posvećenoj nadzoru nad finansiranjem političkih stranaka, istragama i sankcijama političkih stranaka (vidjeti više u *V DIO – Međunarodna saradnja, seminari i edukacije*).

2.6.2. Reforme izbornog zakonodavstva

363. Centralna izborna komisija BiH pripremila je Inicijativu o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka, koju će uputiti Parlamentarnoj skupštini BiH i Interresornoj radnoj grupi za izmjene izbornog zakonodavstva, zbog

plenarnoj sjednici GRECO-a u Strazburu, 27. juni – 1. juli 2016. godine), Četvrti privremeni izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojen na 76. plenarnoj sjednici u Strazburu, 19–23. juni 2017. godine), Drugi izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojen na 81. plenarnoj sjednici u Strazburu, 03–07. decembar 2018. godine), i Dodatak Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strazburu, 21–25. septembar 2020. godine) i Drugi dodatak Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 90. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strazburu, 21–25. mart 2022. godine).

upućivanja u zakonodavne procedure na razmatranje i usvajanje. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka unapređuje se pravni okvir koji omogućava implementaciju preporuka GRECO-a i OSCE-a/ODIHR-a.

364. Centralna izborna komisija BiH uputila je Ministarstvu finansija BiH inicijativu za izmjene i dopune Zakona o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine, kako bi se revizorima Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka, koji obavljaju specifične i složene poslove za koje treba obezbijediti funkcionalnu nezavisnost prilikom obavljanja poslova revizije finansiranja političkih stranaka, propisao dodatak na platu, a sve s namjerom da se ispoštuju preporuke GRECO-a, OSCE-a/ODIHR-a i Evropske unije, iznesene u Izvještaju sa 7. sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i bezbjednost, održanog 6–7. decembra 2023. godine.

3. Zaključna razmatranja

365. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s odredbama člana 14, stav 2. Zakona o finansiranju političkih stranaka, nadležna za provođenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka. U 2023. godini Centralna izborna komisija BiH provodila je sve aktivnosti koje su propisane odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15. Izbornog zakona BiH, koje se mogu grupisati na sljedeći način: prijem godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, prikupljanje podataka o sredstvima koja su iz budžeta svih nivoa isplaćena političkim subjektima, prikupljanje podataka od Centralne banke BiH o transakcijskim računima svih političkih stranaka, prikupljanje podataka o općinskim prostorima koje političke stranke koriste uglavnom bez naknade, kontrola i revizija finansijskih izvještaja, izdavanje revizorskih izvještaja s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, sankcionisanje političkih stranaka, prijave političkih stranaka nadležnim organima u svim slučajevima kada su utvrđene indicije na izvršena krivična djela i ostale aktivnosti.
366. Centralna izborna komisija BiH je putem svoje oficijelne *web*-stranice dala na uvid javnosti godišnje finansijske izvještaje svih političkih stranaka, kao i brojne informacije i izvještaje o izvorima finansiranja političkih stranaka, podatke o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz budžeta svih nivoa vlasti, izvještaje revizije svih političkih stranaka, s nalazima i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka. Revizorska mišljenja iz izvještaja o pregledu i izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja političkih stranaka objavljena su u Službenom glasniku BiH.

PRILOZI

Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2022. godini iz budžeta općina i gradova osnovnih izbornih jedinica.....	108
Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima u 2022. godini.....	113
Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim subjektima u 2022. godini.....	114
Prilog 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2022. godini iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH	118
Prilog 5 – Pregled sankcionisanih političkih stranaka i nezavisnih kandidata u 2023. godini	122

Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2022. godini iz budžeta općina i gradova osnovnih izbornih jedinica

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Federaciji Bosne i Hercegovine

Redni broj	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1.	50	TUZLA	700,000.00	627,306.38	-72,693.62	89.62%
2.	133	NOVI GRAD SARAJEVO	300,000.00	299,998.44	-1.56	100.00%
3.	91	TRAVNIK	298,600.12	273,716.74	-24,883.38	91.67%
4.	136	CENTAR SARAJEVO	238,781.28	238,781.28	0.00	100.00%
5.	1	VELIKA KLADUŠA	199,999.88	199,999.94	0.06	100.00%
6.	131	ILIDŽA	182,280.00	182,280.00	0.00	100.00%
7.	127	KONJIC	176,538.84	176,538.84	0.00	100.00%
8.	137	STARI GRAD SARAJEVO	167,807.00	167,807.00	0.00	100.00%
9.	79	ŽIVINICE	160,000.00	160,000.00	0.00	100.00%
10.	115	KISELJAK	140,000.00	140,000.00	0.00	100.00%
11.	112	VITEZ	141,000.00	128,950.00	-12,050.00	91.45%
12.	126	JABLANICA	121,799.70	121,799.63	-0.07	100.00%
13.	2	CAZIN	150,000.00	115,000.00	-35,000.00	76.67%
14.	32	SANSKI MOST	119,999.88	109,999.89	-9,999.99	91.67%
15.	135	VOGOŠĆA	106,627.87	107,192.25	564.38	100.53%
16.	65	JAJCE	105,000.00	105,000.00	0.00	100.00%
17.	109	BUGOJNO	99,000.00	99,000.00	0.00	100.00%
18.	118	ILIJAS	97,499.13	97,499.13	0.00	100.00%
19.	110	GORNJI VAKUF-USKOPLJE	96,600.00	96,600.00	0.00	100.00%
20.	111	NOVI TRAVNIK	90,000.00	90,000.00	0.00	100.00%
21.	130	HADŽIĆI	90,000.00	89,999.66	-0.34	100.00%
22.	49	SREBRENİK	90,000.01	88,353.74	-1,646.27	98.17%
23.	139	NOVO SARAJEVO	87,525.00	87,525.00	0.00	100.00%
24.	125	PROZOR-RAMA	120,000.00	81,587.50	-38,412.50	67.99%
25.	75	ŽEPČE	80,000.00	80,000.00	0.00	100.00%
26.	22	ORAŠJE	76,000.08	76,000.08	0.00	100.00%
27.	77	ZAVIDOVIĆI	69,600.00	69,600.00	0.00	100.00%
28.	39	TEŠANJ	66,593.01	66,593.01	0.00	100.00%
29.	172	ČITLUK	69,999.96	64,166.63	-5,833.33	91.67%
30.	4	BOSANSKA KRUPA	60,000.00	59,400.00	-600.00	99.00%
31.	44	GRAČANICA	59,400.00	58,672.50	-727.50	98.78%
32.	42	MAGLAJ	62,499.36	57,291.29	-5,208.07	91.67%

Redni broj	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
33.	94	KAKANJ	50,000.00	50,000.03	0.03	100.00%
34.	113	BUSOVAČA	50,000.00	50,000.00	0.00	100.00%
35.	114	FOJNICA	50,000.00	50,000.00	0.00	100.00%
36.	176	STOLAC	50,000.00	50,000.00	0.00	100.00%
37.	171	LJUBUŠKI	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
38.	124	TOMISLAVGRAD	49,800.00	37,350.00	-12,450.00	75.00%
39.	141	TRNOVO (FBIH)	34,628.40	34,628.40	0.00	100.00%
40.	129	KREŠEVO	33,999.60	33,999.60	0.00	100.00%
41.	17	ODŽAK	36,000.00	33,786.00	-2,214.00	93.85%
42.	25	GRADAČAC	43,833.19	33,499.85	-10,333.34	76.43%
43.	47	LUKAVAC	35,000.00	29,967.80	-5,032.20	85.62%
44.	59	KLJUČ	25,000.00	25,361.77	361.77	101.45%
45.	149	GRUDE	25,000.00	25,000.00	0.00	100.00%
46.	106	LIVNO	24,000.00	24,000.00	0.00	100.00%
47.	148	POSUŠJE	25,000.00	23,500.00	-1,500.00	94.00%
48.	173	ČAPLJINA	30,000.00	22,200.00	-7,800.00	74.00%
49.	174	NEUM	15,000.00	15,000.00	0.00	100.00%
50.	117	BREZA	14,670.00	14,666.72	-3.28	99.98%
51.	36	DOBOJ ISTOK	14,280.00	14,280.00	0.00	100.00%
52.	183	USORA	12,000.00	12,000.00	0.00	100.00%
53.	20	DOMALJEVAC-ŠAMAC	11,000.00	11,000.00	0.00	100.00%
54.	98	KLADANJ	0.00	8,879.71	8,879.71	
55.	107	KUPRES (FBIH)	10,000.00	7,741.18	-2,258.82	77.41%
56.	167	GORAŽDE	10,000.00	7,500.00	-2,500.00	75.00%
57.	37	DOBOJ JUG	10,000.00	7,287.92	-2,712.08	72.88%
58.	95	VAREŠ	5,500.00	5,500.00	0.00	100.00%
59.	52	ČELIĆ	7,000.00	3,500.00	-3,500.00	50.00%
60.	55	TEOČAK	3,180.00	3,180.00	0.00	100.00%
61.	67	DOBRETIĆI	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
62.	85	GLAMOČ	2,000.00	0.00	-2,000.00	0.00%
63.	82	SAPNA	3,800.00	0.00	-3,800.00	0.00%
64.	78	BANOVIĆI	0.00	0.00	0.00	
65.	30	BOSANSKI PETROVAC	0.00	0.00	0.00	
66.	84	BOSANSKO GRAHOVO	0.00	0.00	0.00	
67.	5	BUŽIM	0.00	0.00	0.00	
68.	89	DONJI VAKUF	0.00	0.00	0.00	
69.	57	DRVAR	0.00	0.00	0.00	

Redni broj	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
70.	165	FOČA (FBiH)	0.00	0.00	0.00	
71.	80	KALESIA	0.00	0.00	0.00	
72.	96	OLOVO	0.00	0.00	0.00	
73.	143	PALE (FBiH)	0.00	0.00	0.00	
74.	116	VISOKO	0.00	0.00	0.00	
75.	93	ZENICA	0.00	0.00	0.00	
76.	3	BIHAĆ	58,084.75	58,084.75	0.00	100.00%
77.	150	ŠIROKI BRIJEG	50,000.00	45,000.00	5,000.00	90.00%
78.	181	RAVNO	NP	NP		
UKUPNO OPĆINE I GRADOVI OSNOVNE IZBORNE JEDINICE U FEDERACIJI BiH			5,454,927.06	5,196,572.66	-248,354.40	95.26%

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Republici Srpskoj

Redni broj	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1.	034B	BANJA LUKA	301,998.72	301,998.72	0.00	100.00%
2.	29	BIJELJINA	259,999.68	259,999.68	0.00	100.00%
3.	9	PRIJEDOR	99,000.00	99,000.00	0.00	100.00%
4.	21	ŠAMAC	70,000.00	97,787.37	27,787.37	139.70%
5.	74	TESLIĆ	90,000.00	68,304.00	-21,696.00	75.89%
6.	38	DOBOJ	80,000.00	66,408.61	-13,591.39	83.01%
7.	14	DERVENTA	64,999.90	64,999.90	0.00	100.00%
8.	64	MRKONJIĆ GRAD	48,600.00	48,600.00	0.00	100.00%
9.	182	TREBINJE	0.00	42,260.52	42,260.52	
10.	11	LAKTAŠI	42,931.03	42,053.10	-877.93	97.96%
11.	185	MILIĆI	30,833.99	30,833.99	0.00	100.00%
12.	13	PRNJAVOR	27,999.98	26,599.94	-1,400.04	95.00%
13.	40	STANARI	40,000.00	23,341.18	-16,658.82	58.35%
14.	88	ŠIPOVO	22,797.00	22,797.00	0.00	100.00%
15.	7	NOVI GRAD	27,572.77	22,594.57	-4,978.20	81.95%
16.	164	GACKO	21,100.00	22,592.00	1,492.00	107.07%
17.	10	GRADIŠKA	60,000.00	20,000.04	-39,999.96	33.33%
18.	132	ISTOČNA ILIDŽA	20,420.38	19,603.52	-816.86	96.00%
19.	35	ČELINAC	205,164.92	19,163.95	-186,000.97	9.34%
20.	24	MODRIČA	18,000.00	18,000.00	0.00	100.00%
21.	161	NEVESINJE	15,000.01	15,000.01	0.00	100.00%
22.	83	ZVORNIK	58,500.13	14,064.10	-44,436.03	24.04%
23.	61	RIBNIK	10,260.00	10,260.00	0.00	100.00%
24.	170	RUDO	10,000.00	10,000.00	0.00	100.00%
25.	144	PALE (RS)	15,000.00	9,996.00	-5,004.00	66.64%
26.	8	KOZARSKA DUBICA	15,000.00	8,381.00	-6,619.00	55.87%
27.	16	BROD	29,519.93	7,379.96	-22,139.97	25.00%
28.	123	HAN PIJESAK	7,500.00	7,206.40	-293.60	96.09%
29.	56	UGLJEVIK	76,000.90	6,043.50	-69,957.40	7.95%
30.	169	ČAJNIČE	5,949.84	5,949.84	0.00	100.00%
31.	103	VLASENICA	8,000.00	5,064.66	-2,935.34	63.31%
32.	142	TRNOVO (RS)	4,099.68	4,099.68	0.00	100.00%

Redni broj	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
33.	54	LOPARE	9,000.00	3,743.48	-5,256.52	41.59%
34.	179	LJUBINJE	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
35.	177	BERKOVIĆI	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
36.	33	OŠTRA LUKA	1,980.00	1,980.00	0.00	100.00%
37.	12	SRBAC	15,000.00	1,430.00	-13,570.00	9.53%
38.	26	PELAGIĆEVO	7,500.00	500.00	-7,000.00	
39.	140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	2,263.16	377.20	-1,885.96	16.67%
40.	146	ROGATICA	20,000.04	0.00	-20,000.04	0.00%
41.	105	SREBRENICA	15,000.00	0.00	-15,000.00	0.00%
42.	180	BILEĆA	14,000.00	0.00	-14,000.00	0.00%
43.	121	SOKOLAC	13,000.00	0.00	-13,000.00	0.00%
44.	104	BRATUNAC	10,000.00	0.00	-10,000.00	0.00%
45.	58	ISTOČNI DRVAR	0.00	0.00	0.00	
46.	158	ISTOČNI MOSTAR	0.00	0.00	0.00	
47.	138	ISTOČNI STARI GRAD	0.00	0.00	0.00	
48.	66	JEZERO	0.00	0.00	0.00	
49.	163	KALINOVIK	0.00	0.00	0.00	
50.	184	KOSTAJNICA	0.00	0.00	0.00	
51.	6	KRUPA NA UNI	0.00	0.00	0.00	
52.	108	KUPRES (RS)	0.00	0.00	0.00	
53.	168	NOVO GORAŽDE	0.00	0.00	0.00	
54.	81	OSMACI	0.00	0.00	0.00	
55.	18	VUKOSAVLJE	0.00	0.00	0.00	
56.	31	PETROVAC	NP	NP		
57.	45	PETROVO	NP	NP		
58.	68	KNEŽEVO	NP	NP		
59.	101	ŠEKOVIĆI	NP	NP		
60.	166	FOČA	30,000.00	30,000.48	-0.48	100.00%
61.	70	KOTOR VAROŠ	NP	NP		
62.	147	VIŠEGRAD	NP	NP		
63.	23	DONJI ŽABAR	NP	NP		
UKUPNO OPĆINE I GRADOVI OSNOVNE IZBORNE JEDINICE U REPUBLICI SRPSKOJ			1,929,992.06	1,464,414.40	-465,578.62	75.88%

**Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima u
2022. godini**

Kod	Naziv grada	Kod subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirano	Ukupno uplaćeno	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
199A	GRAD MOSTAR	1	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA – SEFER HALILOVIĆ	520,000.00	4,406.34	-14,044.20	97.30%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU		4,406.34		
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE		56,038.59		
		27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE		150,776.05		
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		91,544.62		
		877	NAŠA STRANKA		39,650.95		
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA		54,249.42		
		2292	PRVA MOSTARSKA PARTIJA		47,313.89		
		80000	FIZIČKO LICE – NEZAVISNI KANDIDAT		12,894.41		
		80000	FIZIČKO LICE – NEZAVISNI KANDIDAT		12,894.41		
		90068	OSTAJTE OVDJE – ZAJEDNO ZA NAŠ MOSTAR		31,780.78		
UKUPNO GRAD MOSTAR				520,000.00	505,955.80	-14,044.20	97%
666	GRAD SARAJEVO	8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	19,085.70	19,085.70	0.00	100.00%
		36	BOSS – BOSANSKA STRANKA – MIRNES AJANOVIĆ	13,442.90	13,442.90	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	30,996.46	30,996.46	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	32,698.48	32,698.48	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	15,151.20	7,800.00	-7,351.20	51.48%
		1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH	13,442.90	13,442.90	0.00	100.00%
		2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	59,984.64	59,984.64	0.00	100.00%
		2320	PLATFORMA ZA PROGRES	7,800.00	7,800.00	0.00	100.00%
		2325	SAVEZ MLADIH SNAGA	13,442.90	13,442.90	0.00	100.00%
		2328	NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA	13,442.90	13,442.90	0.00	100.00%
UKUPNO GRAD SARAJEVO				219,488.08	212,136.88	-7,351.20	96.65%
888	GRAD ISTOČNO SARAJEVO			0.00	0.00	0.00	
UKUPNO GRAD ISTOČNO SARAJEVO				0.00	0.00	0.00	
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA GRADOVA				739,488.08	718,092.68	-21,395.40	97.11%

**Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim subjektima u
2022. godini**

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod političkog subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirano	Ukupno uplaćeno	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
206	SREDNJOBOSANSKI KANTON	8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	137,115.80	137,115.60	-0.20	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	250,383.16	250,383.29	0.13	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	70,266.32	70,266.39	0.07	100.00%
		1270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	24,857.18	24,856.70	-0.48	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	80,426.32	80,426.39	0.07	100.00%
		2314	NEZAVISNI BLOK	48,776.84	48,777.16	0.32	100.00%
		2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	10,160.00	10,160.00	0.00	100.00%
		90037	HDZ1990 – HSP	58,936.83	58,937.16	0.33	100.00%
		90041	KOALICIJA HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP – HNS, HSP DR. AS BIH, HDU BIH, HSS SR	199,077.60	199,077.42	-0.18	100.00%
UKUPNO SREDNJOBOSANSKI KANTON				880,000.05	880,000.11	0.06	100.00%
209	KANTON SARAJEVO	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	750,000.00	18,640.29	-0.21	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE		76,078.97		
		36	BOSS – BOSANSKA STRANKA – MIRNES AJANOVIĆ		34,646.47		
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		138,416.68		
		877	NAŠA STRANKA		85,599.16		
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH		43,424.70		
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA		55,259.44		
		2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA		122,260.48		
		2328	NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA		23,515.63		
		3056	ZA NOVE GENERACIJE		7,375.09		
		80001	ČLANOVI PARLAMENTARNIH GRUPA		126,518.14		
		80002	FIZIČKO LICE – SAMOSTALNI VIJEĆNIK/ZASTUPNIK		9,132.37		
		80002	FIZIČKO LICE – SAMOSTALNI VIJEĆNIK/ZASTUPNIK		9,132.37		
UKUPNO KANTON SARAJEVO				750,000.00	749,999.79	-0.21	100.00%
204	ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	16,825.40	16,825.40	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	58,290.61	58,290.61	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	104,659.33	104,659.33	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	20,190.48	20,190.48	0.00	100.00%
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	24,761.90	24,761.90	0.00	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	34,984.13	34,984.13	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	38,862.01	32,698.39	-6,163.62	84.14%

		2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	6,163.62	6,163.62	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	5,020.76	5,020.76	0.00	100.00%
		3044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA – KASUMOVIĆ FUAD	9,474.96	9,474.96	0.00	100.00%
		90041	KOALICIJA HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP – HNS, HSP DR. AS BIH, HDU BIH, HSS SR	36,639.81	30,476.19	-6,163.62	83.18%
		90042	KOALICIJA NEZAVISNI BLOK, SNAGA CENTRA, HS BIH I PRVA STRANKA	44,126.99	44,126.99	0.00	100.00%
		90085	HDZ BIH, HSSSR, HSS, HSP BIH, HKDU, HSPAS, HDU, HSPHB, HRAST, HDZ90, HNP	0.00	6,163.62	6,163.62	
		90086	ŽELJKO KOMŠIĆ ZA GRAĐANSKU DRŽAVU DF/GS	0.00	6,163.62	6,163.62	
UKUPNO ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON				400,000.00	400,000.00	0.00	100.00%
203	TUZLANSKI KANTON	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	53,476.00	26,077.00	-27,399.00	48.76%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	154,086.00	74,878.00	-79,208.00	48.59%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	138,678.00	73,481.00	-65,197.00	52.99%
		877	NAŠA STRANKA	58,010.00	27,060.00	-30,950.00	46.65%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	53,476.00	22,282.00	-31,194.00	41.67%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	64,354.00	33,383.00	-30,971.00	51.87%
		2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	0.00	4,276.00	4,276.00	
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	112,392.00	52,012.00	-60,380.00	46.28%
		2711	SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	4,583.78	4,583.78	
UKUPNO TUZLANSKI KANTON				634,472.00	318,032.78	-316,439.22	50.13%
201	UNSKO-SANSKI KANTON	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	300,000.00	1,333.37	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE		37,395.84		
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		72,895.78		
		877	NAŠA STRANKA		19,645.84		
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI		69,645.75		
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH		23,812.47		
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA		23,895.87		
		1701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE		30,895.84		
		2314	NEZAVISNI BLOK		15,812.50		
		2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA		2,083.37		
		2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU		2,583.37		
UKUPNO UNSKO-SANSKI KANTON				300,000.00	300,000.00	0.00	100.00%
210	LIVANJSKI KANTON	8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%

		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA – SNSD	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	32,000.00	32,000.00	0.00	100.00%
		1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	32,000.00	32,000.00	0.00	100.00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		2322	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
		80000	FIZIČKO LICE – NEZAVISNI KANDIDAT	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		80000	FIZIČKO LICE – NEZAVISNI KANDIDAT	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		80000	FIZIČKO LICE – NEZAVISNI KANDIDAT	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
UKUPNO LIVANJSKI KANTON				200,000.00	200,000.00	0.00	100.00%
208	ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON	17	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH (017)	9,000.00	6,750.00	-2,250.00	75.00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	18,000.00	13,500.00	-4,500.00	75.00%
		90046	HDZ BIH, HKDU BIH	144,000.00	108,000.00	-36,000.00	75.00%
		90061	HSP DR. A. STARČEVIĆ – HDU	9,000.00	6,750.00	-2,250.00	75.00%
		90062	HRVATSKO ZAJEDNIŠTVO – HDZ 1990 – HS – HKDU – HRAST – HNL	27,000.00	20,250.00	-6,750.00	75.00%
UKUPNO ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON				207,000.00	155,250.00	-51,750.00	75.00%
202	POSAVSKI KANTON	8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	10,000.43	10,000.43	0.00	100.00%
		27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	55,701.71	55,701.71	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	16,999.57	16,999.57	0.00	100.00%
		734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	6,630.00	6,630.00	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	17,333.00	17,333.00	0.00	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	8,334.00	8,334.00	0.00	100.00%
		1188	POSAVSKA STRANKA	8,334.00	8,334.00	0.00	100.00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	1,666.43	0.00	-1,666.43	0.00%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	10,000.43	10,000.43	0.00	100.00%
		80000	FIZIČKO LICE – NEZAVISNI KANDIDAT	1,666.43	1,666.43	0.00	100.00%
		80002	FIZIČKO LICE – SAMOSTALNI VIJEČNIK/ZASTUPNIK	3,334.00	3,334.00	0.00	100.00%
UKUPNO POSAVSKI KANTON				140,000.00	138,333.57	-1,666.43	98.81%
205	BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	80,000.00	5,783.76	-0.12	
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE		5,783.76		
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		15,303.76		
		877	NAŠA STRANKA		2,673.00		
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI		2,673.00		
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH		5,540.76		
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA		8,543.76		
		1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE		11,943.76		
		2314	NEZAVISNI BLOK		2,673.00		

		2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA		950.76		
		2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA		670.76		
		2328	NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA		8,873.00		
		2798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI – DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ		470.76		
		3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE		710.76		
		3048	NOVA POLITIČKA INICIJATIVA		710.76		
		3050	NEZAVISNA GRAĐANSKA LISTA		470.76		
		3066	NOVI POČETAK		1,150.76		
		90044	GORAŽDANSKA PRIČA (BNS, KP, LDS BIH I NS RZB)		5,073.00		
UKUPNO BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON				80,000.00	79,999.88	-0.12	100.00%
207	HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON	8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	46,164.00	46,161.00	-3.00	
		17	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH (017)	7,667.00	7,667.00	0.00	
		27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	140,393.00	140,385.00	-8.00	
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	93,278.00	93,278.00	0.00	
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	29,714.00	29,705.00	-9.00	
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	16,148.00	16,126.00	-22.00	
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	19,020.00	19,006.00	-14.00	
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	27,798.00	27,795.00	-3.00	
		2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	2,082.00	2,082.00	0.00	
		3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	2,082.00	2,082.00	0.00	
		80002	FIZIČKO LICE – SAMOSTALNI VIJEĆNIK/ZASTUPNIK	8,778.00	8,778.00	0.00	
		80002	FIZIČKO LICE – SAMOSTALNI VIJEĆNIK/ZASTUPNIK	8,778.00	8,778.00	0.00	
		80002	FIZIČKO LICE – SAMOSTALNI VIJEĆNIK/ZASTUPNIK	8,778.00	8,778.00	0.00	
UKUPNO HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON				410,680.00	410,621.00	-59.00	99.99%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA KANTONA				4,002,152.05	3,632,237.13	-369,914.92	

Prilog 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2022. godini iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH

Bosna i Hercegovina

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno isplaćena sredstva iz budžeta	Ukupno uplaćena sredstva na račune stranaka	Utrošena sredstva za rad klubova
1	2	3	4	5	6	7	8
1000	DRŽAVA	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	117,142.86	117,142.86	78,137.10	39,005.76
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	100,714.28	100,714.28	25,566.83	70,147.45
		1972	UJEDINJENA SRPSKA			5,000.00	
		027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	83,928.57	83,928.57	24,441.27	59,487.30
		018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	97,500.01	97,500.01	21,657.16	36,701.24
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA			39,141.61	
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	50,357.15	50,357.15	27,720.31	22,636.84
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH – FAHRUDIN RADONČIĆ	77,500.01	77,500.01	45,288.74	1,854.11
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE			30,357.16	
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	77,142.86	76,891.57	67,839.49	9,052.08
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	30,357.15	25,357.16	25,357.16	0.00
		877	NAŠA STRANKA I NEZAVISNI BLOK	84,285.72	76,973.08	40,357.16	8,258.76
		2314	NEZAVISNI BLOK			28,357.16	
		80017	SRPSKI KLUB U PD PSBIH DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	60,714.30	60,203.88	20,357.16	19,489.56
			SRPSKI KLUB U PD PSBIH SOCIJALISTIČKA PARTIJA			20,357.16	
		80014	KLUB DELAGATA HRVATSKOG NARODA U DN PSBIH HDZ BIH	63,571.42	63,571.91	15,200.00	48,371.91
		80012	KLUB DELAGATA SRPSKOG NARODA U DN PSBIH SDS	56,785.71	55,611.21	0.00	43,611.21
			KLUB DELAGATA SRPSKOG NARODA U DN PSBIH SNSD			12,000.00	
		80013	KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH SDA	50,000.00	49,918.22	25,100.00	8,218.22
			KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH SBB BIH			8,300.00	
			KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH SDP BIH			8,300.00	
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA BOSNE I HERCEGOVINE				950,000.04	935,669.91	568,835.47	366,834.44

Federacija Bosne i Hercegovine

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod političkog subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
A	ENTITET FBiH	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	83,706.00	83,706.00	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	463,706.00	463,706.00	0.00	100.00%
		17	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH (017)	23,031.00	23,031.00	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	595,244.00	595,244.00	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	52,261.00	52,261.00	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	200,629.00	200,629.00	0.00	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	215,245.00	215,245.00	0.00	100.00%
		1188	POSAVSKA STRANKA	83,706.00	83,706.00	0.00	100.00%
		1200	SRPSKA NAPREDNA STRANKA	83,706.00	83,706.00	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	98,322.00	98,322.00	0.00	100.00%
		1701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%
		1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	23,031.00	23,031.00	0.00	100.00%
		1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	98,322.00	98,322.00	0.00	100.00%
		2314	NEZAVISNI BLOK	127,553.00	127,553.00	0.00	100.00%
		2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	142,168.00	142,168.00	0.00	100.00%
		90041	KOALICIJA HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP – HNS, HSP DR. AS BIH, HDU BIH, HSS SR	419,859.00	419,859.00	0.00	100.00%
		90044	GORAŽDANSKA PRIČA (BNS, KP, LDS BIH I NS RZB)	98,322.00	98,322.00	0.00	100.00%
		90045	HDZ BIH, HKDU BIH, HSP – HNS, HSP DR. AS BIH, HDU BIH	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%
		90046	HDZ BIH, HKDU BIH	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%
		90047	BIH POBJEĐUJE (DF – GS)	215,245.00	215,245.00	0.00	100.00%
		90048	SRPSKA LISTA (SNSD, DNS, SP)	127,553.00	127,553.00	0.00	100.00%
		90049	A-SDA ZA EVROPSKU BIH (A-SDA I SAVEZ ZA STARI GRAD)	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%
		90052	A-SDA – POMAK ZAJEDNO (A-SDA I NEZAVISNA BH LISTA – 2328)	83,706.00	83,706.00	0.00	100.00%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA FEDERACIJE BIH				3,800,000.00	3,800,000.00	0.00	100.00%

Republika Srpska

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod političkog subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
B	ENTITET RS	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	53,451.20	53,451.20	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	8,119.82	8,119.82	0.00	100.00%
		74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	331,382.64	331,382.64	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	110,962.31	110,962.31	0.00	100.00%
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	405,079.15	405,079.15	0.00	100.00%
		461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	490,563.52	490,563.52	0.00	100.00%
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	1,083,069.33	1,083,069.33	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	53,451.31	53,451.31	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	4,059.91	4,059.91	0.00	100.00%
		1702	ZA PRAVDU I RED – LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA	17,351.77	17,351.77	0.00	100.00%
		1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	213,804.91	213,804.91	0.00	100.00%
		1972	UJEDINJENA SRPSKA	198,739.57	198,739.57	0.00	100.00%
		2420	DEMOKRATSKI SAVEZ	20,299.56	20,299.56	0.00	100.00%
		2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE – SPS	14,403.98	14,403.98	0.00	100.00%
		2495	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELEN	4,059.91	4,059.91	0.00	100.00%
		3035	NARODNA PARTIJA SRPSKE – DARKO BANJAC	14,403.98	14,403.98	0.00	100.00%
		90070	SDS – SRSRS – SRS	646,797.06	646,797.06	0.00	100.00%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA REPUBLIKE SRPSKE				3,669,999.93	3,669,999.93	0.00	100.00%

Brčko distrikt BiH

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod političkog subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
200C	BRČKO DISTRIKT BIH	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	19,548.38	19,548.38	0.00	100.00%
		74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	24,064.50	24,064.50	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	28,580.62	28,580.62	0.00	100.00%

	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
	1972	UJEDINJENA SRPSKA	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
	2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	4,516.14	4,516.14	0.00	100.00%
	90071	SDP, NS I ALIJA DENJAGIĆ	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
	90079	SBB I A. ILJAZOVIĆ	19,548.38	19,548.38	0.00	100.00%
	90080	SDS I M. ŠEČIĆ	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
	90081	SNSD – DEMOS – Đ. POPOVIĆ	28,580.62	28,580.62	0.00	100.00%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA BRČKO DISTRIKTA BIH			199,999.94	199,999.94	0.00	100.00%

Prilog 5 – Pregled sankcionisanih političkih stranaka i nezavisnih kandidata u 2023. godini

Političke stranke – Administrativna mjera uskraćivanje prava političkim strankama da se kandiduju za učešće na narednim izborima

Redni broj	Politička stranka	Broj i datum odluke
1.	GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-1059/22 od 04. 05. 2023.
2.	DEMOKRATSKA STRANKA INVALIDA BIH	05-1-07-6-1060/22 od 04. 05. 2023.
3.	POVRATAK OTPISANIH	05-1-07-6-1061/22 od 04. 05. 2023.
4.	IZVORNA SRPSKA	05-1-07-6-1062/22 od 04. 05. 2023.
5.	STRANKA PRAVEDNE POLITIKE	05-1-07-6-1064/22 od 04. 05. 2023.
6.	SRPSKA ALTERNATIVA	05-1-07-6-1065/22 od 04. 05. 2023.
7.	POKRET ZA PRNJAVOR	05-1-07-6-1066/22 od 04. 05. 2023.
8.	SOCIJALISTI – SPS	05-1-07-6-1067/22 od 04. 05. 2023.
9.	EKOLOŠKI SLOBODARSKI POKRET	05-1-07-6-1068/22 od 04. 05. 2023.
10.	SAVEZ OSTANAK	05-1-07-6-1069/22 od 04. 05. 2023.
11.	NOVA SNAGA BIH	05-1-07-6-1071/22 od 04. 05. 2023.
12.	NOVI BOŠNJAČKI POKRET	05-1-07-6-1072/22 od 04. 05. 2023.
13.	SNAGA CENTRA	05-1-07-6-1073/22 od 04. 05. 2023.
14.	NARODNA STRANKA NOVI GRAD	05-1-07-6-1074/22 od 04. 05. 2023.
15.	SLOBODNA SRPSKA	05-1-07-6-1077/22 od 04. 05. 2023.
16.	POKRET ZA BOLJE BRČKO – ĐAPO MIRSAĐ	05-1-07-6-1079/22 od 04. 05. 2023.
17.	SRPSKA NAPREDNA STRANKA – IZVORNA	05-1-07-6-1080/22 od 04. 05. 2023.
18.	STRANKA DEVIZNIH ŠTEDISA RS	05-1-07-6-1081/22 od 04. 05. 2023.
19.	PARTIJA SOCIJALNE PRAVDE	05-1-07-6-1082/22 od 04. 05. 2023.
20.	NOVA GRAĐANSKA INICIATIVA – KOZARAC	05-1-07-6-1083/22 od 04. 05. 2023.
21.	NAPREDNA DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-1084/22 od 04. 05. 2023.
22.	HRVATSKA NARODNA ZAJEDNICA 1908	05-1-07-6-1086/22 od 04. 05. 2023.
23.	STRANKA ZA BOLJE GORAŽDE	05-1-07-6-1087/22 od 04. 05. 2023.
24.	SOCIJALDEMOKRATSKI FRONT BIH	05-1-07-6-1088/22 od 04. 05. 2023.

Novčane kazne za nezavisne kandidate

Redni broj	Nezavisni kandidat	Broj i datum odluke	Iznos kazne (KM)
1.	MUSIĆ SALKO	05-1-07-6-743/22 od 04. 05. 2023.	500,00
2.	LAZIĆ DRAGICA	05-1-07-6-745/22 od 04. 05. 2023.	500,00
3.	RISTIĆ DRAGAN	05-1-07-6-749/22 od 04. 05. 2023.	500,00
4.	VUKADINOVIĆ SRĐAN	05-1-07-6-760/22 od 04. 05. 2023.	500,00
5.	ANTIĆ VLADIMIR	05-1-07-6-764/22 od 04. 05. 2023.	500,00
6.	MITROVIĆ PANTELIIJA	05-1-07-6-766/22 od 04. 05. 2023.	500,00
7.	LAZIĆ PANTELIIJA	05-1-07-6-768/22 od 04. 05. 2023.	500,00
8.	FRLJANOVIĆ RAMIZ	05-1-07-6-792/22 od 04. 05. 2023.	500,00
9.	SIMIĆ ALEKSANDAR	05-1-07-6-794/22 od 04. 05. 2023.	500,00
10.	DAJIĆ SENAD	05-1-07-6-796/22 od 04. 05. 2023.	500,00
11.	ALDOBAŠIĆ SANJIN	05-1-07-6-797/22 od 04. 05. 2023.	500,00
12.	DAČAJ ĆAZIM	05-1-07-6-801/22 od 04. 05. 2023.	500,00
13.	ČIČAK JADRANKA	05-1-07-6-802/22 od 04. 05. 2023.	500,00
14.	HUŠIDIĆ RAMO	05-1-07-6-807/22 od 04. 05. 2023.	500,00
15.	BOROVČEVIĆ JASKO	05-1-07-6-810/22 od 04. 05. 2023.	500,00
16.	ČUČIĆ SLAĐANA	05-1-07-6-813/22 od 04. 05. 2023.	500,00
17.	SULJIĆ MEHMED	05-1-07-6-814/22 od 04. 05. 2023.	500,00
18.	BUŠATLIĆ MIRSAD	05-1-07-6-815/22 od 04. 05. 2023.	500,00
19.	DMIČIĆ DRAGISLAV	05-1-07-6-828/22 od 04. 05. 2023.	500,00
20.	MAŠIĆ ALEKSANDAR	05-1-07-6-829/22 od 04. 05. 2023.	500,00
21.	DRLJIĆ RADOMIR	05-1-07-6-840/22 od 04. 05. 2023.	500,00
22.	BIJELJIĆ PETAR	05-1-07-6-842/22 od 04. 05. 2023.	500,00

Redni broj	Nezavisni kandidat	Broj i datum odluke	Iznos kazne (KM)
23.	JERINIĆ MILOSAVA	05-1-07-6-843/22 od 04. 05. 2023.	500,00
24.	BIJELJIĆ GORAN	05-1-07-6-845/22 od 04. 05. 2023.	500,00
25.	NEDELJKO ZORAN	05-1-07-6-853/22 od 04. 05. 2023.	500,00
26.	JERINIĆ MILICA	05-1-07-6-854/22 od 04. 05. 2023.	500,00
27.	HRON LEMUEL	05-1-07-6-856/22 od 04. 05. 2023.	500,00
28.	JANJIĆ MILE	05-1-07-6-860/22 od 04. 05. 2023.	500,00
29.	GJEVAT SHATRIA	05-1-07-6-864/22 od 04. 05. 2023.	500,00
30.	ŠOLAK SINIŠA	05-1-07-6-866/22 od 04. 05. 2023.	500,00
31.	ZEJČIROVIĆ MEVLUDIN	05-1-07-6-879/22 od 04. 05. 2023.	500,00
32.	ŠEHU ARIJAN	05-1-07-6-881/22 od 04. 05. 2023.	500,00
33.	STEVIĆ TOMISLAV	05-1-07-6-889/22 od 04. 05. 2023.	500,00
34.	HALILOVIĆ ISMIRA	05-1-07-6-891/22 od 04. 05. 2023.	500,00
35.	TUZLIĆ HALIL	05-1-07-6-900/22 od 04. 05. 2023.	500,00
36.	NOVAKOVIĆ STANISLAV	05-1-07-6-912/22 od 04. 05. 2023.	500,00
37.	BEGIĆ SENAD	05-1-07-6-917/22 od 04. 05. 2023.	500,00
38.	LAZIĆ BOBAN	05-1-07-6-925/22 od 04. 05. 2023.	500,00
39.	VUJEVIĆ KREŠO	05-1-07-6-929/22 od 04. 05. 2023.	500,00
40.	ČURČIJA MARIJA	05-1-07-6-935/22 od 04. 05. 2023.	500,00
41.	PAVLOVSKI JOSIP	05-1-07-6-943/22 od 04. 05. 2023.	500,00
42.	ISMAILI MAIR	05-1-07-6-956/22 od 04. 05. 2023.	500,00
43.	VUKOBRAT BOŠKO	05-1-07-6-957/22 od 04. 05. 2023.	500,00
44.	BLAGOJEVIĆ MILENKO	05-1-07-6-959/22 od 04. 05. 2023.	500,00
45.	UZELAC LJUBICA	05-1-07-6-967/22 od 04. 05. 2023.	500,00
46.	MIĆIĆ DALIBOR	05-1-07-6-976/22 od 04. 05. 2023.	500,00

Redni broj	Nezavisni kandidat	Broj i datum odluke	Iznos kazne (KM)
47.	MUJKIĆ SABIRA	05-1-07-6-977/22 od 04. 05. 2023.	500,00
48.	ŠEĆIRI RAMBO	05-1-07-6-984/22 od 04. 05. 2023.	500,00
49.	BRABENEC MIROSLAV	05-1-07-6-986/22 od 04. 05. 2023.	500,00
50.	PAZARČEVIĆ VEDAD	05-1-07-6-991/22 od 04. 05. 2023.	500,00
51.	ŠAĆIRI RAZIJA	05-1-07-6-994/22 od 04. 05. 2023.	500,00
52.	KEMIRA ARIF	05-1-07-6-997/22 od 04. 05. 2023.	500,00
53.	MILIČEVIĆ NIKO	05-1-07-6-999/22 od 04. 05. 2023.	500,00
54.	DIZDAR DALIBOR	05-1-07-6-1000/22 od 04. 05. 2023.	500,00
55.	VELIJA SAFET	05-1-07-6-1002/22 04.05.2023.	500,00
56.	INKIĆ DENIS	05-1-07-6-1012/22 od 04. 05. 2023.	500,00
57.	MARINKOVIĆ BORO	05-1-07-6-1013/22 od 04. 05. 2023.	500,00
58.	ZEKOTIĆ MUHAMED	05-1-07-6-1015/22 od 04. 05. 2023.	500,00
59.	JUSUFOVIĆ ALBANO	05-1-07-6-1017/22 od 04. 05. 2023.	500,00
60.	BIJELIĆ MAJA	05-1-07-6-1031/22 od 04. 05. 2023.	500,00
61.	TOMIĆ TANJA	05-1-07-6-1032/22 od 04. 05. 2023.	500,00
	UKUPNO		30.500,00

III DIO

PROVOĐENJE ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BIH

1. Provjera kandidata za Vijeće ministara BiH

367. Na osnovu člana 10c. i 10d, tačka b) Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine¹⁰⁹ i člana 1.6, 1.7, 1.8, stav (4) i 4.2 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH izvršila je provjere za **19** kandidata za funkciju ministra ili zamjenika ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.
368. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, a na osnovu izvršenih provjera, utvrđeno je da svi predloženi kandidati ispunjavaju uslove za kandidaturu na funkciju ministra ili zamjenika ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, propisane odredbama članova 1.6, 1.7, i 4.2 Izbornog zakona BiH, o čemu je Centralna izborna komisija BiH izdala odgovarajuću potvrdu.
369. Isto tako, Centralna izborna komisija BiH je, dana 23. 06. 2023. godine, primila akt predsjedavajuće Vijeća ministara Bosne i Hercegovine broj 01-34-3-1698-1/23 od 21. 06. 2023. godine, kojim su dostavljeni popunjeni obrasci, propisani od strane Centralne izborne komisije BiH, za kandidata za funkciju ministra finansija i trezora (Srđan Amidžić) u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, u skladu s članom 10c. i 10d, tačka b) Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.
370. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, a na osnovu izvršenih provjera, utvrđeno je da predloženi kandidat ispunjava uslove za kandidaturu na funkciju ministra u Vijeću ministara BiH, propisane odredbama članova 1.6, 1.7, i 4.2 Izbornog zakona BiH, o čemu je Centralna izborna komisija BiH izdala odgovarajuću potvrdu.

2. Provjera kandidata za pozicije direktora i zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije

371. U skladu s članom 10c. i 10d, tačka b) Zakona o Vijeću ministara BiH, a u vezi s članom 13, stav (1) Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
372. U izvještajnom periodu nije bilo provjera kandidata za funkciju direktora i zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

3. Zaključna razmatranja

373. Tokom 2023. godine izvršena je provjera za 20 kandidata za funkciju u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

¹⁰⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 24/08

IV DIO

AKTIVNOSTI CENTRA ZA EDUKACIJU CIK BIH

1. Aktivnosti Centra za edukaciju

374. Centar za edukaciju Centralne izborne komisije BiH osnovan je odlukom Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 103/13) s ciljem edukacije tijela za provođenje izbora i svih učesnika iz oblasti izbora i finansiranja političkih stranaka, kako na nivou Bosne i Hercegovine, tako i na regionalnom i međunarodnom nivou.
375. Osnivanjem Centra za edukaciju Centralna izborna komisija BiH je obezbijedila stalan i adekvatan prostor za ispunjenje zakonom utvrđene obaveze kontinuirane obuke članova tijela za provođenje izbora. Organizovanjem edukativnih radionica, seminara i predavanja istaknutih izbornih, domaćih i međunarodnih eksperata, kako za članove izborne administracije, tako i za predstavnike političkih subjekata, medije, nevladine organizacije i sl., omogućit će se kvalitetnija i kontinuirana obuka, trening i profesionalno usavršavanje svih učesnika u izbornom procesu u BiH.
376. Centar za edukaciju koji je otvoren 9. oktobra 2017. godine raspolaže konferencijskom salom kapaciteta 70 mjesta, opremom za videoprojekcije i ozvučenje i pogodan je za organizovanje konferencija, seminara, okruglih stolova, radionica i predavanja.
377. Nastavni plan i program Centra za edukaciju pripremljen je u okviru projekta podrške Vijeća Evrope aktivnostima Centralne izborne komisije BiH, a predviđen je program obaveznih i fakultativnih obuka, te katalogizacija tema i oblasti edukacije, prilagođenih specifičnim potrebama i namjeni ovog centra, među kojima su:
- usko specijalizovane obuke i treninzi za članove izbornih komisija u BiH, prilagođene vremenskom planu izbornih aktivnosti,
 - obuke predstavnika političkih subjekata iz oblasti primjene Zakona o finansiranju političkih stranaka i oblasti finansiranja izborne kampanje,
 - obuke za predstavnike političkih stranaka iz oblasti prijave i ovjere za učešće na izborima,
 - obuke za predstavnike elektronskih i printanih medija o izbornom procesu u BiH,
 - treninzi trenera za predstavnike nevladinog sektora iz oblasti edukacije birača,
 - održavanje postizbornih konferencija.¹¹⁰
378. U cilju boljeg razumijevanja i primjene Plana i programa edukacije članova tijela za provođenje izbora, koji je donijela Centralna izborna komisija BiH u decembru 2017. godine, kao i olakšanu izradu operativnog plana i programa edukacije tijela za provođenje izbora u BiH, kao obaveznog dijela dokumentacije svakog predavača u 2018. godini, uz podršku OSCE BiH pripremljena je Jedinствена metodologija za izradu nastavnog plana i programa obuke članova biračkih odbora u Bosni i Hercegovini koja je namijenjena prevashodno predavačima/trenerima.
379. U nastavku je dat pregled aktivnosti iz djelokruga rada Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH koje su realizovane u izvještajnom periodu.

¹¹⁰ Plan i program edukacije članova tijela za provođenje izbora dostupan je na internet-stranici www.izbori.ba na linku https://www.izbori.ba/Documents/2018/01/09/Plan_i_program_edukacije-bos.pdf

1.1. Promovisanje inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora

380. Na trećoj konferenciji Globalne izborne organizacije (GEO), koja je 2005. godine održana u Siofoku u Mađarskoj, izborni stručnjaci iz cijelog svijeta odaslali su veoma bitnu poruku o potrebi jačanja procesa demokratskog razvoja u cijelom svijetu. Zbog važnosti ove poruke, Udruženje evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO) pokrenulo je inicijativu da Generalna skupština Ujedinjenih nacija proglasi prvi četvrtak u februaru kao Svjetski dan izbora, a učesnici Konferencije su podržali ovu inicijativu. Prvi četvrtak u februaru predložen je kao dan za obilježavanje Svjetskog dana izbora budući da je većina međunarodnih sporazuma na polju izbora potpisana na ili oko ovog datuma.

Najvažniji cilj ove inicijative je promovisanje međunarodnih standarda za poštene i transparentne izbore, te podizanje svijesti o važnosti izbora za demokratske procese među izbornom administracijom i političkim strankama, kao i u javnosti.

381. Tim povodom, na sjednici Centralne izborne komisije BiH, održanoj 02. 02. 2023. godine, ponovljeni su ciljevi ove inicijative.

1.2. Obuke izborne administracije

382. U izvještajnom periodu pripremljen je Plan i program edukacije organa za provođenje izbora za 2023. godinu¹¹¹, kojim su definisane teme obuka, datumi i mjesta održavanja obuka organa za provođenje izbora. Edukacije obuhvaćene Planom i programom su: „Procedure glasanja i brojanja na dan izbora – prijevremeni izbori za načelnika“, „Edukacija zaposlenih u centrima za birački spisak“, „Postizborna konferencija – Opći izbori 2022.“, „Organizacija izbornih aktivnosti – uska grla u izbornom procesu i njihovo rješavanje“, „Obuka osoblja za realizaciju pilot-projekta“ i „Obuka novoimenovanih članova izbornih komisija“.

Obuka „Procedure glasanja i brojanja na dan izbora – prijevremeni izbori za načelnika“

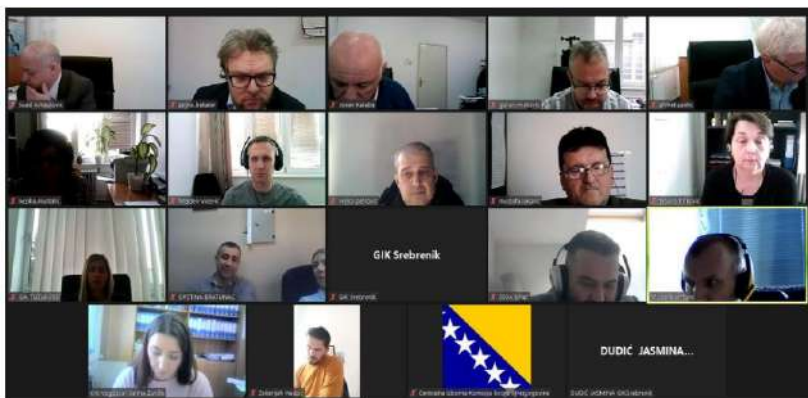
383. Dana 16. 01. 2023. godine održana je obuka „Procedure glasanja i brojanja na dan izbora – prijevremeni izbori za načelnika“ putem platforme *Zoom*. Obuci su prisustvovali članovi izbornih komisija Zvornik, Vogošća, Srebrenik, Tuzla, Bihać i Bratunac.

U okviru pripremnih aktivnosti za provođenje prijevremenih izbora, službenici Centralne izborne komisije BiH provode obaveznu obuku članova izborne komisije, a potom imenovane članove biračkih odbora obučava izborna komisija osnovne izborne jedinice. U 2023. godini obuka članova biračkih odbora za prijevremene izbore izvršena je uz nadgledanje, te tehničku pomoć službenika Centralne izborne komisije BiH.

384. Nadalje, nakon održane obuke, dana 01. 02. 2023. godine, Centralna izborna komisija BiH organizovala je *Zoom* sastanak s predsjednicima i članovima nadležnih

¹¹¹ Akt broj 06-1-07-1-724-1/2023 usvojen na 40. sjednici CIK BiH održanoj 25. 05. 2023. godine

općinskih/gradskih izbornih komisija. Poseban akcenat stavljen je na poštivanje rokova dostave izbornih rezultata. Tokom sastanka razgovarano je o svim aktivnostima koje su do tada provele općinske/gradske izborne komisije, ali i o aktivnostima koje predstoje prije, na izborni dan i nakon dana prijevremenih izbora.

*ZOOM sastanak s
predsjednicima i
članovima nadležnih
općinskih/gradskih
izbornih komisija*

Postizborna konferencija „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“

385. Centralna izborna komisija BiH je uz finansijsku podršku Vijeća Evrope i Misije OSCE-a u BiH, a uz logističku podršku Udruženja izbornih zvaničnika u Bosni i Hercegovini (UIZBiH) organizovala postizbornu konferenciju „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“, koja je održana 15. i 16. juna 2023. godine u Sarajevu.
386. Konferencija koja je imala za cilj analizu svih aspekta izbornog procesa 2022. godine i diskusija o trenutnim izazovima i budućim koracima za unapređenje izbornog procesa okupila je više od 200 učesnika – predstavnika općinskih/gradskih izbornih komisija iz 143 općine/grada u BiH, izborne stručnjake iz zemlje i inostranstva, uključujući predstavnike Vijeća Evrope, OSCE BiH, OSCE-a/ODIHR-a, Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope (PACE), Delegacije Evropske unije, Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES), Ureda Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu (OHR), ambasada akreditovanih u BiH, predstavnike nevladinog sektora u Bosni i Hercegovini i medija.
387. Kao završni dokument konferencije „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“ usvojeni su Zaključci koji su objavljeni u posebnoj publikaciji posvećenoj postizbornoj konferenciji pod nazivom *Zbornik radova Konferencija „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“*. Publikacija je dostupna na web-stranici www.izbori.ba¹¹².

Više informacija o postizbornoj konferenciji dostupno je u Izvještaju o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2022. godini.¹¹³

¹¹² *Zbornik radova Konferencija „Opći izbori 2022 – naučene lekcije* (2023): Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2023/Brosura_zbornik_radova_konferencija_bhs_izbori_2022.pdf

¹¹³ Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2022. godini, str. 226–228 https://www.izbori.ba/Documents/CIK/God-Izvjestaji/2022/izvjestaj_o_provođenju_zakona_iz_nadleznosti_CIKBIH_2022-bos.pdf

*Zbornik
radova
Konferencija
„Opći izbori
2022 -
naučene
lekcije“*

388. Odredbama člana 1.2a Izbornog zakona BiH imperativno je propisano da nadležne institucije sredstva za provođenje izbora moraju obezbijediti u roku od 15 dana od dana raspisivanja izbora. Centralna izborna komisija BiH je kontinuirano pozivala donosioce odluka u Bosni i Hercegovini da ispune svoju zakonsku obavezu i u zakonskom roku obezbijede finansijska sredstva za provođenje Općih izbora 2022. godine. Neobezbjeđivanje sredstava u zakonom propisanom roku ozbiljno je ugrozilo izborni proces i dovelo u pitanje održavanje Općih izbora 2022. godine u BiH. S obzirom na to da je Centralna izborna komisija BiH bila onemogućena u vršenju svojih zakonskih ovlaštenja, Visoki predstavnik u BiH je donošenjem Odluke o odobravanju raspodjele sredstava na ime pokrića rashoda vezanih za Opće izbore u Bosni i Hercegovini 2022. godine, Odluke kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i Odluke kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine omogućio održavanje Općih izbora 2022. godine, te onemogućio ovakve blokade u budućnosti.

Cijeneći podršku Visokog predstavnika u BiH aktivnostima Centralne izborne komisije BiH tokom pripreme i provođenja Općih izbora 2022. godine, a posebno imajući u vidu deblokade vezane za obezbjeđivanje sredstava za provođenje izbora, te u tome smislu omogućavanja održavanja izbora, Centralna izborna komisija BiH je na 45. sjednici, održanoj 08. 06. 2023. godine, donijela odluku o dodjeli Zlatne plakete Nj. E. Christianu Schmidtu, Visokom predstavniku u BiH. Svečano uručenje priznanja upriličeno je 06. 07. 2023. godine u sjedištu Centralne izborne komisije BiH.

*Uručenje
zlatne plakete
Visokom
predstavniku za BiH*

1.3. Dani otvorenih vrata Centralne izborne komisije BiH „Promocija novih tehnologija u izbornom procesu“

389. Centralna izborna komisija BiH u saradnji s Udruženjem izbornih zvaničnika u BiH (UIZBIH) u Centru za edukaciju CIK BiH organizovala je manifestaciju **Dani otvorenih vrata „Promocija novih tehnologija u izbornom procesu“**, koja je trajala od 09. 10. do 13. 10. 2023. godine.
390. Prisutni su imali priliku da dobiju praktičnu prezentaciju najsavremenije opreme koja se koristi na biračkim mjestima, a odnosi se na automatsku identifikaciju birača, proces glasanja i skeniranja glasačkih listića, kao i brz prenos rezultata izbora. Takođe, posjetioци su imali priliku da razgovaraju s predstavnicima Centralne izborne komisije BiH o izbornom sistemu i izbornom zakonodavstvu u Bosni i Hercegovini.
391. Svih pet dana predsjednik i članovi Centralne izborne komisije BiH, kao i službenici Sekretarijata CIK BiH bili su na raspolaganju posjetiocima da odgovaraju na pitanja i dodatno pojasne svaki od koraka upotrebe najsavremenije opreme na biračkim mjestima.
392. U navedenom periodu Centralnu izbornu komisiju BiH posjetilo je oko 700 osoba uključujući 46 predstavnika medija (VOA – Glas Amerike, RTV FBiH, AA – *Anadolu Ajansi*, BHRT, UNA TV, Nova BH, SRNA, TV SA, Slobodna Bosna, Radio Sarajevo, RTRS, FENA, ATV – Alternativna TV, BNTV, Kalman radio).
393. Dani otvorenih vrata su samo jedna od aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u njenim nastojanjima da promoviše i inicira unapređenje izbornog procesa u Bosni i Hercegovini kroz pilot-projekat. Naime, Centralna izborna komisija BiH u saradnji s Delegacijom Evropske unije u Bosni i Hercegovini i Agencijom za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (IDDEEA) je započela provođenje aktivnosti „Testnog projekta podrške Evropske unije za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u BiH“, o čemu će javnost biti blagovremeno informisana.
394. Tokom trajanja manifestacije Dani otvorenih vrata, 297 posjetilaca pristupilo je simuliranom biračkom mjestu, te ostvarilo svoje pravo glasa. Od 297 glasova, 212 glasačkih listića bilo je važećih, dok je 85 listića bilo učinjeno namjerno nevažećim kako bi se približio način rada mašine za skeniranje glasačkih listića (skener) i identifikacije valjanosti glasačkih listića, kao i procedura zamjene nevažećih listića u slučaju da je glasač nenamjerno učinio svoj listić nevažećim.
395. Evaluacijski listić popunilo je 439 osoba. **Apsolutna većina od 97% ispitanika ocijenila je prezentaciju zadovoljavajućom/više nego zadovoljavajućom (57% zadovoljavajućom, 40% više nego zadovoljavajućom).** 88% ispitanika odgovorilo je da korištenje savremenih uređaja nije komplikovano nasuprot 12% ispitanika kojima je komplikovano. Od ukupnog broja ispitanika (bez obzira na procenat od 12% onih koji korištenje savremenih uređaja na biračkom mjestu smatraju komplikovanim), **94% ispitanika smatra uvođenje novih tehnologija u izborni proces korisnim.** Među prisutnim ispitanicima bilo je najmanje 10% lica koja ne vjeruju u dosadašnji izborni sistem, dok veliki procenat, čak od 15% među mladim ljudima, uopšte ne planira glasati ni kada steknu biračko pravo.

396. Ispitanici su u preporukama naveli da je potrebno što skorije uvođenje novih tehnologija u izborni sistem BiH, kontinuirano informisanje vladajuće strukture o potrebi uvođenja novih tehnologija u izborni sistem, kao i značaj prilagođavanja novih tehnologija starijoj dobnoj skupini birača, ali i hitno zahtijevanje izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH.

*Dani otvorenih
vrata
„Promocija novih
tehnologija u
izbornom procesu“*

1.4. Radionica „Pilotiranje izbornih tehnologija“

397. Centralna izborna komisija BiH je 20. 11. 2023. godine u Centru za edukaciju organizovala jednodnevnu radionicu „Pilotiranje izbornih tehnologija“. Radionica je organizovana uz tehničku i ekspertsku pomoć Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES).
398. Cilj radionice bio je razmjena najboljih praksi i naučenih lekcija iz drugih zemalja iz područja uvođenja novih tehnologija u izborni proces. Radionica je bila namijenjena službenicima Centralne izborne komisije BiH, članovima Radne grupe za integritet izbornog procesa, kao i ostalim zainteresovanim ekspertima IDDEEA-e, Misije OSCE-a u BiH i drugima. Voditelj radionice bio je Matt Bailey, IFES-ov stručnjak za izbornu tehnologiju.

*Radionica
„Pilotiranje
izbornih
tehnologija“*

1.5. Studijska posjeta Centralne izborne komisije Ukrajine i Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske Centralnoj izbornoj komisiji BiH – Podrška demokratskim poslijeratnim izborima u Ukrajini

399. U periodu od 27. 06. do 29. 06. 2023. godine Centralna izborna komisija BiH bila je domaćin trodnevne studijske posjete Bosni i Hercegovini predstavnika Centralne izborne komisije Ukrajine i Ministarstva inostranih poslova Ukrajine. U studijskoj posjeti učestvovali su i predstavnici Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske. Sastancima su se *online* pridružili i predstavnici Parlamenta Ukrajine, odnosno Parlamentarnog odbora za državnu vlast, lokalnu samoupravu, regionalni i urbani razvoj, tako da je sama studijska posjeta organizovana u hibridnom formatu (uživo i *online*).
400. Vijeće Evrope provodi projekat izborne saradnje na temu „Podrška demokratskim poslijeratnim izborima u Ukrajini“. Ovaj projekat je dio Akcionog plana Vijeća Evrope za Ukrajinu 2023–2026. godine „Otpornost, oporavak i rekonstrukcija“. U okviru Projekta, Vijeće Evrope pruža podršku ukrajinskim vlastima i civilnom društvu za poslijeratne izbore koji će se održati u skladu s evropskim izbornim standardima, uz propisno obezbjeđivanje izbornih prava ukrajinskim građanima unutar i izvan Ukrajine.
401. Glavna svrha studijske posjete bila je dublje proučavanje iskustva Bosne i Hercegovine u organizaciji i provođenju prvih poslijeratnih izbora 1996. godine, kao i uspostava sadašnjeg pravnog okvira i prakse provođenja izbora koja bi mogla biti korisna za razradu rješenja za ratne izazove u izbornom području s kojima se ukrajinske vlasti suočavaju i s kojima će se suočiti.

Trećeg dana posjete, 29. 06. 2023. godine, organizovan je i trilateralni sastanak predstavnika Centralne izborne komisije BiH, Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske i Centralne izborne komisije Ukrajine kako bi razgovarali o različitim perspektivama vezanim za organizaciju i provođenje prvih poslijeratnih izbora u Ukrajini, te mogućoj saradnji po tom pitanju.

Delegacije Centralne izborne komisije Ukrajine i Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske u posjeti Centralnoj izbornoj komisiji BiH

1.6. Predavanje za studente

402. Dana 06. 12. 2023. godine u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH održano je interaktivno predavanje za grupu studenata Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici predvođeno asistenticom na Katedri za državno i međunarodno javno pravo, mr. iur. Amnom Hrustić. O izbornom sistemu Bosne i Hercegovine i izbornom procesu su kroz interaktivnu edukaciju govorile članice Centralne izborne komisije BiH, dr. Irena Hadžiabdić i Vanja Bjelica-Prutina, kao i državani službenici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH.
403. Tema predavanja bila je „Izbori: zakonodavstvo, proces, institucije“. Studentima su prezentovane osnovne informacije o nadležnostima Centralne izborne komisije BiH, karakteristike izbornog sistema i procesa u Bosni i Hercegovini. Bila je ovo i prilika da Centralna izborna komisija BiH i na ovaj način promoviše značaj učešća mladih na izborima.

*Predavanje za
studente
Pravnog
fakulteta
Univerziteta u
Zenici*

1.7. Publicistička djelatnost

404. U cilju povećanja transparentnosti rada Centralne izborne komisije BiH i infomisanja javnosti o preduzetim aktivnostima prilikom organizacije i provođenja Općih izbora 2022. godine, u 2023. godini pripremljena je edicija „Izorno pravo u praksi – Opći izbori 2022. godine“, koja obuhvata sljedeće publikacije: „Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022.“ – direktni izbori¹¹⁴, „Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022.“¹¹⁵, „Izveštaj Glavne kontrole izbornih rezultata – Opći izbori 2022. godine“¹¹⁶, „Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje – Opći izbori 2022. godine“¹¹⁷, „Izveštaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica

¹¹⁴ Joldić, J. (2023) *Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022. – direktni izbori*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

¹¹⁵ Delić, A. (2023) *Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

¹¹⁶ Kapor, V., Laković, M., Petrović, V., Vičević, M., Trifković, T. (2023) *Izveštaj glavne kontrole izbornih rezultata – Opći izbori 2022*. Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH

¹¹⁷ Mišković, G., Kos, E., Agić, A., Simović, B. (2023) *Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

u BiH – Opći izbori 2022. godine“¹¹⁸ i „Birački odbori: ko, kako, zašto – Opći izbori 2022. – direktni izbori“¹¹⁹, „Dezinformacije, misinformacije, malinformacije u izbornom procesu – Opći izbori u Bosni i Hercegovini 2022. godine“¹²⁰. Sve publikacije dostupne su na *web*-stranici www.izbori.ba.¹²¹

*Edicija
„Izborni pravo u
praksi – Opći
izbori 2022.
godine“*

2. Zaključna razmatranja

405. U izvještajnom periodu, aktivnosti iz djelokruga rada Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH obuhvatile su: promociju inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, obuke izborne administracije u skladu s Planom i programom edukacije organa za provođenje izbora, postizbornu konferenciju, prezentaciju novih tehnologija u izbornom procesu, radionice na temu pilotiranja novih tehnologija, studijske posjete Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske i Centralne izborne komisije Ukrajine, posjete studenata, kao i pripremu i objavu 7 publikacija iz edicije „Izborni pravo u praksi – Opći izbori 2022. godine“.

¹¹⁸ Petrović, V., Laković, M. (2023) *Izvještaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH

¹¹⁹ Laković, M., Petrović, V. (2023) *Birački odbori: ko, kako, zašto – Opći izbori 2022. godine – direktni izbori*. Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH

¹²⁰ Pirić, M. (2023) *Dezinformacije, misinformacije, malinformacije u izbornom procesu – Opći izbori u Bosni i Hercegovini 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH.

¹²¹ <https://www.izbori.ba/?Lang=3&CategoryId=928&Tag=515>

V DIO

MEĐUNARODNA
SARADNJA, SEMINARI I
EDUKACIJE

1. Učešće u posmatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima

406. Na poziv Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država (USDOJ), dr. Suad Arnautović, predsjednik Centralne izborne komisije BiH, učestvovao je na jednodnevnom seminaru pod nazivom **Istraživanje i procesuiranje izbornih prevara** održanom na Međunarodnoj policijskoj akademiji u Budimpešti (*International Law Enforcement Academy – ILEA*) u periodu od 06. do 10. 03. 2023. godine. Na ovoj međunarodnoj akademiji iz Bosne i Hercegovine su, takođe, učestvovali i tužioci Tužilaštva BiH, Brčko distrikta BiH, te tužilaštava iz Doboja, Bihaća, Tuzle i Livna. Učesnici i predavači na ovom seminaru bili su istražioci Federalnog istražnog biroa SAD-a (FBI). Dr. Arnautović održao je predavanje o temi „Pojavni oblici izbornih prevara“, te predočio iskustva i načine ostvarivanja saradnje s tužilačkim i policijskim organima u Bosni i Hercegovini tokom Općih izbora 2022. godine u BiH.

*Seminar
„Istraživanje i
procesuiranje
izbornih prevara“*

407. U okviru međunarodne posmatračke misije organizovane od 27. 04. 2023. do 01. 05. 2023. godine, dr. Suad Arnautović, predsjednik Centralne izborne komisije BiH i Vlado Rogić, član, posmatrali su vanredne izbore za **lokalne organe vlasti u Gruziji održane 29. 04. 2023. godine**. Posmatranje ovih izbora bilo je posebno značajno zbog upotrebe novih tehnologija na biračkim mjestima i mogućnost njihove upotrebe na izborima u Bosni i Hercegovini. Na biračkim mjestima u Gruziji korištena su tri segmenta novih tehnologija i to: elektronska identifikacija i verifikacija birača, skeniranje glasačkih listića (po dva skenera na svakom biračkom mjestu) i brz prenos izbornih rezultata s biračkog mjesta do centralnog servera. Nakon izbornog dana, dr. Arnautović je u okviru brifinga posmatračke misije iznio preliminarnu ocjenu vanrednih izbora u Gruziji s posebnim osvrtom na upotrebu novih tehnologija. Tokom boravka u Gruziji održan je niz bilateralnih sastanaka Centralne izborne komisije BiH s državnim izbornim komisijama Gruzije, Albanije i Moldavije na kojima su dogovoreni modeli buduće saradnje kroz potpisivanje Memoranduma o saradnji.

*Međunarodna
posmatračka misija
u Gruziji*

408. U organizaciji Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope u periodu od 09. do 10. 05. 2023. godine u Bernu održana je dvodnevna konferencija **Izbori u vrijeme krize: Izazovi i mogućnosti**. Na konferenciji su u ime Centralne izborne komisije BiH učestvovali dr. Suad Arnautović, predsjednik, i dr. Irena Hadžiabdić, članica. Ova parlamentarna konferencija pružila je priliku da se istraži uticaj kriza (zdravstvene pandemije kao što je COVID-19, povratak rata u Evropu ili terorističkih napada, prirodnih katastrofa, opasnosti od sajber napada, dezinformacija i manipulacija na izborima) na održavanje izbora i da se definišu politike koje mogu efikasno ojačati otpornost demokratskih institucija na vanredne situacije. Učesnici su takođe tražiti načine da izborne procese učine prilagodljivijim u svijetu koji se brzo mijenja, istovremeno štiteći integritet glasanja.

Konferencija „Izbori u vrijeme krize: Izazovi i mogućnosti“

409. U organizaciji Međunarodnog Instituta za demokratiju i izbornu pomoć (*International IDEA*) i Evropskog parlamenta u periodu od 30. do 31. 05. 2023. godine u Briselu održana je konferencija **Parlamentarni izborni dijalog – Izazovi i potrebe za održavanje glasanja izvan zemlje za ukrajinske poslijeratne izbore**. Na konferenciji su učestvovali predsjednik, dr. Suad Arnautović, i dr. Irena Hadžiabdić, članica Centralne izborne komisije BiH. Predsjednik Centralne izborne komisije BiH je u svom izlaganju podsjetio na iskustva Bosne i Hercegovine u organizaciji poslijeratnih izbora i ulozi Misije OSCE-a u BiH u implementaciji Aneksa III Dejtonskog mirovnog sporazuma, posebno s aspekta registracije izbjeglih i raseljenih lica i njihovog učešća u izbornom procesu u BiH. Cilj samog događaja bio je pružiti pomoć Ukrajini za organizovanje prvih poslijeratnih izbora, što će predstavljati izazov bez presedana za Ukrajinu. Na ovoj međunarodnoj konferenciji, među ostalima, učestvovali su predsjednici i predstavnici iz 21 državne izborne komisije iz Evrope, Sjedinjenih Američkih Država, Ujedinjenog Kraljevstva, predsjedavajući Komiteta za vanjske poslove Evropskog parlamenta, europarlamentarci, kao i predstavnici OSCE-a/ODIHR-a.

Konferencija „Parlamentarni izborni dijalog – Izazovi i potrebe za održavanje glasanja izvan zemlje za ukrajinske poslijeratne izbore“

410. U periodu od 04. do 05. 07. 2023. godine u organizaciji Međunarodnog instituta za demokratiju i izbornu pomoć (*International IDEA*), Centralne izborne komisije Albanije i Centra za vladavinu prava Univerziteta u Helsinkiju (Finska), u Tirani je održan dvodnevni **regionalni okrugli sto „Digitalizacija izbornih procesa: Perspektive kibernetičke sigurnosti i međuinstitucionalne koordinacije širom Zapadnog Balkana“**, na kojem je učestvovao dr. Suad Arnautović, predsjednik Centralne izborne komisije BiH. Cilj ove inicijative bio je razmjena iskustava između tijela za provođenje izbora i drugih relevantnih agencija na Zapadnom Balkanu, kako bi zajednički istražili iskustva i najbolje prakse međuinstitucionalne saradnje u digitalizaciji izbornih procesa.

Učesnicima okruglog stola prenesena su iskustva Centralne izborne komisije BiH u vezi s digitalnim prijetnjama i kibernetičkim napadima, uključujući primjere lažnih dojava o postavljenoj bombi koje su dostavljene Centralnoj izbornoj komisiji BiH u maju i junu 2022. godine putem *e-maila* s nepoznate adrese, a imale su za cilj onemogućavanje i otežavanje realizacije utvrđenih izbornih aktivnosti, odnosno ugrožavanje priprema izbornog procesa u cjelini; zatim kibernetičke napade na internet-stranicu Centralne izborne komisije BiH, ali i kompromitovanje korisničkog naloga u svrhu slanja *spam* poruka kada je za samo 24 sata zabilježeno 28.000 *spam* poruka. Posebno je naglašena potreba za dobrom međuinstitucionalnom saradnjom, jer odgovornost, sposobnost i stručnost koja je potrebna za zaštitu izbora od digitalnih prijetnji nije samo na tijelima za provođenje izbora. Predsjednik Centralne izborne komisije BiH imao je veoma korisnu razmjenu mišljenja i dogovora o budućoj saradnji s predsjednicima državnih izbornih komisija zemalja Zapadnog Balkana, Albanije i Gruzije.

*Regionalni okrugli stol
„Digitalizacija izbornih procesa:
Perspektive kibernetičke sigurnosti i
međuinstitucionalne koordinacije širom
Zapadnog Balkana“*

411. Na poziv Centralne izborne komisije Republike Armenije, redovne izbore za Vijeće Grada Jerevana koji su održani 17. 09. 2023. godine posmatrali su dr. Ahmet Šantić i Vlado Rogić, članovi Centralne izborne komisije BiH. Bila je to prilika da se razmijene i steknu nova iskustva posebno u segmentu upotrebe novih tehnologija u izbornom procesu i to konkretno u procesu identifikacije i autentifikacije birača na biračkom mjestu korištenjem naprednih tehnologija.

*Izbori u
Republici
Armeniji*

412. U periodu od 26. do 27. 10. 2023. godine u gradu Batumi, Gruzija, održana je 11. godišnja međunarodna konferencija tijela za provođenje izbora na kojoj su u ime Centralne izborne komisije BiH učestvovali Jovan Kalaba, član Centralne izborne komisije BiH i Goran Mišković, generalni sekretar. Sastanak koji je okupio predstavnike izbornih komisija iz cijelog svijeta organizovala je Centralna izborna komisija Gruzije.

Glavna tema konferencije bila je **Međunarodne komunikacione tehnologije i izazov dezinformacija u izbornim procesima**. Učesnici konferencije su tokom dva dana razgovarali i razmjenjivali svoja iskustva i stavove o nekoliko pitanja, kao što su uvođenje metoda elektronskog glasanja (relevantni izazovi i efikasna rješenja), kampanje dezinformisanja koje se sprovode primjenom informaciono-komunikacionih tehnologija i njen potencijalni uticaj na izborne rezultate, povećanje angažovanja birača kroz edukaciju i primjenu informaciono-komunikacionih tehnologija, kao i promociju podizanja svijesti o novim tehnologijama. Učesnici su imali priliku prisustvovati i demonstraciji tehnologija koje se koriste u izbornom procesu u Gruziji.

*11. godišnja
međunarodna
konferencija
tijela za
provođenje
izbora*

413. Predsjednik Centralne izborne komisije BiH, dr. Suad Arnautović, i alumnista *George C. Marshall centra* je 09. 11. 2023. godine učestvovao na Događaju za umrežavanje bivših studenata – (*Alumni Outreach Networking Eventu*) Evropskog centra za sigurnosne studije George C. Marshall (*George C. Marshall European Center for Security Studies*), koji je održan u Sarajevu. Tom prilikom, dr. Arnautović je razgovarao sa zamjenicom ambasadora SAD-a u BiH, Deborah Mennuti, s bivšim ambasadorom SAD-a u BiH, sa sadašnjim ambasadorom i pomoćnikom direktora *George C. Marshall centra*, Ericom Nelsonom, kao i direktorom Alumni programa Christopherom Burelijem. Događaj je bio prilika da prisutni razmijene mišljenja o izbornom procesu u Bosni i Hercegovini u svjetlu priprema za predstojeće Lokalne izbore u BiH 2024. godine, kao i projektima Delegacije EU u BiH i USAID-a u BiH za unapređenje integriteta izbornog procesa.

*„Alumni Outreach Networking Event“
Evropskog centra za sigurnosne
studije George C. Marshall*

414. U organizaciji Međunarodnog centra za parlamentarne studije (ICPS) iz Londona i Nacionalne izborne komisije Republike Portugal u Lisabonu je 14. i 15. 11. 2023. godine održan **19. međunarodni izborni simpozijum** na kojem je učestvovao dr. Suad Arnautović, predsjednik Centralne izborne komisije BiH. Simpozijum je okupio članove državnih izbornih komisija i izborne stručnjake iz cijelog svijeta.

Tokom simpozijuma održana su tri okrugla stola s aktuelnim temama: 1. Upravljanje izborima u pandemiji: Naučene lekcije od COVID-19; 2. Budućnost glasanja: Identifikacija birača, biometrija i elektronsko glasanje; 3. Borba protiv dezinformacija: Strategije za zaštitu izbornog integriteta.

Prva panel-diskusija istražila je različite strategije i mjere koje su primijenila tijela za provođenje izbora kako bi obezbijedili sigurne, uključive i transparentne izbore tokom pandemije virusa COVID-19. Panelisti su podijelili svoja iskustva, izazove s kojima su se suočili i naučene lekcije u provođenju izbora u ovim vremenima bez presedana.

Drugi okrugli sto bavio se tehnološkim napretkom koji nudi nove mogućnosti za poboljšanje upravljanja izbornim procesima, uključujući identifikaciju birača, biometriju i elektronsko glasanje. Ova panel-diskusija istraživala je potencijalne prednosti, izazove i implikacije ovih tehnologija u nastajanju za tijela za provođenje izbora. To je bila prilika da se predstave studije slučaja, podijele iskustva i da se raspravlja o najboljim praksama za uspješnu integraciju tehnologija u izborni proces.

Treća panel-diskusija fokusirala se na strategije i najbolje prakse za tijela za provođenje izbora za prepoznavanje, rješavanje i borbu protiv dezinformacija tokom izborne kampanje.

Bila je to prilika da panelisti raspravljaju o ulozi različitih učesnika i istražuju potencijalna rješenja za očuvanje demokratskog procesa. Poseban segment ovog svjetskog skupa izbornih profesionalaca bila je završna ceremonija dodjele prestižnih nagrada najzaslužnijim izbornim komisijama i pojedincima.

19. godišnji međunarodni izborni simpozijum

415. Na poziv Republičke izborne komisije Srbije članovi Centralne izborne komisije BiH, dr. Irena Hadžiabdić, Jovan Kalaba i Željko Bakalar posmatrali su izbore u Republici Srbiji održane u nedjelju, 17. 12. 2023. godine. Izbori su održani za narodne poslanike Narodne skupštine Republike Srbije, za poslanike Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine, kao i u jedinicama lokalne samouprave. Članovi Centralne izborne komisije BiH sastali su se s članovima Republičke izborne komisije Srbije, ali i s predstavnicima državnih izbornih komisija Crne Gore i Sjeverne Makedonije s kojima je razgovarano o iskustvima u primjeni izbornih tehnologija.

*Delegacija CIK BiH s
članovima RIK Republike
Srbije*

2. SARADNJA S DELEGACIJOM EVROPSKE UNIJE/EVROPSKE KOMISIJE

416. Centralnoj izbornoj komisiji BiH je od strane Evropske komisije putem pretpristupnih fondova (IPA) odobreno 2 miliona eura kao tehnička pomoć ovoj instituciji u cilju razvoja izbornog procesa u Bosni i Hercegovini. Ova sredstva planirana su za nabavku IT-opreme za potrebe institucije, te za usluge tehničke asistencije. Cilj je obezbijediti integritet, transparentnost i efikasnost izbornog procesa u BiH u skladu s međunarodnim standardima.

Specifični ciljevi (ishodi) ove tehničke pomoći su sljedeći: 1) Uspostava sistema za planiranje ljudskih potencijala, dodjelu resursa, upravljanje ljudskim resursima i praćenje učinka u CIK BiH (komponenta I); 2) Uspostavljanje efikasnog upravljanja u okviru organizacije izbornog procesa (komponenta II); 3) Razvijanje informacionog sistema za poboljšanje transparentnosti (komponenta III).

Ova tehnička pomoć doprinijet će uspostavi funkcionalne demokratije u BiH, jednom od tri kriterija iz Kopenhagena i prvom od 14 prioriteta iz Mišljenja tako što će poboljšati izborni proces i neposredno obezbijediti da demokratske institucije posjeduju odgovarajuće resurse i funkcionišu u skladu s Ustavom, načelima efikasne vlade i preporukama Venecijanske komisije i OSCE-a/ODIHR-a.

Testni projekat podrške Evropske unije za Centralnu izbornu komisiju BiH

417. Dana 27. 02. 2023. godine Centralna izborna komisija BiH, u saradnji s Delegacijom Evropske unije u Bosni i Hercegovini i Agencijom za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA), ozvaničila je početak aktivnosti na provođenju projekta „Testni projekat EU za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u BiH“, koji finansira Evropska unija. Aktivnosti projekta zasnivaju se na Strategiji unapređenja transparentnosti, integriteta i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini.

Videosnimak zvaničnog pokretanja projekta dostupan je na *YouTube* kanalu Centralne izborne komisije BiH: <https://www.youtube.com/watch?v=DlhRdI7oS3U>.

*Zvanični početak
Testnog projekta
podrške Evropske
unije za CIK BiH*

418. U martu 2023. godine nominovani su **članovi Upravnog odbora za implementaciju aktivnosti „Testnog projekta podrške Evropske unije za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u BiH“**. Članove Upravnog odbora čine predstavnici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, UNIS Telekomunikacija, *iBusniessa*, Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA). Članove upravnog odbora prema projektnom zadatku čine i predstavnici Delegacije Evropske unije u BiH. Tijelo odgovorno za vođenje projekta i kontakt je Ugovorno tijelo koje predstavlja menadžer programa u Delegaciji Evropske unije u Bosni i Hercegovini.

U izvještajnom periodu održano je nekoliko sastanaka Upravnog odbora, te je 28. 07. 2023. godine realizovana isporuka opreme Centralnoj izbornoj komisiji BiH od strane *iBusinessa* (175 laptopa, 175 čitača otiska prsta i 175 čitača barkodova s identifikacionih dokumenata).

3. Saradnja s Vijećem Evrope

419. U 2023. godini Vijeće Evrope je putem Udruženja izbornih zvaničnika u BiH (UIZBiH) podržalo organizaciju postizborne konferencije „Opći izbori 2022. godine – Izazovi i naučene lekcije“, koja je održana 15. i 16. 06. 2023. godine u Sarajevu (vidjeti više u *IV DIO – Aktivnosti Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH*).

420. U organizaciji Vijeća Evrope u Strazburu je 28. i 29. 11. 2023. godine održana konferencija **Uloga izbornih centara za obuku** na kojoj je učestvovao dr. Suad Arnautović, predsjednik Centralne izborne komisije BiH. Dr. Arnautović predstavio je iskustva o osnivanju i djelovanju Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH, koji je osnovan s ciljem edukacije tijela za upravljanje izborima i svih učesnika u području izbora i finansiranja političkih stranaka, kako na nivou Bosne i Hercegovine, tako i na regionalnom i međunarodnom nivou. Centar za edukaciju je zvanično počeo s radom 09. 10. 2017. godine. Od 2017. godine organizovan je značajan broj različitih događaja iz djelokruga Centra za edukaciju, koji su uz obavezno osposobljavanje izborne administracije uključivali i seminare za predstavnike izbornih komisija iz regiona, predavanja za mlade pravnike nevladinih organizacija, studentske posjete mladih, predavanja za studente, obuke lica ovlaštenih za podnošenje finansijskih izvještaja političkih stranaka, posmatrača političkih stranaka itd.

U okviru svog izlaganja dr. Arnautović je preporučio uspostavu mreže obrazovnih centara (lokalnih), uspostavu zajedničke internet-stranice, osnivanje Udruženja

obrazovnih centara država članica Vijeća Evrope (AECE), kao svojevrsnu izbornu akademiju Vijeća Evrope, uvođenje ISO 21001:2018 koji određuje zahtjeve za sistem upravljanja obrazovnim organizacijama (EOMS) u svim centrima. Razmjena kurikuluma i publikacija bila bi jedan od vidova saradnje među izbornim centrima za obuku.

Među 46 država članica Vijeća Evrope, neke imaju dobro uspostavljene centre za izbornu obuku (unutar ili izvan strukture tijela za provođenje izbora), druge su ih počele osnivati, a na kraju među onima koje nemaju takvu strukturu, nekoliko ih razmatra osnivanje centra kratkoročno ili srednjoročno. Konferencija u Strazburu je proučila centre za izbornu obuku i raspravila njihovu korist, njihove uloge, mandat i strukturu.

*Konferencija
„Uloga izbornih
centara za obuku“*

4. Saradnja s Organizacijom za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE BiH) i OSCE-om/ODIHR-om

421. U 2023. godini nastavljena je dugogodišnja saradnja Centralne izborne komisije BiH i Misije OSCE-a u BiH. U nastavku slijedi pregled aktivnosti koje je podržala Misija OSCE-a u BiH.
422. Misija OSCE-a u BiH podržala je organizaciju **postizborne konferencije „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“** i štampanje konferencijske brošure (vidjeti više u *IV DIO – Aktivnosti Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH*).
423. Nadalje, Misija OSCE-a u BiH pomogla je razvoj aplikacije za elektronsku prijavu političkih subjekata putem portala „e-Izbori“. Primopredaja i prezentacija aplikacije izvršena je 07. 12. 2023. godine u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH, a ozvaničili su je dr. Suad Arnautović, predsjednik Centralne izborne komisije BiH i Nj. E. Brian Aggeler, šef Misije OSCE-a u BiH. Uvođenje *web*-aplikacije za elektronsku prijavu političkih subjekata putem portala „e-Izbori“ predstavlja značajan iskorak pred Lokalne izbore 2024. godine u Bosni i Hercegovini. *Web*-portal „e-Izbori“ koji, pored drugih aplikacija, sadrži i ovu aplikaciju, nudi političkim subjektima potpuno jednostavan alat koji štedi vrijeme, otklanja nedoumice i greške, postavlja zakonom propisane uslove, te time ubrzava, pojednostavljuje i maksimalno validuje unos u skladu sa zakonskim propisima. Ovim se smanjuje mogućnost

zloupotrebe, što u izbornom procesu ima veliku važnost. Tokom ceremonije emitovan je i videospot o Aplikaciji za registraciju političkih subjekata.

*Prezentacija
aplikacije za
elektronsku prijavu
političkih subjekata
putem portala „e-
Izbori“*

424. U periodu od 21. do 22. 02. 2023. godine u Varšavi, Republika Poljska, u organizaciji Ureda OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR-a), održana je dvodnevna konferencija (radionica) **Organizacije civilnog društva i praćenje izbornih preporuka**. Događaj je organizovan u okviru projekta „Podrška izbornim reformama na Zapadnom Balkanu“ koji finansiraju Evropska unija i Austrijska razvojna agencija. Na konferenciji su učestvovali predstavnici građanskih grupa za posmatranje izbora, aktivisti i civilno društvo, predstavnici organa za provođenje izbora i predstavnici međunarodnih donatorskih organizacija aktivnih na Zapadnom Balkanu.

U ime Centralne izborne komisije BiH na konferenciji su učestvovali dr. Suad Arnautović, predsjednik, i Željko Bakalar, član. Dr. Arnautović je govorio na panelu o ispunjavanju izbornih preporuka, međunarodnim standardima, metodološkim poboljšanjima i najboljim praksama.

*Konferencija
„Organiza-
cije civilnog
društva i
praćenje
izbornih
preporuka“*

425. U periodu od 25. do 28. 04. 2023. godine u organizaciji Ureda OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) u Skoplju, Sjeverna Makedonija, održana je **međunarodna konferencija u okviru projekta podrške izbornim reformskim procesima na Zapadnom Balkanu** na kojoj su u ime Centralne izborne komisije BiH učestvovali članovi Željko Bakalar i Jovan Kalaba. Željko Bakalar je izlagao na panelu o efikasnom rješavanju izbornih sporova i to konkretno o mapiranju strukturnih izazova uočenih u zakonodavstvu i praksi prilikom rješavanja izbornih sporova u

Bosni i Hercegovini s aspekta Centralne izborne komisije BiH. Konferenciji u Skoplju prisustvovali su predstavnici izbornih komisija zemalja Zapadnog Balkana, nevladinih organizacija, predstavnici pravosuđa iz regiona koji odlučuju u izbornom procesu i eksperti ODIHR-a.

Međunarodna konferencija u okviru projekta podrške izbornim reformskim procesima na Zapadnom Balkanu

426. U organizaciji Misije OSCE-a u BiH, a u saradnji s Visokim sudskim i tužilačkim vijećem BiH (VSTV) i Delegacijom EU u BiH, u Neumu je 22–23. 06. 2023. godine organizovana dvodnevna konferencija **Efikasnost odgovora krivičnog pravosuđa na ugrožavanje pravičnosti i integriteta izbornog procesa: Daljnja operacionalizacija zaključaka VSTV-a u vezi izbornih prevara u cilju efikasnijeg krivičnog progona** na kojoj su, pored predstavnika pravosudne zajednice u Bosni i Hercegovini i policijskih agencija učestvovali dr. Suad Arnautović, predsjednik, i dr. Ahmet Šantić, član Centralne izborne komisije BiH. Predsjednik Centralne izborne komisije BiH je u uvodnom obraćanju govorio o potrebi bolje i djelotvornije saradnje između Centralne izborne komisije BiH i tužilaštava, bolje razmjene informacija, a sve s ciljem blagovremenog procesuiranja i, u konačnici, sankcionisanja svih kršenja Izbornog zakona BiH. Istaknuta je i potreba za pojačanom edukacijom pravosudne zajednice i izborne administracije kako bi se osnažio integritet izbornog procesa, u čemu bi daleko angažovaniju ulogu imali centri za edukaciju sudija i tužilaca. U okviru sesije o određivanju prioriteta i optimalnoj radnoj efikasnosti, prezentaciju je održao dr. Ahmet Šantić, koji je govorio o iskustvima Centralne izborne komisije BiH u vezi s podnošenjem krivičnih prijava nadležnim tužilaštvima. Na konferenciji su razmotrene kratkoročne mjere i plan akcije u vezi s budućim koracima pravosuđa, policije i izborne administracije u svjetlu Lokalnih izbora u BiH 2024. godine.

Konferencija „Efikasnost odgovora krivičnog pravosuđa na ugrožavanje pravičnosti i integriteta izbornog procesa: Daljnja operacionalizacija zaključaka VSTV-a u vezi izbornih prevara u cilju efikasnijeg krivičnog progona

427. U periodu od 06. do 07. 07. 2023. godine u Moldaviji (Kišinjev) održana je dvodnevna regionalna konferencija **Novac u politici; finansiranje online kampanja; izazovi i rješenja** na kojoj su učestvovali dr. Irena Hadžiabdić i Vanja Bjelica-Prutina, članice Centralne izborne komisije BiH. Organizatori ovog događaja bili su Ured OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) u partnerstvu s Centralnom izbornom komisijom Moldavije, Međunarodnim institutom za demokratiju i izbornu pomoć (*International IDEA*), Međunarodnom fondacijom za izborne sisteme (IFES), Nacionalnim demokratskim institutom (NDI) i Međunarodnim republikanskim institutom (IRI). Konferenciju u Kišinjevu otvorila je Maia Sandu, predsjednica Moldavije. Svrha konferencije bila je razmjena znanja i iskustava u rješavanju izazova koje donosi digitalizacija i *online* kampanja u okviru finansiranja izbornih kampanja. Učesnici su razmotrili glavne trendove i identifikovali efikasna rješenja i prenosive prakse u zaštiti integriteta finansiranja političkih i izbornih kampanja u digitalnom dobu. Ova regionalna konferencija okupila je agencije za nadzor finansiranja izbornih kampanja, predstavnike civilnog društva, političke stranke, međunarodne organizacije, predstavnike *online* platformi, kao i stručnjake za izbore i medije iz Istočne Evrope.

*Regionalna konferencija
„Novac u politici:
finansiranje online
kampanja;
izazovi i rješenja“*

428. U periodu od 26. do 27. 09. 2023. godine, predsjednik i članovi Centralne izborne komisije BiH učestvovali su na dvodnevnoj konferenciji **Podrška ODIHR-a izbornim reformama na Zapadnom Balkanu – Regionalna radionica o izornoj administraciji** (*ODIHR Support to Electoral Reforms in the Western Balkans - Regional Workshop on Election Administration*), koja je održana u Sarajevu. Dr. Suad Arnautović, predsjednik Centralne izborne komisije BiH, održao je prezentaciju na temu „Uloga tijela za upravljanje izborima u izornoj reformi i praćenju: Izazovi i naučene lekcije“.

*Konferencija „Podrška
ODIHR-a izbornim
reformama na Zapadnom
Balkanu –
Regionalna radionica o
izornoj administraciji“*

5. Saradnja s Međunarodnom fondacijom za izborne sisteme (IFES)/USAID

429. Međunarodna fondacija za izborne sisteme podržala je organizaciju postizborne konferencije „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“, koja je održana 15–16. 06. 2023. godine u Sarajevu.
430. Uz ekspertnu podršku Međunarodne fondacije za izborne sisteme, pripremljeni su sljedeći dokumenti: Strateški plan Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine¹²²; Politika bezbjednosti informacionog sistema Centralne izborne komisije BiH¹²³; Smjernice za upravljanje informacionom bezbjednošću¹²⁴ i Priručnik „Osnove kibernetičke bezbjednosti – Vodič za digitalnu odbranu i svijest“.
431. U periodu od 19. 04. do 20. 04. 2023. godine u Pragu, Češka Republika, IFES je organizovao radionicu o nadzoru nad finansiranjem političkih stranaka, istragama i sankcijama političkih stranaka, u kojoj su učestvovala dva državna službenika iz Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka. Razmijenjena su iskustva i dobre prakse, diskutovalo se o prednostima i nedostacima uspostavljenih sistema sankcionisanja u svakoj od zemalja učesnica, uključujući i Bosnu i Hercegovinu.
432. Na poziv Međunarodne fondacije za izborne sisteme, u periodu od 17. do 19. 05. 2023. godine, dvočlana delegacija Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH (SCIK BiH) u sastavu dr. Vesne Pavičić i Tatjane Krivokapić učestvovala je na **radionici „Društveni mediji, dezinformacije i izborni integritet“** koja je održana u Pragu, Češka Republika. Dr. Vesna Pavičić prezentovala je iskustva Centralne izborne komisije BiH u primjeni Priručnika za krizno komuniciranje i borbu protiv dezinformacija, namijenjenog izbornim tijelima i podršci IFES-a u provođenju Općih izbora 2022. godine. Učesnici radionice su imali i praktične vježbe na osmišljenim primjerima, a snimljene su i videoizjave o benefitima radionice, te pomoći IFES-a. Učesnici su imali priliku čuti iskustva i izazove drugih zemalja u području rada s društvenim medijima i dezinformacijama. Pored predstavnika Bosne i Hercegovine, radionici su prisustvovali predstavnici Republike Češke, Gruzije, Mađarske, Slovačke i zemalja Zapadnog Balkana.

*Radna grupa za
Evropu i Evroaziju
za društvene medije,
krizne komunikacije
i izborni integritet*

¹²² Akt broj 04-2-50-4-1250-1/23

¹²³ Akt broj 05-1-07-5-1076-1/23

¹²⁴ Akt broj 05-1-07-5-1077-1/23

433. U maju 2023. godine dva uposlenika Centralne izborne komisije BiH prisustvovala su sastanku IFES-ove **Inicijative o pokretanju mreže za izbornu pripremljenost na digitalne napade** koja je održana u Pragu, Republika Češka. IFES je pokrenuo ovu inicijativu kako bi okupio ključne tehnološke partnere, izborne komisije i druge učesnike u izbornom procesu kako bi formirali regionalne i nacionalne strategije za zaštitu izbora od digitalnih prijetnji i podršku dugoročnom izbornom integritetu. Osnovni cilj ove inicijative je izgraditi regionalnu otpornost i koordinaciju u slučaju sajber napada. Takođe, ova inicijativa omogućava lakši pristup podacima o prijetnjama i mogućnostima njihovog korištenja, te omogućava povezanost sajber sigurnosti sa stvarnim svijetom.
434. U organizaciji Ustavnog vijeća Republike Francuske i Globalne mreže o izornoj pravdi, u Parizu je 16. 10. 2023. godine održan **kolokvij o izornoj kampanji u okviru promjena u demokratskoj javnoj sferi, dezinformacijama, uređenju novih oblika izbornih kampanja i različitim modelima kontrole izbornog procesa**. Ovaj kolokvij bio je uvod u godišnji sastanak Evropske i Evroazijske mreže izborne pravde i Globalne mreže za izbornu pravdu koji je održan 17. 10. 2023. godine. Na poziv organizatora, na događajima je učestvovao dr. Suad Arnautović, predsjednik Centralne izborne komisije BiH. **Godišnji sastanak Evropske i Evroazijske mreže izborne pravde i Globalne mreže za izbornu pravdu** organizovao je Regionalni ured za Evropu Međunarodne fondacije za izborne sisteme u saradnji s USAID-om, OSCE-om/ODIHR-om i Globalnom mrežom za izbornu pravdu. Teme sastanka bile su nezavisnost izbornih sudija i tijela za provođenje izbora, interne i eksterne prijetnje s kojima se suočavaju sudije i/ili tijela za provođenje izbora i finansiranje izborne kampanje. U okviru panela o mjerama i alatima za garantovanje nezavisnosti i nepristranosti izbornih sudija i tijela za provođenje izbora tokom izbora, dr. Arnautović je održao prezentaciju na temu obezbjeđivanja nezavisnosti i nepristranosti tijela za provođenje izbora „Studije slučaja – Opći izbori u BiH 2022. godine“. Učesnici na ovim događajima bili su predsjednici tijela za provođenje izbora, sudije, predsjednici pravnih komisija i članovi akademske zajednice.

*Godišnji sastanak Evropske i Evroazijske mreže izborne pravde i
Globalne mreže za izbornu pravdu*

435. Dana 20. 11. 2023. godine, uz tehničku i ekspertsku pomoć Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES) u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH organizovana je radionica „Pilotiranje izbornih tehnologija“ (vidjeti više u *IV DIO – Aktivnosti Centra za edukaciju CIK BiH*).

6. Saradnja sa Svjetskim udruženjem izbornih tijela (*Association of World Election Bodies, A-WEB*)

436. Centralna izborna komisija BiH je članica Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*) od njegovog osnivanja 2013. godine. Danas *A-WEB* okuplja 121 izborno tijelo iz 111 zemalja. Trenutno, Centralna izborna komisija BiH je članica Izvršnog odbora *A-WEB-a* koji, takođe, čine predstavnici iz Afrike, Amerike, Azije, Evrope i zemalja Okeanije.
437. Delegacija Centralne izborne komisije BiH u sastavu: dr. Suad Arnautović, predsjednik, i Vlado Rogić, član, učestvovala je na **11. zasjedanju Izvršnog odbora Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*)**, koje je održano od 11. do 13. 07. 2023. godine u Cartageni de Indias, Kolumbija. Na 11. zasjedanju Izvršnog odbora *A-WEB-a* razmatrano je više pitanja iz nadležnosti ovog najvišeg svjetskog stručnog tijela izbornih zvaničnika, među kojima su izvještaji o radu i finansijskom poslovanju, planovi rada u 2023. i 2024. godini, implementacija ISO standarda u izbornom procesu, te projekti koje je predložila izborna komisija Južnoafričke Republike. Na konferenciji pod nazivom **Globalni pogled na izazove regionalnih izbora 2023. godine** razmatrana su pitanja digitalizacije izbornog procesa, obaveznog glasanja, učešća žena u izbornom procesu, izrade komunikacione strategije i druga stručna pitanja iz oblasti izbora.

*Konferencija
„Globalni pogled na
izazove regionalnih
izbora 2023.“*

438. Dana 12. 10. 2023. godine u Seulu (Južna Koreja) održana je konferencija povodom 10. godišnjice od osnivanja *A-WEB-a*. Na konferenciji je učestvovala Vanja Bjelica-Prutina, članica Centralne izborne komisije BiH. Bila je to prilika da se evaluiira rad Asocijacije u proteklih 10 godina, te su dati prijedlozi u cilju daljnjeg unapređenja rada i jačanja *A-WEB-a*. Na marginama konferencije, Vanja Bjelica-Prutina se sastala s Tonijem Greblom, predsjednikom Stalnog izbornog tijela Rumunije s kojim je razgovarala o važnosti buduće saradnje i razmjene iskustava i znanja između ove dvije institucije. Razgovarano je i o potpisivanju Memoranduma o razumijevanju u vezi sa saradnjom u oblasti izbora između Centralne izborne komisije BiH i Stalnog izbornog tijela Rumunije, čije zaključivanje je odobrilo Predsjedništvo BiH na 7. redovnoj sjednici, održanoj 31. 07. 2023. godine¹²⁵.

¹²⁵ Odluka Predsjedništva BiH broj 01-50-1-2365-18/23

Konferencija povodom 10. godišnjice osnivanja A-WEB-a

439. Na poziv Korejskog instituta za građansko obrazovanje za demokratiju (*Korean Civic Education Institute for Democracy – KOCEI*), četiri uposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH (SCIK BiH): Veljko Petrović, Dejan Ćurić, Damir Avdibegović i Adi Agić su u periodu od 12. 06. do 23. 06. 2023. godine učestvovali na naprednom kursu **Program izgradnje kapaciteta za upravljanje izborima 2023. „Uspostavljanje institucionalnog okvira za ispitivanje javnog mnijenja o pitanjima vezanima za izbore“** (*2023 Election Management Capacity Building Program: Establishing the institutional framework for public opinion polls on election related issues*) u Južnoj Koreji. Preduslov za učešće na naprednom kursu bio je pohađanje osnovnog kursa od 10 modula putem internet-platforme KOCEI-a u periodu od 01. 05 do 30. 05. 2023. godine i dobijanje sertifikata. Tokom naprednog kursa u Incheonu, delegacija SCIK BiH prezentovala je svoj izvještaj o državnom uređenju, historiji rada CIK BiH, kao i rezultate istraživanja javnog mnijenja u vezi izbora sprovedenog od strane Centralne izborne komisije BiH i OSCE-a. Polaznici kursa učili su kako pripremiti Akcioni plan uspostavljanja institucionalnog okvira za istraživanje javnog mnijenja po pitanju izbora koji su delegacije prezentovale posljednjeg dana kursa.

*Polaznici
naprednog kursa
„Uspostavljanje
institucionalnog
okvira za
istraživanje
javnog mnijenja po
pitanju izbora 2023.
godine“*

7. Saradnja s WEM-Internationalom

440. Na poziv Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES) na Generalnoj skupštini i plenarnoj konferenciji međunarodne organizacije Žene u tijelima za upravljanje izborima International (*Women in Electoral Management – International – WEM-*

International), održanoj 08. i 09. 11. 2023. godine u Pragu, učestvovala su dr. Irena Hadžiabdić i Vanja Bjelica-Prutina, članice Centralne izborne komisije BiH.

Kako bi se riješila nedovoljna zastupljenost žena u političkim i izbornim procesima 2018. godine, osnovana je organizacija *Women in Electoral Management – International – WEM-International* za promovisanje rodne ravnopravnosti na izborima. *WEM-International* jedino je međunarodno udruženje koje se bavi rodnom ravnopravnošću, a osnovano je od strane tijela za provođenje izbora, ali i za njih. Primarna svrha *WEM-Internationala* je potaknuti žene da igraju aktivnu ulogu u izborima kao birači, kandidati, posmatrači i izborni administratori, te promovisati jednake mogućnosti za žene na izborima. *WEM-International* podupire i jača kapacitete žena koje rade u izbornoj administraciji zahtijevajući veću odgovornost i djelovanje na rodnoj ravnopravnosti unutar tijela za provođenje izbora.

Članica Centralne izborne komisije BiH, dr. Irena Hadžiabdić bila je govornica-panelistica na Sesiji 1: Panel-rasprava – Žensko liderstvo u radu tijela za provođenje izbora: inspirativne lične priče iz cijelog svijeta. Ova sesija održana je u interaktivnom formatu. Učesnice panela – bivši ili sadašnji rukovodioci tijela za provođenje izbora – podijelile su priče iz vlastitih iskustava, uključujući i to kako su identifikovale i preovladale prepreke i izazove kao žene liderice.

Učesnici konferencije „Regionalna evropska mreža za učestvovanje žena u izborima“

8. Memorandumi o saradnji

441. Dana 31. 07. 2023. godine Predsjedništvo BiH donijelo je odluku broj 01-50-1-2365-18/23 kojom se odobrava potpisivanje Memoranduma o saradnji između Centralne izborne komisije BiH i Stalnog izbornog tijela Rumunije. Datum potpisivanja MoU će biti naknadno određen.
442. Dana 10. 10. 2023. godine Predsjedništvo BiH donijelo je odluku broj 01-20-1-2975-23/23 kojom se odobrava potpisivanje Memoranduma o saradnji između Centralne izborne komisije BiH i Centralne izborne komisije Gruzije. Memorandum o saradnji je potpisan u Tbilisiju, 27. 03. 2024. godine tokom studijske posjete koju je organizovala Misija OSCE-a u BiH u okviru projekta „Unapređenje integriteta izbornih procesa 2024. i 2026. godine u skladu s preporukama ODHIR-a i međunarodnim standardima“. Projekat provodi Misija OSCE-a u BiH uz finansijsku podršku Vlade Kraljevine Norveške, Sjedinjenih Američkih Država, Velike Britanije i Njemačke.

*Ceremonija potpisivanja
Memoranduma o saradnji
između Centralne izborne
komisije BiH i Centralne
izborne komisije Gruzije*

9. Saradnja s nevladinim sektorom

443. U organizaciji *Transparency Internationala BiH* (TI BiH), dana 06. 07. 2023. godine u Sarajevu je održana konferencija **Unapređenje integriteta izbora u Bosni i Hercegovini** na kojoj su kao panelisti učestvovali dr. Suad Arnautović, predsjednik, i Željko Bakalar, član Centralne izborne komisije BiH. Na konferenciji su učestvovali pojedini članovi Parlamentarne skupštine BiH, predstavnici drugih relevantnih institucija u BiH, međunarodne zajednice, organizacija civilnog društva i medija. U uvodnom obraćanju na panelu „Reforma izbornog zakonodavstva“, predsjednik Centralne izborne komisije BiH je istakao nužnost izborne reforme u Bosni i Hercegovini i to u više segmenata izbornog procesa; govorio je o potrebi uspostave pravednog sistema imenovanja biračkih odbora, uključujući razmatranje kriterija za odabir članova i izbjegavanje političkog uticaja, prednostima i rizicima elektronskog glasanja i potencijalnim rješenjima, mjerama koje se mogu preduzeti kako bi se spriječila „krađa“ i „trgovina“ glasovima, kao i o transparentnosti i povjerenja javnosti u izborni proces.

Na panelu „(Zlo)upotreba javnih sredstava u predizbornom periodu“, pored ostalih, prezentaciju je održao Željko Bakalar, član Centralne izborne komisije BiH koji je govorio o dosadašnjim iskustvima Centralne izborne komisije BiH, ali i o sudskoj praksi.

*Konferencija
„Unapređenje
integriteta izbora u
Bosni i Hercegovini“*

444. U saradnji s Centralnom izbornom komisijom BiH, dana 13. 12. 2023. godine u Sarajevu je *Transparency International BiH* organizovao konferenciju **Integritet političkog finansiranja u regionu** u okviru USAID-ove podrške građanima u borbi protiv korupcije. U ime Centralne izborne komisije BiH na konferenciji su učestvovali dr. Suad Arnautović,

predsjednik, Željko Bakalar, član Centralne izborne komisije BiH i službenici Službe za reviziju.

Fokus konferencije bio je na promociji transparentnosti i odgovornosti u političkom finansiranju, naglašavajući potrebu za usklađivanjem pravnog okvira u Bosni i Hercegovini s međunarodnim standardima i s posebnim osvrtom na ulogu nadzornih organa u obezbjeđivanju poštenih izbornih procesa i najbolje prakse za sprečavanje zloupotrebe javnih resursa u izbornim kampanjama.

Konferenciju je otvorio ambasador Sjedinjenih Američkih Država u BiH, gospodin Michael Murphy. Ambasador Murphy pozdravio je preporuke za zakonodavne reforme koje su *Transparency International BiH* i Centralna izborna komisija BiH predstavili na konferenciji.

Konferenciji su, pored predstavnika Centralne izborne komisije BiH, prisustvovali MANS Crna Gora, GONG Hrvatska, predstavnici Delegacije Evropske unije i Specijalnog predstavnika Evropske unije BiH, predstavnici Ambasada Italije i Španije u Bosni i Hercegovini, predstavnici Parlamentarne skupštine BiH, predstavnici Parlamenta i Vlade Federacije, predstavnici OSCE-a, predstavnici NDI-ja, predstavnici OIK-ova/GIK-ova, predstavnici Vijeća Evrope, potpredsjednik Republike Srpske, predstavnici gradova/općina i predstavnici političkih stranaka.

*Konferencija
„Integritet
političkog
finansiranja u
regionu“*

445. U 2023. godini predstavnici Centralne izborne komisije BiH učestvovali su kao predavači na regionalnim treninzima za predstavnike tužilaštava koji su održani u Brčko distriktu BiH (27–28. 11. 2023. godine), Banjoj Luci (12–13. 12. 2023. godine) i u Sarajevu (19–20. 12. 2023. godine) u organizaciji Koalicije Pod lupom. Cilj treninga bio je jačanje integriteta izbornog procesa i obezbjeđivanja proaktivnog pristupa u procesuiranju izbornih nepravilnosti. Razmijenjena su iskustva iz dosadašnje prakse u procesuiranju izbornih nepravilnosti.

*Trening za
predstavnike
tužilaštava u BiH*

446. Nadalje, u organizaciji Koalicije Pod lupom organizovani su regionalni treninzi i za predstavnike policijskih agencija u Bosni i Hercegovini u cilju jačanja integriteta izbornog procesa. Predstavници Centralne izborne komisije BiH su tokom treninga predstavili tipične vrste izbornih nepravilnosti i primjere iz dosadašnje prakse. Govorilo se o važnosti jačanja kapaciteta policijskih agencija u BiH, ulozi policijskih službenika na dan izbora, ključnim koracima koje policijske agencije trebaju preduzeti u cilju obezbjeđivanja proaktivnog pristupa u procesuiranju izbornih nepravilnosti. Trening u Brčko distriktu BiH održan je 22–23. 01. 2024. godine, u Banjoj Luci 29–30. 01. 2024. godine i u Sarajevu 12–13. 02. 2024. godine.

*Trening za
policijske
službenike u Bosni
i Hercegovini*

447. Centralna izborna komisija BiH je dana 22. 11. 2023. godine održala sastanak s predstavnicima nevladinih organizacija okupljenih oko Deklaracije o ustavnim i drugim reformama BiH na putu u EU i NATO. U ime nevladinih organizacija sastanku su prisustvovali Aida Daguda, direktorica Centra za promociju civilnog društva, mr. sc. Emir Zlatar, generalni sekretar Vijeća kongresa bošnjačkih intelektualaca, potpredsjednik Srpskog građanskog vijeća BiH, Rajko Živković i potpredsjednik Hrvatskog narodnog vijeća, prof. dr. Marinko Pejić.

Na sastanku se razgovaralo o trenutnim aktivnostima Centralne izborne komisije BiH, a posebno o aktivnostima na provođenju „Testnog projekta podrške Evropske unije za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u BiH“.

*Sastanak s
predstavnicima
nevladinih
organizacija
okupljenih oko
Deklaracije o
ustavnim i drugim
reformama BiH na
putu u EU i NATO*

9. Ostale aktivnosti

448. Predstavници Centralne izborne komisije BiH učestvovali su na Konsultacijama o procjeni stanja ljudskih prava lica s invaliditetom u Bosni i Hercegovini, u okviru Sedmice održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, 10. 10. 2023. godine, u zgradi Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini.
449. U periodu 27–28. 02. 2023. godine, dvije predstavnice Centralne izborne komisije BiH učestvovala su na zajedničkoj radionici Koordinacionog odbora za praćenje provođenja *Gender* akcionog plana (GAP BiH) i Koordinacionog odbora za nadzor nad provođenjem Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 koja je održana u Mostaru u organizaciji Agencije za ravnopravnost polova BiH/Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH. Teme radionice bile su finalizovanje *Gender* akcionog plana Bosne i Hercegovine (GAP BiH) za period 2023–2027. godine i novog Akcionog plana za provođenje Rezolucije 1325 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija za period 2023–2027. godine.
450. U periodu 02–03. 11. 2023. godine, predstavnik Centralne izborne komisije BiH učestvovala je na sastanku Koordinacionog odbora za nadzor nad provođenjem Akcionog plana za implementaciju UN-ove rezolucije 1325 u Bosni i Hercegovini i Koordinacionog odbora za praćenje provođenja *Gender* akcionog plana Bosne i Hercegovine. Radionica je održana na Igmanu.

10. Sastanak s predstavnicima klubova političkih stranaka u Parlamentarnoj skupštini BiH

451. U skladu sa zaključkom s 14. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održane 21. 12. 2023. godine, dana 27. 12. 2023. godine predsjednik i članovi Centralne izborne komisije BiH razgovarali su s predstavnicima klubova političkih stranaka u Parlamentarnoj skupštini BiH. Na sastanku su razmijenjene informacije i stavovi o prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH koji je trebao biti razmatran na 10. hitnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.
- Na sastanku je ukazano na potrebu za hitnim izmjenama Izbornog zakona BiH kojim bi se situirale nove odredbe u vezi uvođenja novih izbornih tehnologija u izborni proces u BiH (verifikacija i autentifikacija birača, uređaji u procesu glasanja, brza transmisija rezultata i sl.).
- Članovi Centralne izborne komisije BiH istaknuli su spremnost da intenziviraju aktivnosti na uvođenju izbornih tehnologija kako bi se obezbijedio sigurniji, efikasniji i vjerodostojniji izborni proces, a nakon što Parlamentarna skupština BiH donese odluku o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH.

*Sastanak s predstavnicima klubova političkih stranaka u
Parlamentarnoj skupštini BiH*

11. Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih

452. Centralna izborna komisija BiH donošenjem godišnjeg Programa obuke zaposlenih u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH u 2023. godini nastoji obezbijediti daljnje usavršavanje kako bi njihove vještine i znanje pratili napredak u relevantnim oblastima rada.
453. Obuke zaposlenih u Centralnoj izbornoj komisiji BiH usklađene su sa strateškim ciljevima institucije, kao i individualnim i timskim ciljevima proisteklim iz operativnih zadataka. Dinamika realizacije stručnog obrazovanja zaposlenih bila je usklađena s dinamikom aktivnosti Centralne izborne komisije BiH i raspoloživim budžetom.
454. Osoblje Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH je tokom 2023. godine učestvovalo na specijalističkim seminarima i obukama od kojih izdvajamo¹²⁶: Analiza podataka u *Excelu* (webinar), Efektno pregovaranje, Emocionalna inteligencija, Finansiranje institucija Bosne i Hercegovine (webinar), Identifikacija, prijava i praćenje projekata/programa u PIMIS-u, Instrukcije za izradu godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu*, Izvršenje budžeta institucija BiH, Komunikacijske vještine i javni nastup (webinar), Kontinuirana edukacija za računovođe i revizore*, Krivični propisi i sudska praksa u pogledu krivičnih djela protiv službene dužnosti, Mentalno zdravlje, Mobing (e-kurs), Modul 3 – Uloga internih kontrolora u primjeni posljednjih izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama BiH*, Napredne *Excel* formule i funkcije (webinar), *NLP Practitioner**, Novi Zakon o slobodi pristupa informacijama na nivou institucija BiH*, Komunikacijske vještine i javni nastup (webinar), Planiranje budžeta

¹²⁶ Godišnji izvještaj o obukama Agencije za državnu službu BiH za 2023. godinu za Sekretarijat Centralne izborne komisije BiH broj 04-34-7-1-52/24 od 05. 01. 2024. godine. Izvještaj obuhvata obuke u organizaciji Agencije za državnu službu BiH, te obuke koje su državni službenici SCIK BiH pohađali izvan Agencije, a za koje su podnijeli/le zahtjev za kreditiranje putem TMS-a.

institucija BiH – Instrukcija za budžetske korisnike broj 2 (*webinar*), Identifikacija, prijava i praćenje projekata/programa u PIMIS-u, Usklađivanje zakona i podzakonskih akata sa Zakonom o zabrani diskriminacije i Zakonom o ravnopravnosti polova u BiH, Planiranje i vođenje sastanaka (*webinar*), Planovi integriteta i planovi borbe protiv korupcije, izazovi i prepreke*, Plate i naknade, troškovi zaposlenih u institucijama BiH i naknade spoljnih saradnika (*webinar*), Postupak srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama BiH (*webinar*), Prezentacija konsolidovanog godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH za 2022. godinu i Operativnog godišnjeg akcionog plana Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2023. godinu*, Prezentacijske i komunikacijske vještine (*webinar*), Priprema, pisanje i vođenje projekta, Provođenje Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, Razvrstavanje i način korištenja statističkih podataka razvrstanih po polu, Seksualno uznemiravanje, Specijalistički kurs engleskog jezika B2, Specijalistički kurs engleskog jezika B2/C1, Specijalistički kurs engleskog jezika C1, Sprečavanje sukoba interesa i prijava imovine u institucijama BiH (*webinar*), Sticanje uslova za penzionisanje državnih službenika (prema propisima Republike Srpske) (*webinar*), Strateško planiranje (e-kurs), *Training for Long Term Observers**, Upravljanje stresom (*webinar*), Upravljanje vremenom (*webinar*), Upravni postupak i upravni spor, Etika u javnoj upravi (za rukovodeće državne službenike), EU integracije (za rukovodeće državne službenike), Liderstvo (za rukovodeće državne službenike), Osnove *cyber-sigurnosti* i zaštite podataka (za rukovodeće državne službenike), Razvoj socijalnih vještina u radnom okruženju (za rukovodeće državne službenike), Strateško planiranje i izvještavanje (za rukovodeće državne službenike), Upravljanje ljudskim potencijalima (za rukovodeće državne službenike).¹²⁷

12. Zaključna razmatranja

455. Centralna izborna komisija BiH je i u 2023. godini značajan dio svojih aktivnosti usmjerila na uspostavljanje međunarodne saradnje i razmjenu iskustava kroz aktivno učešće na konferencijama, seminarima i raznim oblicima edukacija, što omogućava upoznavanje s najaktuelnijim trendovima u razvoju izbornih sistema i primjene zakona iz oblasti finansiranja političkih stranaka. Učešćem u međunarodnim aktivnostima Centralna izborna komisija BiH nastoji dati puni doprinos u afirmaciji Bosne i Hercegovine kroz uspostavljanje saradnje s tijelima za provođenje izbora drugih zemalja, nastavak saradnje s EU, OSCE-om, OSCE-om/ODIHR-om, Vijećem Evrope, IFES-om, kao i aktivnim učešćem na konferencijama i sastancima Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*) i drugih međunarodnih organizacija.
456. U izvještajnom periodu nastavljena je i uspješna saradnja s nevladinim sektorom u Bosni i Hercegovini, te su organizovane brojne zajedničke aktivnosti.
457. U 2023. godini implementirani su: projekat postizborne konferencije; projekat izrade aplikacije za prijavu političkih subjekata putem portala „e-Izbori“, nastavljene su aktivnosti na pripremi testnog projekta uvođenja novih tehnologija u izborni proces, uz

¹²⁷ Oznaka * znači kreditovana obuka (pohađana mimo sistema obuke ADS BiH i dostavljen zahtjev Agenciji za dodjelu kredita).

podršku donatora, odnosno angažman eksperata pripremljeni su dokumenti iz oblasti bezbjednosti informacionog sistema, Strateški plan Centralne izborne komisije BiH itd.

458. Državni službenici Centralne izborne komisije BiH su tokom 2023. godine učestvovali na obavezujućim edukacijama koje su organizovale Agencija za državnu službu BiH, međunarodne organizacije, kao i obukama koje su organizovale specijalističke kompanije.
459. Kao i dosada, za Centralnu izbornu komisiju BiH međunarodna saradnja predstavlja veoma važan segment u radu, jer omogućava iznalaženje finansijskih sredstava, kao i razvijanje projekata za unapređenje izbornog procesa. Stoga će Centralna izborna komisija BiH i ubuduće nastaviti intenzivno ostvarivati međunarodne kontakte.

VI DIO

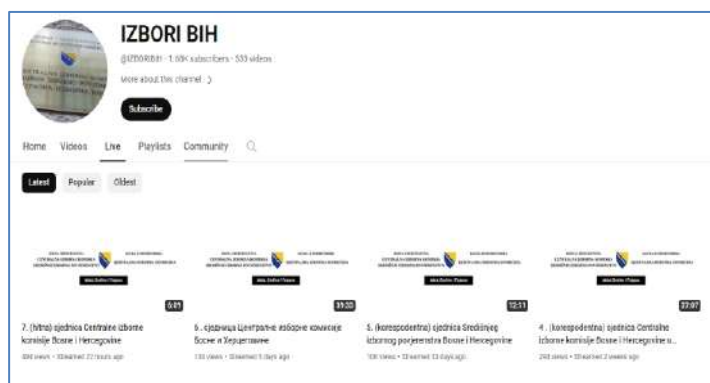
JAVNOST RADA
CENTRALNE IZBORNE
KOMISIJE BIH

1. Javnost rada Centralne izborne komisije BiH u 2023. godini

460. Centralna izborna komisija BiH pravovremeno informiše javnost o svim svojim aktivnostima. Potpuna transparentnost u radu je kontinuirano nastojanje Centralne izborne komisije BiH da svoju zakonsku obavezu, kada je u pitanju javnost rada, ispunjava kroz dosljednu primjenu osnovnih principa javnog informisanja, kao što su: otvorenost, istinitost i odgovornost, koordinacija, blagovremenost i korisnost.
461. Centralna izborna komisija BiH je ponosna na postignuti nivo transparentnosti u radu. Možemo da kažemo da smo kao institucija u potpunosti otvoreni prema javnosti. Sve sjednice Centralne izborne komisije BiH prenose se uživo i mogu se pogledati i naknadno na *web*-stranici i *YouTube* kanalu Centralne izborne komisije BiH.
462. U informisanju javnosti Centralna izborna komisija BiH uglavnom koristi standardna sredstva informisanja, kao što su: internet, konferencije za novinare, izjave za medije, saopštenja za javnost, društvene mreže, bilten i *podcast*.
463. Svi događaji koje organizuje Centralna izborna komisija BiH otvoreni su za javnost i u vezi s tim bilježimo veliki interes medija.

464. Centralna izborna komisija BiH je prisutna i na društvenim mrežama i to na *Twitteru*, *Facebooku*, *Instagramu*, *LinkedInu*, a ima i svoj *YouTube* kanal.

YouTube kanal CIK BiH

465. Sjednice Centralne izborne komisije BiH su javne.
466. Sve relevantne informacije i odluke koje donosi Centralna izborna komisija BiH mogu se dobiti na:
- **Internet-stranici Centralne izborne komisije BiH**, www.izbori.ba, koja svojim sadržajem informiše javnost o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH, uključujući zakonsku i podzakonsku regulativu i baze podataka za koje ne postoje zakonske prepreke objavljivanja.
 - **Konferencijama za novinare i u saopštenjima za javnost**. Centralna izborna komisija BiH je u 2023. godini održala četiri konferencije za novinare i objavila 106 saopštenja za javnost.
 - **Društvenim mrežama** *Twitter, Facebook, Instagram, LinkedIn* i *YouTube* kanalu Centralne izborne komisije BiH.
467. Pisani mediji u BiH su u 2023. godini objavili više od 2 500 članaka o radu Centralne izborne komisije BiH, što potvrđuje visok stepen otvorenosti i transparentnosti Centralne izborne komisije BiH prema javnosti.
468. Mediji, politički subjekti i nevladine organizacije su u najvećoj mjeri zainteresovani za rad Centralne izborne komisije BiH. Javnost rada Centralna izborna komisija BiH uglavnom obezbjeđuje na sljedeće načine: obavještanjem javnosti o održavanju sjednica, *live-stream* sjednica Centralne izborne komisije BiH, davanjem obavještenja o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH na društvenim mrežama, izjavama za javnost predsjednika i članova Centralne izborne komisije BiH, održavanjem konferencija za medije, omogućavanjem posmatračima političkih subjekata, udruženjima građana i međunarodnim posmatračima da prisustvuju sjednicama, da posmatraju druge aktivnosti Centralne izborne komisije BiH, kao i da imaju pristup svim relevantnim dokumentima u skladu sa zakonom, objavljivanjem donesenih odluka, putem internet-stranice Centralne izborne komisije BiH, i Službenim glasnicima, te na drugi način koji odredi Centralna izborna komisija BiH.
469. U 2023. godini Centralna izborna komisija BiH je kontinuirano informisala javnost o svojim aktivnostima. Sve relevantne informacije bile su blagovremeno dostupne javnosti na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH i društvenim mrežama.

Postizborna konferencija „Opći izbori 2022. – Izazovi i naučene lekcije“

2. Zaključna razmatranja

470. Centralna izborna komisija BiH javnost rada smatra važnom pretpostavkom za vjerodostojnost svog djelovanja. Stoga, posebna pažnja se posvećuje što potpunijem i razumljivijem informisanju domaće i međunarodne javnosti o svojim ciljevima i mjerama za njihovo ostvarivanje, kao i o rezultatima svojih aktivnosti.
471. Na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba omogućen je uvid u zakonsku i podzakonsku regulativu koja se odnosi na djelovanje Centralne izborne komisije BiH, te uputstva i obrasce za primjenu važećih propisa poštujući ključne principe informisanja javnosti.
472. Prepoznavanje dezinformacije i rano upozorenje ima ključnu ulogu u borbi Centralne izborne komisije BiH protiv lažnih vijesti. Izmanipulisane, lažne i obmanjujuće informacije mogu prouzrokovati ozbiljne posljedice, pored ostalog i sljedeće: ugroziti javnu bezbjednost, narušiti koheziju zajednice, smanjiti povjerenje u institucije i medije, podriti javno prihvatanje uloge nauke u informisanju o razvoju i primjeni politika, nanijeti štetu ekonomskom prosperitetu i globalnom uticaju, podriti integritet vlasti, ustav i naše demokratske procese.
473. Naveli smo moguće posljedice plasiranja dezinformacija da bismo na taj način skrenuli pažnju koliko je to ozbiljan globalni problem. Dosadašnja borba protiv dezinformacija u svijetu nije dala neki jedinstven model koji je u potpunosti uspješan i vjerovatno i neće, ali se svakako kao najuspješnije sredstvo pokazalo jačanje transparentnosti u radu vladinih ili nevladinih institucija ili bilo kojeg pojedinca ili grupe, u zavisnosti od toga „Ko?“ ili „Šta?“ je meta plasiranih dezinformacija. Iskustvo Centralne izborne komisije BiH pokazalo je da se jedino jačanjem transparentnosti u radu mogu smanjiti efekti plasiranih dezinformacija.
474. Centralna izborna komisija BiH će nastaviti praksu objektivnog i pravovremenog informisanja javnosti o svom radu. U dosadašnjem radu nije bilo primjedaba na transparentnost i javnost rada Centralne izborne komisije BiH.
475. Prenos uživo sjednica Centralne izborne komisije BiH, *press*-konferencija i drugih aktivnosti Centralne izborne komisije BiH će biti omogućen kontinuirano, kao i prisustvo Centralne izborne komisije BiH na društvenim mrežama.

VII DIO

PREPORUKE

1. Preporuke

476. Dana 26. 03. 2024. godine, Christian Schmidt, Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu donio je Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine¹²⁸ koji se odnosi na paket mjera za poboljšanje integriteta izbornog procesa u BiH. Uvažavajući činjenicu da je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu navedenim izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH izvršio sveobuhvatne izmjene i dopune, a da je za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu na Općim izborima 2026. godine neophodno izvršiti detaljnu i dobru pripremu, predlažemo da Parlamentarna skupština BiH prihvati sljedeće preporuke:
- 1) Obezbijediti potrebni budžet za nabavku opreme; 2) Imenovati nezavisne vanjske revizije za kontrolu i praćenje dobavljača opreme i usluga; 3) Formirati posebno koordinaciono tijelo na državnom nivou koje bi koordinisalo i pratilo cijeli proces, 4) Oformiti Tim za odgovor na računarske incidente (CIRT) koji bi u području kibernetičke bezbjednosti koordinisao, pratio, sprečavao i ublažavao potencijalne hakerske napade i subverziju cjelokupnog sistema, a koji bi uz predstavnike Centralne izborne komisije BiH uključio i druge stručnjake iz državnih institucija u Bosni i Hercegovini: Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA); Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Obavještajno-sigurnosne agencije BiH (OSA); Ministarstva saobraćaja i komunikacija BiH, Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva odbrane BiH.
477. Nadalje, zbog povećanja obima nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, neophodno je da Vijeće ministara BiH da saglasnost na Prijedlog novog Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH koji je u proceduri odobravanja kod nadležnih institucija, kao i da nadležne institucije obezbijede neophodna finansijska sredstva za zapošljavanje dodatnih djelatnika.
478. Unaprijediti zakonodavni okvir u oblasti finansiranja političkih stranaka i finansiranja izborne kampanje kako bi se provele sve preporuke Grupe zemalja za borbu protiv korupcije Vijeća Evrope (GRECO).
479. Trajno riješiti pitanje skladišnog prostora izbornog materijala kupovinom ili kupovinom zemljišta i izgradnjom objekta/skladišta i obezbijediti neophodna budžetska sredstva za implementaciju.
480. Obezbijediti budžetska sredstva za investiciono održavanje zgrade sjedišta Centralne izborne komisije BiH.
481. Parlamentarna skupština BiH potvrđuje opredjeljenje da podržava rad i čuva nezavisnost Centralne izborne komisije BiH, kao tijela čije nadležnosti proizilaze iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH, a u smislu daljnjeg obezbjeđivanja finansijske, kadrovske i normativno-pravne stabilnosti Centralne izborne komisije BiH.

Broj: 04-2-07-10 – 728-1/24
Sarajevo, 23. 05. 2024. godine

Predsjednica
dr. Irena Hadžiabdić

¹²⁸ <https://www.ohr.int/decision-enacting-the-law-on-amendments-to-the-election-law-of-bosnia-and-herzegovina-16/>

PRILOG 1 – POPIS NORMATIVNIH AKATA

Akti Centralne izborne komisije BiH objavljeni u Službenim glasilima

1.	Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, broj 06-1-07-1-2701-1/22 od 30. decembra 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 1/23 od 06. 01. 2023. godine)
2.	Ovjerene kandidatske liste za učešće na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnika općine Bratunac i Vogošća, broj 06-1-07-3-6-1/23 od 05. januara 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 2/23 od 10. 01. 2023. godine)
3.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore koji će se održati u nedjelju, 05. 02. 2023. godine, broj 06-1-07-2-2594-180/22 od 05. januara 2023. godine, („Službeni glasnik BiH“, broj 4/23 od 17. 01. 2023. godine)
4.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za gradonačelnike Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnika općina Bratunac i Vogošća, koji će se održati u nedjelju, 05. 02. 2023. godine, broj 06-1-07-2-2594-216/22 od 18. januara 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 05/23 od 20. 01. 2023. godine)
5.	Odluka o utvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače koji će glasati putem mobilnog tima za Prijevremene izbore 2023. godine, broj 06-1-07-2-2594-221/22 26. januara 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 07/23 od 03. 02. 2023. godine)
6.	Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2022. godine, broj 06-1-07-3-28/23 od 03. februara 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 08/23 od 07. 02. 2023. godine)
7.	Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, broj 06-1-07-1-4815/22 od 16. januara 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 08/23 od 07. 02. 2023. godine)
8.	Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika, te za načelnika općina Bratunac i Vogošća, broj 05-1-07-1-267-1/23 od 24. februara 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 12/23 od 24. 02. 2023. godine)
9.	Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora za predsjednika i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine, broj 05-1-07-1-304-1/23 od 06. marta 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 15/23 od 07. 03. 2023. godine)
10.	Odluka o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice, broj 05-1-07-1-398-1/23 od 29. 03. 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/23 od 04. 04. 2023. godine)
11.	Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice, broj 06-1-07-1-399-1/23 od 29. marta 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/23 od 04. 04. 2023. godine)
12.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak

	za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice, koji će se održati u nedjelju, 28. 05. 2023. godine, broj 06-1-07-2-392-4/23 od 05. aprila 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 25/23 od 11. 04. 2023. godine)
13.	Ovjerene kandidatske liste za učešće na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Živinice, broj 06-1-07-3-558-2/23 od 25. aprila 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/23 od 05. 05. 2023. godine)
14.	Poslovnik Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (prečišćeni tekst), broj 05-1-02-2-616-2/23 od 04. maja 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/23 od 09. 05. 2023. godine)
15.	Odluka o izmjenama i dopunama Poslovnika Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj 05-1-02-2-616-1/23 od 03. maja 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/23 od 09. 05. 2023. godine)
16.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice, koji će se održati u nedjelju 28. 05. 2023. godine, broj 06-1-07-2-392-11/23 od 12. maja 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 38/23 od 26. 05. 2023. godine)
17.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za birače koji glasaju putem mobilnog tima za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice, koji će se održati u nedjelju, 28. 05. 2023. godine, broj 06-1-07-2-392-12/23 od 12. maja 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 38/23 od 26. 05. 2023. godine)
18.	Odluka o potvrđivanju i objavi broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice, sa stanjem na dan 28. 05. 2023. godine u 24.00 sata, broj 06-1-07-2-392-17/23 od 31. maja 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 41/23 od 09. 06. 2023. godine)
19.	Odluka o potvrđivanju i objavi rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice, broj 05-1-07-1-753-1/23 od 12. juna 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 43/23 od 16. 06. 2023. godine)
20.	Odluka o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, broj 05-1-07-1-941-1/23 od 30. avgusta 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 60/23 od 01. 09. 2023. godine)
21.	Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, broj 05-1-07-1-941-2/23 od 30. avgusta 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 60/23 od 01. 09. 2023. godine)
22.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, na dan 29. 08. 2023. godine u 24.00 sata, broj 06-1-07-2-935-2/23 od 30. avgusta 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 60/23 od 01. 09. 2023. godine)
23.	Ovjerene kandidatske liste za učešće na prijevremenim izborima za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, broj 06-1-07-3-1022-1/23 od 27. septembra 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 68/23 od 03. 10. 2023. godine)
24.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provođenju izbora u BiH, broj 05-1-02-2-615-4/22 od 05. oktobra 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 71/23 od 13. 10. 2023. godine)
25.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, koji će se održati u nedjelju, 29. 10. 2023. godine, broj 06-1-07-2-935-5/23 od 11. oktobra 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 72/23 od 17. 10. 2023. godine)

26.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju broja upisanih birača u Centralni birački spisak za birače koji glasaju putem mobilnog tima za prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, koji će se održati u nedjelju, 29. 10. 2023. godine, broj 06-1-07-2-935-7/23 od 19. 10. 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 74/23 od 27. 10. 2023. godine)
27.	Odluka o potvrđivanju i objavi broja upisanih birača u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, sa stanjem na dan 29. 10. 2023. godine u 24.00 sata, broj 06-1-07-2-935-13/23 od 01. novembra 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 77/23 od 07. 11. 2023. godine)
28.	Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, broj 05-1-02-2-1385-15/21 od 08. novembra 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 78/23 od 10. 11. 2023. godine)
29.	Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo, broj 05-1-07-1-1164-1/23 od 10. novembra 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 79/23 od 17. 11. 2023. godine)
30.	Odluka o izboru predsjednice Centralne izborne komisije BiH, broj 05-1-02-3-1261-1/23 od 21. 12. 2023. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 3/24 od 12. 01. 2024. godine)

Akti Centralne izborne komisije BiH objavljeni na internet-stranici www.izbori.ba

1.	Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje i provođenje prijevremenih izbora za gradonačelnike Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnike općina Bratunac i Vogošća
2.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske
3.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za prijevremene izbore koji će se održati u nedjelju, 05. 02. 2023. godine
4.	Odluka o odbijanju upisa u Izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za prijevremene izbore koji će se održati u nedjelju, 05. 02. 2023. godine
5.	Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za gradonačelnike Grada Bihaća, Tuzle, Srebrenika i Zvornika i načelnika općina Bratunac i Vogošća
6.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora za predsjednika i potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine
7.	Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje za provođenje prijevremenih izbora za gradonačelnika Grada Živinice
8.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Živinice koji će se održati u nedjelju, 28. 05. 2023. godine

-
9. Odluka o upostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje za provođenje prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo
-
10. Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata prijevremenih izbora za načelnika općine Stari Grad Sarajevo
-

Akti Centralne izborne komisije BiH koji se ne objavljuju

-
1. Politika i bezbjednost informacionog sistema Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (broj 05-1-07-5-1076-1/23 od 05. 10. 2023. godine)
-
2. Smjernice za upravljanje informacionom bezbjednošću informacionog sistema Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (broj 05-1-07-5-1077-1/23 od 05. 10. 2023.)
-

PRILOG 2 – POPIS MATERIJALNIH PROPISA KOJE CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BiH PRIMJENJUJE U PROVOĐENJU SVOJIH NADLEŽNOSTI

- 1) Izborni zakon Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24)
- 2) Zakon o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16)
- 3) Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 61/23)
- 4) Zakon o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 i 65/20 i 59/22)
- 5) Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17)
- 6) Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13, 93/17, 59/22 i 88/23)
- 7) Zakon o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13 i 53/16)
- 8) Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10)
- 9) Zakon o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02, 102/09 i 72/17)
- 10) Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08)
- 11) Zakon o obligacionim odnosima (Preuzet od SFRJ „Službeni glasnik RBiH“, br. 2/92, 13/93 i 13/94)
- 12) Zakon o izvršnom postupku pred Sudom BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 18/03)
- 13) Zakon o budžetu institucija i međunarodnih obaveza BiH (donosi se za svaku fiskalnu godinu)
- 14) Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 100/13)
- 15) Zakon o uplatama na JRT i raspodjeli prihoda („Službeni glasnik BiH“, br. 55/04, 34/07, 49/09 i 91/17)

- 16) Izborni zakon Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 34/02, 35/02, 24/04, 19/05, 24/12 i 109/12, 45/18 i 18/20)
- 17) Izborni zakon Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 17/08, 43/08 i 49/18)
- 18) Zakon o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH“, br. 103/09 i 58/13)
- 19) Zakon o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 19/08)
- 20) Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06 i 51/09)
- 21) Zakon o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik RS“, br. 97/16, 36/19 i 61/21)
- 22) Statuti općina i gradova
- 23) Statut Brčko distrikta Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 2/10)
- 24) Zakon o Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 56/08)
- 25) Zakon o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“, br. 32/01, 63/08, 103/11, 87/13 i 84/15)
- 26) Zakon o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 32/01, 56/08 i 58/15)
- 27) Zakon o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 32/01, 16/02, 53/07, 56/08 i 18/12)
- 28) Zakon o političkim organizacijama („Službeni list SRBiH“, broj 27/91 – preuzet u Federaciji BiH)
- 29) Zakon o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, br. 15/96 i 17/02)
- 30) Zakon o političkim organizacijama („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 12/02, 19/07 i 2/08)
- 31) Zakon o izvršenju budžeta Federacije BiH (donosi se svake godine)
- 32) Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine („Službeni glasnik RS“, broj 65/08)
- 33) Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 29/04, 14/07 i 19/07)

- 34) Zakon o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 42/04)
- 35) Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21)
- 36) Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 94/15 i 78/20)
- 37) Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 22/16 i 50/18)
- 38) Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, br. 47/14 i 46/16)
- 39) Zakon o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11)
- 40) Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14)
- 41) Krivični zakoni u BiH
- 42) Zakoni o krivičnom postupku u BiH
- 43) Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14 i 59/22)